

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้ เป็นรายงานการประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ เหตุการณ์และแนวโน้มด้านต่างๆ ของประเทศไทย ในรอบเดือนธันวาคม 2543 ซึ่งเป็นรายงาน UPDATE ให้กับรายงานหลักของโครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย (TTMP) ที่จัดทำในรอบระยะเวลา 3 เดือน

โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย (TTMP) ให้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2542 จนถึงปัจจุบัน ตามหนังสือสัญญาให้ทุนเลขที่ RDG 01/0004/2543

ท่านที่สนใจดูรายงานทุกฉบับของโครงการฯ ทางอินเทอร์เน็ต ขอเชิญที่เว็บไซต์ของ สกว. ชื่อ <http://www.trf.or.th/ttmp/index.htm>

คณะผู้จัดทำหวังว่าท่านจะได้รับประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ตามสมควร

นายอนุช อภาภิรม

หัวหน้าโครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย (TTMP)

15 มกราคม 2544

สารบัญ

คำชี้แจง.....	1
สารบัญ.....	2
รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย	3
หัวข้อใหญ่รอบปี 2543 : ผลกระทบต่อแนวโน้มโลกและสังคมไทย	3
ประมวล สถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย.....	6
ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า	6
ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน	15
ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง.....	21
ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา	25
ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	26
ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข	27
ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหน่วยงานการดำเนินชีวิต	34
ภาคผนวก	38

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

ธันวาคม 2543

ห้าข่าวใหญ่รอบปี 2543 : ผลกระทบต่อแนวโน้มโลกและสังคมไทย

จากการติดตามประมวลวิเคราะห์สังเคราะห์ข่าวสารเหตุการณ์และแนวโน้มประเทศไทยในรอบปี 2543 พบว่ามีข่าวและเหตุการณ์สำคัญที่มีผลกระทบต่อแนวโน้มสังคมไทยและของโลก 5 ข่าวใหญ่ด้วยกันดังนี้

1. **คณะนักวิชาการซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคมไทย ประกาศยุทธศาสตร์แก้วิกฤติชาติ** โดยนอกจากการประกาศครั้งนี้แล้ว ยังมีนักวิชาการที่มีชื่อเสียงแถลงยุทธศาสตร์แก้วิกฤติชาติเป็นส่วนบุคคลอีกหลายคน คำประกาศเหล่านี้มีเนื้อหาตรงกันอยู่ ได้แก่ การเสนอให้ประเทศเดินในหนทางที่เป็นตัวของตัวเอง ฟังตนเอง ระมัดระวังในการผูกพันกับตลาดโลกซึ่งตกอยู่ในการควบคุมของบรรษัทข้ามชาติ ดำเนินการปฏิรูปการเมืองการปกครองและบริการสังคมที่จำเป็นอย่างเร่งด่วน แก้ปัญหารุนแรงที่คุกคามความมั่นคงของประเทศเฉพาะหน้า ได้แก่ ความยากจน การทุจริตคอร์รัปชัน ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม และการแพร่ระบาดของยาเสพติด

การประกาศในครั้งนี้นี้ เมื่อนับรวมเข้ากับการเคลื่อนไหวของคณะนักวิชาการอื่นๆ รวมทั้งการเคลื่อนไหวขององค์กรพัฒนาเอกชน (เอ็นจีโอ) และองค์กรประชาชนหลายแห่งก่อนหน้านี้ ได้แสดงให้เห็นว่า สิ่งที่เรียกว่า “การเมืองภาคประชาชน” ได้ก้าวขึ้นมาถึงขั้นที่มีบทบาทอันไม่อาจปฏิเสธได้บนสังเวียนการเมืองไทยแล้ว คาดว่าในปี 2544 พลังการเมืองภาคนี้ น่าจะมีบทบาทเด่นและมีความเข้มแข็งขึ้น โดยมีบทบาทสำคัญ ได้แก่ การเป็นกลุ่มกดดันและพลังตรวจสอบทางสังคมต่อชนชั้นนำและฝ่ายบริหาร การเป็นกลุ่มเรียกร้องต่อสู้เพื่อสิทธิผลประโยชน์ของประชาชนรากหญ้า และการเสนอแนวทางและนโยบายทางเลือกแก่สังคม

อย่างไรก็ตาม การที่พลังการเมืองภาคประชาชนจะเติบโตมีบทบาทเข้มแข็งขึ้นได้นั้น จำต้องเอาชนะปัญหาและอุปสรรคบางประการ ได้แก่ 1) การรวมตัวหรือประสานร่วมมือปฏิบัติการกันมากขึ้น ซึ่งหมายถึงต้องมีเอกภาพทางความคิดและแนวทางนโยบายในระดับหนึ่ง 2) แสวงหาแนวร่วมเช่นจากสื่อมวลชน ชนชั้นกลาง 3) การต่อสู้กับแนวทางการเมืองหลัก ซึ่งยังคงมีอำนาจและอิทธิพลสูงอยู่ เพื่อให้เกิดการยอมรับแนวทางการเมืองภาคประชาชนมากขึ้น ดังนั้นการเมืองในปี 2544 จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดศึกหลายเส้าขึ้น ควรเตรียมรับมือกับสถานการณ์ที่สับสนวุ่นวายซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับทุกสังคมที่จะเปลี่ยนผ่านไปสู่คุณภาพใหม่

2. **ปีแห่งการเลือกตั้งที่ซุลมุนภายใต้การตรวจสอบ** ปี 2543 นี้กล่าวกันว่าเป็นปีแห่งการเลือกตั้ง เนื่องจากมีการเลือกตั้งในหลายระดับตั้งแต่ต้นปีจนถึงปลายปี รวมทั้งการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 6 มกราคม 2544 ซึ่งการต่อสู้ส่วนใหญ่ก็ยังอยู่ในปี 2543 การเลือกตั้งเหล่านี้มีลักษณะเด่นคือ 1) ยังคงมีการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงอย่างกว้างขวาง 2) ยังคงมีการเล่นเกมทางการเมืองอย่างสูงและสลับซับซ้อนรวมทั้งจากกลุ่มผู้มีอำนาจอยู่เบื้องหลัง 3) เกิดการซุลมุนภายใต้การตรวจสอบ เช่นกรณีการแจก “ใบเหลือง” และ “ใบแดง” จนเกิดความล่าช้าในการประกาศผล และคาดว่า การเลือกตั้งทั่วไปในเดือนมกราคมหน้าก็อาจเกิดปัญหาในทำนองคล้ายกัน ไปจนถึงเรื่องการตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งมีผลกระทบสูงมากต่อผลการเลือกตั้งและผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ลักษณะดังกล่าวทำให้คาดหมายได้ว่าการปฏิรูปทางการเมืองคงต้องใช้เวลา ไม่ใช่สำเร็จได้ในเร็ววัน ทั้งนี้ถือเป็นลักษณะร่วมของประเทศกำลังพัฒนาประการหนึ่งก็คือมีความไม่มั่นคงและไม่แน่นอนทางการเมืองค่อนข้างสูง

ความล่าช้านี้อาจทำให้เกิดความไม่แน่นอนทางการเมืองได้หลายรูปและหลายระดับ ทางออกที่ถูกต้องน่าจะอยู่ที่มุ่งดำเนินกรปฏิรูปทางการเมืองต่อไปอย่างมีจังหวะก้าวและอย่างรวดเร็ว

3. เศรษฐกิจสหรัฐในไตรมาสที่ 3 จะลดตัวเป็นประวัติการณ์โดยมีอัตราการขยายตัวต่ำสุดในรอบหลายปีที่ผ่านมา ตลาดหุ้นนาสแด็กซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของเศรษฐกิจใหม่นั้น หลังจากดัชนีพุ่งขึ้นสูงเป็นประวัติการณ์เกิน 5 พันจุดในเดือนมีนาคมแล้ว จากนั้นก็เริ่มทรุดตัวจนกระทั่งมาอยู่ที่ประมาณ 2,500 จุดในเดือนธันวาคมนี้ การคาดคะเนที่มีมาตั้งแต่ปลายปี 2542 ว่าเศรษฐกิจสหรัฐจะชะลอตัว ก็ได้ปรากฏเป็นจริง เหลือเพียงแต่ว่าการชะลอตัวนี้จะเป็นเพียงเล็กน้อยหรือชะลอตัวมากถึงขั้นสู่ภาวะถดถอย และภาวะชะลอตัวนี้จะยาวนานเพียงใดเท่านั้น ซึ่งมีความเป็นไปได้สูงที่เศรษฐกิจสหรัฐจะชะลอตัวอย่างแรงเนื่องจากมีอัตราเติบโตสูงอย่างต่อเนื่องมาหลายปี เข้าขั้นที่เรียกว่าเป็นเศรษฐกิจฟองสบู่ แต่นักเศรษฐศาสตร์สหรัฐหลายคนยังเห็นว่า ถึงชะลอตัวแรงแต่ก็คงฟื้นตัวได้เร็ว เนื่องจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจสหรัฐในหลายด้าน เช่นความรู้ทางเทคโนโลยี การจัดการด้านการเงินการคลัง ความสามารถในการบริหารและจิตใจการเป็นนักลงทุน ภาวะการมีงานทำ สถานะการคลังของประเทศ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ ค่อนข้างแข็งแกร่ง เมื่อเทียบกับประเทศอำนาจเศรษฐกิจอื่น ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก หรือญี่ปุ่น

เห็นพ้องกันว่า การชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐซึ่งเป็นเหมือนหัวรถจักรของเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน ย่อมส่งผลกระทบต่ออย่างสูงไปทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศตลาดเกิดใหม่ ซึ่งได้เผชิญกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ยังมีความอ่อนแอเปราะบางอยู่มาก อันที่จริงแล้วเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออก (ยกเว้นจีน) และตะวันออกเฉียงใต้รวมทั้งประเทศไทย หากวัดจากดัชนีตลาดหลักทรัพย์ก็ถือว่าทำได้ไม่ด้นัก จากเหตุการณ์เหล่านี้แสดงว่าในปี 2544 ประเทศไทยน่าจะต้องเตรียมรับมือกับภาวะเศรษฐกิจที่เลวร้ายกว่าในปี 2543 เอาไว้

4. ความสำเร็จในโครงการจีโนมมนุษย์ โครงการจีโนมมนุษย์ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษายีน (Gene) ทั้งหมดของมนุษย์ ได้ประสบความสำเร็จขั้นต้นก่อนเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากการเข้าร่วมโครงการของบริษัทเอกชน จนเกิดการแข่งขันและการร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนขึ้น ความสำเร็จก่อนเวลานี้แสดงว่า 1) ความรู้ที่ได้จากโครงการนี้สามารถสร้างผลประโยชน์ได้อย่างมหาศาลทั้งทางเศรษฐกิจและการทหารสำหรับประเทศอุตสาหกรรม ดังนั้นจึงได้มีการระดมกำลังทรัพยากรจำนวนมากมาใช้ในกรณี 2) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวสารที่เป็นไปอย่างรวดเร็วช่วยเร่งเวลาการศึกษาเรื่องนี้อย่างมาก ความสำเร็จก่อนเวลานี้ยังแสดงว่าการที่มนุษย์จะก้าวสู่โลกแห่งเทคโนโลยีใหม่อาจเกิดขึ้นเร็วกว่าที่คาด ที่สำคัญได้แก่เทคโนโลยีพันธุวิศวกรรม เทคโนโลยีเครื่องจักรโมเลกุล และเทคโนโลยีด้านหุ่นยนต์ (Genetic Engineering , Nano-technology, Robot – GNR) ซึ่งจะทำให้สามารถสร้างชีวิตประดิษฐ์ หุ่นยนต์ที่คล้ายมนุษย์ หรือมนุษย์ที่มีอวัยวะแบบหุ่นยนต์ ซึ่งจะเปลี่ยนสังคมมนุษย์ให้ผิดไปจากเดิมมาก วิศวกรคอมพิวเตอร์บางคนเห็นว่ามันอาจเกิดขึ้นได้ใน 20-30 ปีข้างหน้า แต่สังคมใหม่ที่เกิดขึ้นอาจไม่สวยงามและสะดวกสบายอย่างที่คาดฝัน หากอาจกลับกลายเป็นสังคมทาสแบบใหม่ ที่คนมีความรู้เลิศเพียงหยิบมือเดียวปกครองผู้ด้อยความรู้กว่าทั้งโลก หรือกระทั่งนำไปสู่การสูญพันธุ์ของมนุษย์ได้ เห็นได้ว่าเมื่อมนุษย์มีอำนาจทางความรู้เพิ่มขึ้นก็ต้องการจริยธรรมใหม่ที่มีความเข้มงวดมากขึ้นด้วย ในระยะใกล้นี้จริยธรรมทางวิทยาศาสตร์น่าจะเป็นปัญหาสำคัญ ควบคู่กับจริยธรรมทางการค้าและการประกอบธุรกิจ

5. การประชุมว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศล้มเหลว การเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศหรือที่เรียกกันทั่วไปว่าปัญหาโลกร้อนอาจกล่าวได้ว่าเป็นโลกาภิวัตน์ของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุด เนื่องจากมีผลกระทบรุนแรงและกว้างไกลทั่วโลก ในด้านต่างๆ ตั้งแต่การเกษตร ความวิตจริตทางลมฟ้าอากาศ จนถึงการแพทย์และสาธารณสุข ดังนั้นจึงมีการคาดหวังว่าจะได้รับการร่วมมืออย่างดีจากทั่วโลกเหมือนดังที่เคยเกิดขึ้นแล้วในกรณีลดเลิกการใช้สารซีเอฟซี แต่การประชุมเพื่อแก้ปัญหาที่จัดขึ้นที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ เมื่อกลางเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา กลับ

ล้มเหลวไม่เป็นท่า มีความขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มยุโรปตะวันตกที่ต้องการให้ลดการใช้เชื้อเพลิงซากดึกดำบรรพ์ซึ่งเป็นสาเหตุใหญ่ประการหนึ่งที่ก่อปัญหาโลกร้อน ขณะที่สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่ใช้พลังงานเชื้อเพลิงชนิดนี้มากที่สุดไม่เห็นด้วย และเสนอให้ใช้มาตรการอื่น เช่นการปลูกป่า เพื่อดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์จากชั้นบรรยากาศ

ความล้มเหลวของการประชุมแก้ปัญหาโลกร้อนนี้แสดงว่า เมื่อถึงคราวต้องเลือกระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจกับการดูแลสุขภาพสภาพแวดล้อมแล้ว ข้างการเติบโตทางเศรษฐกิจมักได้รับชัยชนะ ซึ่งจะทำให้ความรุนแรงจากปัญหาสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมเป็นพิษยิ่งรุนแรงขึ้น

ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ 5 เรื่องดังกล่าว ล้วนแสดงถึงแนวโน้มที่จะต้องเพิ่มความระมัดระวัง การตั้งสติ การอดทน ความเพียรพยายามและการทำงานหนักมากขึ้นในปี พ.ศ.2544 ความอดทนและการเปิดใจกว้างจะช่วยแปรวิกฤติเป็นโอกาส และลดทอนการแปรโอกาสเป็นวิกฤติลง

ประมวล สถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

ธันวาคม 2543

ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า

1. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านการเงินการคลัง

1.1.1 ผู้ว่าการแบงก์ชาติปราศรัยทางทีวีครั้งแรก รายงานสภาพเศรษฐกิจ และเสนอสร้างวาระแห่งชาติเพื่อปลดปล่อยภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ

เมื่อวันที่ 27 ธ.ค. 2543 นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดให้ผู้ว่าการฯ กล่าวรายงานต่อสาธารณชนถ่ายทอดสดทางสถานีโทรทัศน์ ในหัวข้อเรื่อง "เศรษฐกิจการเงินไทย: ธนาคารแห่งประเทศไทย รายงานสถานะ" พร้อมด้วยผู้บริหารสถาบันการเงินกว่า 40 คน มาร่วมรับฟัง

ม.ร.ว.จตุมงคล โสณกุล ผู้ว่าการ ธปท. กล่าวว่าในปี 2543 นี้ เศรษฐกิจของไทยยังขยายตัว แต่ต่ำกว่าที่เคยคาดการณ์ไว้ก่อนหน้านี้ เพราะเศรษฐกิจยังไม่ได้ฟื้นตัวในวงกว้าง มีความเปราะบาง โดยเฉพาะในครึ่งปีหลังมีผลจากราคาน้ำมัน ความเชื่อมั่นของผู้บริโภค และธุรกิจลดลง ทำให้กำลังซื้อของประชาชนและการใช้จ่ายภายในชะลอตัว การฟื้นตัวได้อาศัยภาคการส่งออกเป็นหลัก ทำให้อุตสาหกรรมที่พึ่งตลาดนอกขยายตัว 22% โดยส่งออกมากที่สุดในกลุ่มไฮเทคที่สูงขึ้น 30% ในขณะที่อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อตลาดภายในประเทศหดตัว 7.5% อุตสาหกรรมส่งออกบางประเภท ยังไม่มีความเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอื่นๆ ของประเทศมากนัก และมีการใช้วัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศสูง สินค้าออกที่ขยายตัวได้ดีเหล่านี้ จึงไม่สามารถดึงให้เศรษฐกิจโดยรวมฟื้นตัวได้มากนัก นอกจากนี้ การนำเข้าที่ได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ทำให้การเกินดุลการค้าลดลงเหลือ 4,600 ล้านดอลลาร์ ประกอบกับค่าเงินของไทย รวมทั้งของประเทศเพื่อนบ้านหลายแห่งถูกกดดันให้อ่อนลงจากความผันผวนของระบบการเงินโลก เมื่อเทียบกับสกุลหลัก ทำให้กระทบต่อความเชื่อมั่นในการลงทุนในประเทศ แต่โดยรวมแล้ว ฐานะการเงินระหว่างประเทศของไทยดีขึ้นมาก และหนี้ต่างประเทศลดลงถึง 11,700 พันล้านเหรียญ ในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ ขณะที่เงินสำรองอยู่ที่ประมาณ 32,500 ล้านดอลลาร์ สูงกว่าภาระหนี้ระยะสั้นถึง 2 เท่า

ม.ร.ว.จตุมงคล ยังได้กล่าวถึงผลงานการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินว่า แม้ปีนี้เศรษฐกิจจะขยายตัวได้ไม่มาก แต่ก็มีคืบหน้าหลายด้าน เช่น ฐานะโดยรวมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศดีขึ้นมาก หลายแห่งเริ่มหากำไรได้ ส่วนต่างดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ก็ปรับตัวดีขึ้น อยู่ระดับ 1.57% ในไตรมาสที่ 3 ด้านภาระหนี้สินของสถาบันการเงินก็ลดลงมาก กว่า 78% ของหนี้ต่างประเทศของภาคธนาคาร เป็นหนี้ที่กู้ยืมใหม่ หลังเดือนกรกฎาคม 2540 แสดงว่าการกักตุนของธนาคารไทยจากต่างประเทศไม่มีปัญหา ด้านกันสำรอง คาดว่าสถาบันการเงินทุกแห่ง จะสามารถสำรองได้ครบถ้วน 100% ภายในสิ้นปีนี้ ตามเกณฑ์ที่ธปท.กำหนด ปัญหาหนี้ NPL จากเดิมที่เคยสูงระดับ 47.7% ของสินเชื่อรวม ณ ต.ค.ได้ลดลงเหลือ 22.5% ของสินเชื่อรวม ในส่วนภาคสถาบันการเงินที่ทางการเข้าแทรกแซงกิจการนั้น ทางการได้ดำเนินการจำหน่ายหุ้นธนาคารพาณิชย์ ที่ถูกแทรกแซงสำเร็จไปแล้ว 2 แห่ง ขณะนี้อยู่ระหว่างหาผู้ร่วมทุนให้อีก 2 ธนาคารคาดว่าจะเสร็จในป็นหน้า ส่วนภาระกองทุนฟื้นฟูขณะนี้ การแก้ไขมีแนวทางที่ชัดเจนแล้ว คือ กระทรวงการคลังจะดำเนินการค้าประกันเงินกู้ของกองทุนฯโดยตัวเลขเบื้องต้นที่ประเมินไว้ขณะนี้ 880,000 ล้านบาท นอกจากนี้ ม.ร.ว. จตุมงคลได้คาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจปี 2544 ว่า จะขยายตัวประมาณ 4% โดยในช่วงครึ่งปีแรกเศรษฐกิจจะทรงตัว แต่ในครึ่งปีหลังหากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศมีความชัดเจน การขยายตัวของเศรษฐกิจจะมีแนวโน้มดีขึ้น

นอกจากนั้น ม.ร.ว. จตุมงคล ยังได้กล่าวถึงประเด็นที่ควรจับตามอง 4 เรื่อง และแนวทางเบื้องต้นในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ 3 ประการ กล่าวคือ 4 ประเด็นที่ต้องจับตามองคือ 1) การชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา 2) การฟื้นตัวของอำนาจซื้อของประชาชน 3) บทบาทด้านการคลัง รัฐต้องรักษาความสมดุลระหว่างการกระตุ้นเศรษฐกิจและเสถียรภาพของฐานะ การคลังในระยะยาว 4) การดำเนินนโยบายการเงิน ซึ่งยังต้องอาศัยอัตราดอกเบี้ยต่ำต่อไปอีกระยะหนึ่ง ส่วนแนวทางเบื้องต้นในการแก้ปัญหา 3 เรื่องคือ 1) ไทยจำเป็นต้องพัฒนาอุตสาหกรรมให้ทันสมัย ไม่ล้าหลังประเทศอื่น 2) ต้องสร้างวาระแห่งชาติขึ้นมาให้มีข้อกำหนดและบังคับใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างกว้างขวาง เพื่อสร้างความมีเอกภาพในด้านการบริหารและการปกครองทั้งในภาคราชการและเอกชน 3) ต้องวางแนวทางโครงสร้างการเงินของประเทศ ให้มีการพัฒนาอย่างสมดุล (ผู้จัดการ, มติชน, กรุงเทพธุรกิจ 281243)

1.1.2 สภาพัฒนาระบุ จีดีพีไตรมาส 3-4 ชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง คาดแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจปี 44 ขยายตัว 4-4.5% ซึ่ง "ศุภชัย" เชื่อจะทำให้ไทยประสบปัญหาขาดดุลบัญชีเดินสะพัดได้

นายสรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือสภาพัฒน์ แถลงภาวะเศรษฐกิจ จากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (จีดีพี) ไตรมาส 3/2543 พบว่า ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง โดยขยายตัวจากไตรมาสเดียวกันปีที่แล้วเพียง 2.6% ต่ำกว่าการขยายตัว 6.3% ในไตรมาสที่แล้ว โดยเป็นผลมาจากความต้องการในประเทศชะลอลง ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมัน ภาวะน้ำท่วมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ราคาพืชผลตกต่ำ ความซบเซาของตลาดหลักทรัพย์ และความไม่แน่นอนทางการเมือง ตลอดจนค่าเงินบาทที่อ่อนตัวต่อเนื่องได้ไปกดดันเงินเพื่อเพิ่มขึ้น โดยภาพรวมช่วง 9 เดือนของปี 2543 เศรษฐกิจขยายตัวจากระดับเดียวกันของปีที่แล้ว 4.7%

สำหรับไตรมาสที่ 4/2543 คาดว่าเศรษฐกิจยังคงขยายตัวเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว แต่เป็นแนวโน้มขยายตัวที่ชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่องจากไตรมาสที่ 3 โดยการส่งออกยังเป็นตัวสนับสนุนให้มีความต้องการลงทุนเอกชนเพิ่มขึ้น ขณะที่การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคและบริโภคภาคเอกชนยังคงเปราะบาง ทำให้คาดการณ์แนวโน้มเศรษฐกิจตลอดทั้งปี 2543 จะขยายตัว 4.5% ซึ่งเป็นการปรับลดประมาณการการขยายตัวของเศรษฐกิจจาก 5% ที่คาดไว้เดิมเนื่องจาก 1. มีการปรับฐานตัวเลขการขยายตัวของจีดีพีในครึ่งปีแรกจาก 5.9% เป็น 5.7% 2. ได้ปรับสมมติฐานราคาน้ำมันดิบ (โอมาน) เพิ่มขึ้นจากเดิม 27 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล เป็น 28 ดอลลาร์สหรัฐ/ บาร์เรล 3. ภาวะชะงักงันของการดำเนินธุรกิจโดยเฉพาะการท่องเที่ยวจากกรณีน้ำท่วมภาคใต้ 4. การส่งออกขยายตัวสูงกว่าประมาณการเดิม ขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นรวดเร็วกว่าการส่งออก

นายสรรเสริญยังกล่าวว่า แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจปี 2544 นั้น คาดว่าจะขยายตัว 4-4.5% ชะลอลงกว่าปี 2543 จะมีลักษณะพึ่งพาอุปสงค์ภายในมากขึ้น แรกกดดันราคาน้ำมันต่อต้นทุนการผลิตจะปรากฏชัดขึ้นและคาดเงินเฟ้ออยู่ในระดับ 2.6% การลงทุนเอกชนขยายตัว 9.4% ส่วนการส่งออกจะขยายตัวช้าลงกว่าในปี 2543 โดยคาดว่าจะมีมูลค่า 74.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 9% ขณะที่การนำเข้ามีมูลค่า 70.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 12.5% ทำให้เกินดุลการค้า 3.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากการเกินดุล 5.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2543 เมื่อรวมกับการเกินดุลบริการและบริจาดประมาณ 2.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 4.2% ของจีดีพี ลดลงจาก 6.7% ในปี 2543 โดยเงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวเศรษฐกิจประกอบด้วย 1. การชะลอตัวลงของเศรษฐกิจโลกที่จะขยายตัว 4.2% ต่ำกว่า 4.7% ในปี 2543 2. ราคาน้ำมันในครึ่งปีแรกของปี 2544 จะอยู่ในระดับสูง 3. ยังไม่มีแนวโน้มว่าตลาดหลักทรัพย์จะปรับตัวขึ้นได้มาก แต่คาดว่าสถาบันการเงินจะเป็นปกติมากขึ้น 4. ภาวะชะลอตัว เนื่องจากปัจจัยทางการเมือง ส่วนปัจจัยบวกจะประกอบด้วย 1. เงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำ 2. แนวโน้มดอกเบี้ยยังอยู่ระดับต่ำ 3. การปรับโครงสร้างหนี้คืบหน้ามากขึ้น 4. ราคาพืชผลปรับตัวดีขึ้น อย่างไรก็ตาม สศช.ชี้ว่าการขยายตัวเศรษฐกิจในปี 2544 จะสูงกว่านี้หากการส่งออกขยายตัวได้ 11% ตามเป้าหมายของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องจากการลงทุนและการอุปโภคบริโภค ของภาคเอกชนด้วย

เลขาธิการ สศช.ยังได้ฝากนโยบายเศรษฐกิจของปี 2544 ให้รัฐบาลชุดใหม่ที่เข้ามาบริหารไม่ว่าจะมาจากพรรคการเมืองใด จะต้องให้ความสำคัญกับ 6 ประเด็น ต่อไปนี้ 1. เร่งรัดแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 2. มาตรการกระตุ้นการลงทุนภาคเอกชน 3. สนับสนุนการส่งออกโดยเร่งสร้างตลาดใหม่รักษาตลาดเก่า 4. กระตุ้นจิตสำนึกและธรรมาภิบาล ให้ลดการใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือย ที่นำเข้าจากต่างประเทศ 5. รณรงค์การประหยัดการใช้พลังงาน อย่างมีประสิทธิภาพอย่างจริงจังต่อเนื่อง และ 6. รักษาวินัยการคลัง เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สาธารณะ (ไทยรัฐ 191243)

อนึ่ง เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า หากอัตราการค้าเติบโตของเศรษฐกิจไทยในปี 2544 ขยายตัวไม่ถึง 4.5% ประเทศไทยอาจประสบปัญหาในเรื่องการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด เนื่องจากรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศจะไม่เพียงพอจ่ายค่าซื้อสินค้านำเข้า โดยเฉพาะรายจ่ายการนำเข้าน้ำมันที่มีภาวะต้นทุนเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่าตัว ฉะนั้นในช่วงเวลานี้รัฐบาลจำเป็นต้องส่งเสริมการส่งออกอย่างสุดความสามารถ เพื่อรักษาระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับ 5% หรือไม่ต่ำกว่า 4.5% และเพื่อรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพทางเศรษฐกิจระยะยาว รวมทั้งผลักดันให้มีการออกมาตรการรองรับการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดในอีก 2-3 ปีข้างหน้า (ไทยโพสต์ 261243)

1.1.3 แบงก์ชาติปรับเป้าเศรษฐกิจปีนี้ เหลือโตแค่ 3-4% จากเดิม 4-4.5% เนื่องจากดัชนีชี้แนวโน้มแบบจำลองเศรษฐกิจเปลี่ยน

รายงานกล่าวว่า ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยว่า เศรษฐกิจไทยในปี 2543 คาดว่าจะขยายตัวลดลงเหลือประมาณ 3-4% จากเดิมที่ประมาณการไว้ 4-4.5% เนื่องจากปัจจัยชี้แนวโน้มแบบจำลองเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ชะลอลงทั้งสิ้น โดยเฉพาะภาคการผลิตและก่อสร้างที่ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมมดต่ำลง เนื่องจากในช่วงไตรมาสที่สอง ภาคอุตสาหกรรม

สหกรณ์มีการผลิตสินค้าเกินความต้องการจำนวนมาก ประกอบกับประชาชนขาดความเชื่อมั่น เพราะใกล้ช่วงเลือกตั้งจึงลดการอุปโภคบริโภค ผู้ว่า ธปท. ระบุว่า ได้ปรับแบบโมเดลใหม่โดยปรับลดตัวเลขสินค้าคงคลังลงครึ่งหนึ่ง ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจปีนี้ได้บิดตัวต่ำกว่าที่คาดไว้ ทำให้ในไตรมาส 4 เศรษฐกิจจะขยายตัวต่ำลงด้วยในระดับ 3-4% (ไทยโพสต์ 211243)

1.1.4 อัตราเงินเฟ้อเดือน พ.ย. สูงขึ้น คาดเงินเฟ้อปีหน้าอยู่ที่ระดับร้อยละ 2-2.5

จากการแถลงของนายพิศิษฐ์ เศรษฐวงษ์ อธิบดีกรมการค้าภายใน เกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อว่า ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป (เงินเฟ้อ) ประจำเดือนพ.ย. 2543 เมื่อเทียบกับเดือน ต.ค. 2543 สูงขึ้นร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับเดือนพ.ย. 2542 สูงขึ้นร้อยละ 1.7 และเมื่อรวมอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ย 11 เดือนของปี 2543 (ม.ค.-พ.ย.) เทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2542 สูงขึ้นร้อยละ 1.6

สำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐานของประเทศในเดือนพ.ย.ที่คำนวณจากรายการสินค้าและบริการ 185 รายการ โดยหักรายการสินค้ากลุ่มอาหารสดและสินค้ากลุ่มพลังงานจำนวน 85 รายการซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 20 ของสัดส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดออกไปเทียบกับเดือน ต.ค. 2543 สูงขึ้น ร้อยละ 0.1 เทียบกับเดือนพ.ย. 2542 สูงขึ้นร้อยละ 0.7 และเฉลี่ย 11 เดือนสูงขึ้นร้อยละ 0.7

นายพิศิษฐ์กล่าวว่า การที่เงินเฟ้อเดือนพ.ย. 2543 สูงขึ้นจากเดือน ต.ค. 2543 ร้อยละ 0.2 นั้นเป็นเพราะ การสูงขึ้นของดัชนีราคาสินค้าหมวดอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 0.1 และสินค้าหมวดอื่นๆ ที่มีโชอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 0.2

นายพิศิษฐ์ยังคาดว่า กำลังซื้อภาคประชาชนในป็นหน้าที่อาจเพิ่มขึ้น เนื่องจากนโยบายของแต่ละพรรคการเมืองมีจุดประสงค์ที่จะเพิ่มกำลังซื้อภาคการเกษตร ซึ่งถือเป็นภาคที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ โดยในปีหน้าคาดว่าอัตราเงินเฟ้อน่าจะอยู่ในระดับร้อยละ 2-2.5 โดยอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ที่ร้อยละ 4-4.5 และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเฉลี่ยที่ 40 บาท/เหรียญสหรัฐ (บวกลบ) (ผู้จัดการ 021243)

1.1.5 อธิบดีกรมสรรพากรเป็นห่วงปีงบประมาณ 2544 จะเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ได้ตามเป้า เนื่องจากเศรษฐกิจชะลอตัวลง เตรียมเร่งรัดขยายการเก็บภาษีในกิจการต่างๆ มากขึ้น

นายสุภรัตน์ คุ้มมนกุล อธิบดีกรมสรรพากรเผยว่า กรมฯ ได้รับมอบหมายในการจัดเก็บภาษีปีงบประมาณ 2544 ทั้งสิ้น 490,210 ล้านบาท โดยยอดภาษีมูลค่าเพิ่มสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนถึง 10 % ขณะที่การเติบโตทางเศรษฐกิจเมื่อรวมกับเงินเฟ้อในปี 2544 ขยายตัวเพียง 7 % ทำให้ตนเป็นห่วงเป้าหมายภาษีมูลค่าเพิ่มในปี 2544 ทำไม่ได้ตามเป้า เนื่องจากเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง ประกอบกับการใช้จ่ายบริโภคของประชาชนที่ลดลง ส่วนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และนิติบุคคลนั้น ไม่น่าห่วง เพราะรายได้จากดอกเบี้ยในปี 2544 อยู่ในระดับที่เป็นจริง แต่เป็นห่วงเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนที่อาจส่งผลให้บริษัทเอกชนขาดทุนจากค่าเงินที่ผันผวนได้ แต่เท่าที่เข้าไปตรวจสอบบริษัทในตลาดหุ้น พบกลุ่มบริษัทญี่ปุ่นยังมีแนวโน้มผลประกอบการที่ดีอยู่ (ไทยรัฐ 201243)

อนึ่ง นายสมใจนึก เองตระกูล ปลัดกระทรวงการคลัง กล่าวเกี่ยวกับเรื่องการจัดเก็บภาษีว่า ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพ ด้วยการขยายฐานในการจัดเก็บภาษีใหม่ลงไปในธุรกิจขนาดย่อม เนื่องจากปัจจุบันไทยมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพียงร้อยละ 6 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือจีดีพีเท่านั้น ขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้วมีฐานการจัดเก็บภาษีถึงร้อยละ 35 ของจีดีพี ดังนั้นการจัดเก็บภาษีของไทยจึงควรอยู่ที่ระดับร้อยละ 20-21 (ข่าว อ.ส.ม.ท.)

ขณะเดียวกัน ผู้สื่อข่าวรายงานจากกรมสรรพากรว่า สำนักจัดเก็บภาษีรายใหญ่ หรือแอลทีโอ ของกรมสรรพากร กำลังเตรียมที่จะขยายการจัดเก็บภาษีไปสู่ธุรกิจหลายประเภทมากขึ้น เช่น ธุรกิจรถยนต์ เพราะขณะนี้ มีบริษัทรถยนต์ต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศมากขึ้น เช่น ฟอर्ड, จีเอ็ม, ไครสเลอร์และบีเอ็มดับเบิลว เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจะขยายการตรวจสอบภาษีไปถึงห้างสรรพสินค้าที่ขายสินค้าราคาถูกหรือดิสเคาท์ เช่น โลตัส, คาร์ฟูร์, แม็คโครและบิ๊กซีด้วย เพราะในช่วงที่ผ่านมา ดิสเคาท์สตร์เหล่านี้ได้ลงทุนโดยขยายสาขาไปอย่างมากมายทั่วประเทศ ทั้งในเขตกรุงเทพฯ และหัวเมืองใหญ่จึงยังไม่มีการ แต่คาดว่าในปีหน้าการลงทุนของดิสเคาท์สตร์จะยุติลง เนื่องจากได้ขยายตัวอย่างเต็มที่แล้วในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้ธุรกิจเหล่านี้มีกำไร พอที่จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่กรมสรรพากรได้มากขึ้น (ไทยรัฐ 251243)

1.1.6 ภาวะการส่งออก 10 เดือนมีมูลค่า 5.7 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวเพิ่ม 20.8% แต่ยังมีมูลค่าน้อยกว่ามาเลเซียและสิงคโปร์

จากรายงานของ ก.พาณิชย์ ซึ่งวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับภาวะการค้าระหว่างประเทศในช่วง 10 เดือนแรกของปีนี้ พบว่า แม้ว่าการส่งออกในช่วง 10 เดือนแรกของปีนี้ (ม.ค.-ต.ค.) จะมีมูลค่าถึง 57,704 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวถึง 20.8% แต่มาเลเซียมีมูลค่าการส่งออกเพียงเดือน ม.ค.-ส.ค. มูลค่าถึง 63,741 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สิงคโปร์ระหว่าง ม.ค.-มิ.ย. มูลค่าถึง 63,403 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนั้น ปรากฏว่าทั้งจีน อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ ไต้หวัน ล้วนมีอัตราการขยายตัวการส่งออกมากกว่าไทยทั้งสิ้น

รายงานข่าวได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้การส่งออกของไทยขยายตัวสูงอย่างต่อเนื่อง มาจากการขยายตัวของความต้องการในตลาดโลก ค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง ได้รับความช่วยเหลือจากบริษัทแม่ในต่างประเทศในการขยายตลาดสินค้าโดยเฉพาะ เครื่องใช้ไฟฟ้า

อิเล็กทรอนิกส์และยานยนต์ สินค้าส่งออกของไทยยังเพิ่มขึ้นทุกหมวด เกษตรกรรมเพิ่มขึ้น 5% อุตสาหกรรมเกษตรเพิ่มขึ้น 5.7% อุตสาหกรรมเพิ่ม 23% แต่สินค้าเกษตรที่เป็นพืชหลักของไทยยังคงส่งออกลดลง ทั้งปริมาณและมูลค่า เช่นข้าว ปริมาณลดลง 13.8% มูลค่าลดลง 17.3% ราคาลดลง 4.1% มันอัดเม็ดและมันเส้นปริมาณลดลง 21.6% มูลค่าลดลง 37.4% ปลาแช่แข็งปริมาณลดลง 20.7% มูลค่าลดลง 27% ราคาลดลง 7.9% ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการของตลาดชะลอตัวลง การแข่งขันด้านราคา และการขาดแคลนปลาในประเทศ ขณะที่น้ำตาลทราย ยางพารา และอาหารทะเลกระป๋องส่งออกเพิ่มขึ้น

สำหรับการนำเข้าในช่วง 10 เดือนแรกมีมูลค่า 51,280 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 27.4% โดยมีการนำเข้าขยายตัวทุกหมวดสินค้า โดยเฉพาะสินค้าเชื้อเพลิงที่นำเข้ามีมูลค่าถึง 6,241 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 66.8% ตามการปรับตัวของราคาน้ำมันในตลาดโลก สินค้ายานพาหนะมูลค่า 1,692 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 71.7% นำเข้ามาเพื่อผลิตส่งออก และมีการนำเข้าเครื่องปั้นดินเผาของไทย สินค้าทุน วัตถุดิบ วัตถุดิบกึ่งสำเร็จรูป เช่น ส่วนประกอบอุปกรณ์โครงรถและตัวถัง แผงวงจรไฟฟ้า ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม หนังสือ ผ้าผืน ด้ายและเส้นใย เป็นต้น (กรุงเทพฯธุรกิจ 041243)

1.1.7 ขีดขันภาวะการส่งออกแข่งขันรุนแรงยิ่งขึ้น เนื่องจากกำลังซื้อหดของผู้ขายมีมากขึ้น

นายศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรี และ รมต.พาณิชย์ กล่าวในระหว่างการสัมมนาเป้าหมายการส่งออกปี 44 ซึ่งกรมส่งเสริมการส่งออกจัดขึ้นวานนี้ว่า ประเมินการส่งออกของไทยในปีหน้าจะขยายตัวเพิ่มขึ้น 11.3% คิดเป็นมูลค่าราว 77,000-78,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยการนำเข้าจะขยายตัว 15% ขณะที่การส่งออกในปี 43 เชื่อว่าจะขยายตัวถึง 20% มูลค่ารวม 70,000 ล้านดอลลาร์ ขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้น 22% ดุลการค้าเกินดุล 6,000-7,000 ล้านดอลลาร์ หรือลดลง 14.5% จากปีก่อน

ทั้งนี้ แม้เป้าส่งออกจะมีอัตราการขยายตัวลดลงเหลือ 11% ในปี 44 แต่ก็นับว่าสูงมากเมื่อเทียบกับจีดีพี อย่างไรก็ตาม การจะทำให้การส่งออกคงการขยายตัวในเกณฑ์สูงเช่นในปีนี้อีกเป็นเรื่องยากเพราะฐานการส่งออกในปีนี้อยู่สูงมาก ดัชนีชี้ชี้นำนี้คาดว่า จะทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้อย่างต่อเนื่องและขยายตัวในปี 44 ได้ถึง 5% แต่หากเศรษฐกิจขยายตัวเกินกว่า 5% ก็จะต้องคุมการนำเข้าไม่ให้ขยายตัวมากเกินไปกว่า 15% ที่ตั้งเป้าไว้

สำหรับการขยายตัวของการส่งออก ที่มีอัตราลดลงนั้นมีผลมาจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะในสหรัฐ สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น เสถียรภาพค่าเงินบาทที่มีผลต่อการแข่งขัน ความผันผวนของราคาน้ำมัน และมาตรการใช้การกีดกันทางการค้า เช่น มาตรการด้านสุขอนามัย สิ่งแวดล้อม รวมถึงปัจจัยภายในประเทศ เช่น ปัญหาการปรับโครงสร้างภาษีการนำเข้าวัตถุดิบ เป็นต้น

ด้าน ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล กรรมการผู้จัดการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) กล่าวว่า เป้าหมายการส่งออกที่จะขยายตัว 11% ในปี 44 นับเป็นตัวเลขที่ทำได้ยาก เพราะปีหน้าเศรษฐกิจของผู้ซื้อโดยเฉพาะสหรัฐ สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น จะชะลอตัวลง ส่งผลให้กำลังซื้อหด ขณะที่ผู้ขายมีมากขึ้น โดยเฉพาะผู้ขายที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น ไทย เกาหลี ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย รวมถึงเวียดนาม ซึ่งประเทศเหล่านี้จะเร่งส่งออกเพื่อนำเงินมาฟื้นฟูเศรษฐกิจ ทำให้ภาวะการแข่งขันรุนแรงมากขึ้น (ไทยรัฐ 141243)

2. ความเคลื่อนไหวภาคเอกชน

2.1 ความเคลื่อนไหวธนาคารและสถาบันการเงิน

2.1.1 “พินิจ” เตือนปี 2001 เป็นปีแห่งความผันผวน เนื่องจากเศรษฐกิจ “สหรัฐ” จะชะลอตัวลงแรง

นายพินิจ ลี้ธรรม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง เปิดเผยมว่า ในปีหน้าจะเป็นปีแห่งความผันผวนของค่าเงินสกุลต่างๆ เนื่องจากเศรษฐกิจโลกชะลอตัวลง โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาที่คาดว่าจะมีการปรับลดอัตราดอกเบี้ย เพื่อปรับระดับครองเศรษฐกิจไม่ให้ชะลอแรงเกินไป ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐที่อ่อนลง ขณะที่ค่าเงินบาทและค่าเงินสกุลสำคัญอื่นๆ ปรับตัวแข่งขันตามดอลลาร์ที่อ่อนลง

ฉะนั้นในปีหน้าความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนจะมากขึ้น ฉะนั้นผู้ทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศ โดยเฉพาะผู้ส่งออกและผู้นำเข้าควรจะต้องป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนไว้ด้วย เช่นเดียวกับหน่วยงานภาครัฐที่มีภาระหนี้ต่างประเทศ ทั้งกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และรัฐวิสาหกิจต่างๆ ที่จะต้องป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนไว้ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อภาระหนี้ประเทศ

“การบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน ควรจะมองไปข้างหน้าและป้องกันไว้ ดีกว่าจะทำเมื่อโพลกัน หรือความผันผวนเกิดขึ้นแล้ว เพราะสายเกินไป ไม่มีประโยชน์ ฉะนั้นจะต้องผลักดันในขณะนี้ให้หน่วยงานรัฐเกิดความตื่นตัว สำหรับแนวโน้มเงินบาทยังคงแข็งค่าต่อเนื่อง เพราะดอลลาร์ยังมีแนวโน้มอ่อนลงต่อเนื่อง แต่ยืนยันได้ว่าช่วงนี้ไม่พบการเก็งกำไรค่าเงินบาท” นายพินิจกล่าว (ไทยโพสต์ 261243)

2.1.2 คาดปีหน้าหนี้เสียธนาคารพาณิชย์ลดเหลือ 10% ประเมินธุรกิจแบงก์ปี '44 แข่งขันรุนแรงมากขึ้น ระบุต้องเร่งแก้หนี้เสีย ควบการบริหารรายได้ ขยายสินเชื่อ ปรับตัวรองรับแบงก์ต่างชาติ

นายจุลกร สิงห์โกวิท กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารเอเชีย (BOA) ในฐานะประธานสมาคมธนาคารไทย เปิดเผยว่าในปี 2544 คาดว่าหนี้เสียของระบบธนาคารจะสามารถปรับลดลงเหลือประมาณ 10% ได้ เนื่องจากมีการโอนหนี้เสียไปเอเอ็มซี และหากมีการเร่งปรับโครงสร้างหนี้้อย่างจริงจัง จากปัจจุบันหนี้เสียทั้งระบบรวมทั้งที่อยู่ในบรรษัทบริหารสินทรัพย์ (เอเอ็มซี) มีประมาณ 31%

ภายในปีหน้าการดำเนินธุรกิจ ของธนาคารพาณิชย์จะต้องมุ่งแก้หนี้เสียที่เหลือ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้เสียที่ยากจะแก้ไข เพราะต้องผ่านขบวนการพิจารณาในชั้นศาลเพียงอย่างเดียว ส่วนการขยายสินเชื่อคงจะทำได้เล็กน้อย เนื่องจากในปีนี้อัตราการขยายตัวของสินเชื่ออยู่ในลักษณะทรงตัวหรือแทบไม่มีการขยายตัว ส่งผลให้ในครึ่งปีแรกของปี 2544 อัตราดอกเบี้ยจะยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากพื้นฐานเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้น

"การดำเนินธุรกิจในปีหน้าของธนาคารจะมีการแข่งขันรุนแรงมากขึ้น ธนาคารพาณิชย์จะต้องเหนื่อยกันมากกับการแก้ปัญหา NPL กันต่อไป"

ส่วนคุณหญิงชฎา วัฒนศิริธรรม กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB) กล่าวว่า ภายใน ปี 2544 ธนาคารพาณิชย์ยังต้องแก้ไขปัญหานี้เสียควบคู่ไปกับการ บริหารงานในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะการพัฒนาองค์กร ซึ่งธนาคารจะต้องเน้นงานด้านบริการเป็นหลัก เพื่อดึงดูดลูกค้าให้ใช้บริการและผลิตภัณฑ์มากขึ้น รวมทั้งจะต้องลดต้นทุนการบริหารให้ได้มากที่สุด

การปรับตัวด้านการบริการของธนาคารพาณิชย์ไทยในปีหน้า ไม่ถือว่าเป็นข้อเสียเปรียบเมื่อเทียบกับธนาคารคู่แข่ง และธนาคารต่างชาติ หากธนาคารพาณิชย์ไทยสามารถดูแลลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ไทยมีจุดแข็งในด้านฐานลูกค้าที่มีอยู่มาก เป็นการปูทางสู่ธุรกิจรายย่อย (รีเทล แบงก์กิ้ง) และลูกค้าบริษัท (คอร์ปอเรท) ซึ่งในปีหน้าการแข่งขันในด้านนี้จะมีสูง

คุณหญิงชฎากล่าวว่าในปี 2544 ปัญหานี้เสียยังคงเป็นปัญหาใหญ่ที่ธนาคารพาณิชย์ไทยจะต้องตามแก้ไขต่อไป แต่ก็ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการบริหารและจัดระบบองค์กร เพื่อให้ธนาคารสามารถแข่งขันกันได้ รวมทั้งแข่งขันกับธนาคารต่างชาติ (ผู้จัดการ 061243)

2.1.3 ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ชี้ตัวเลขเอ็นพีแอลตุลาคมที่ผ่านมามีอัตรา 22.46% แม้จะลดลง แต่ก็มีเอ็นพีแอลที่เหลย้อยอนกัลบหลังจากปรับโครงสร้างหนี้ไปแล้วได้เพิ่มขึ้นเป็น 1.78 หมื่นล้านบาท

บทวิเคราะห์จากบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด รายงานว่า ตัวเลข NPL ล่าสุดของเดือนตุลาคมที่ผ่านมา ซึ่งเท่ากับ 22.46% นั้น แม้ว่า NPL รายใหม่ที่เข้าสู่ระบบจะลดลงจาก 1.89 หมื่นล้านบาทในเดือนกันยายน เป็น 1.66 หมื่นล้านบาทในเดือนตุลาคม แต่ NPL ที่เคยปรับโครงสร้างหนี้หรือ NPL re-entry ก็ได้เพิ่มขึ้นเป็น 1.78 หมื่นล้านบาท จาก 1.37 หมื่นล้านบาท ในเดือนก่อนหน้า

ในขณะเดียวกันยอด NPL ที่ลดลงจากการปรับโครงสร้างหนี้ของเดือนตุลาคม ก็ได้กลับลดลงเป็น 2.88 หมื่นล้านบาท จาก 4.02 หมื่นล้านบาทในเดือนก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ในเดือนตุลาคมที่ผ่านมาไม่มีการปรับลดลงของ NPL อันเป็นผลจากการโอนไปยัง AMC เหมือนที่เกิดขึ้นในเดือนกันยายน ที่สูงถึง 4.38 แสนล้านบาท ด้วยเหตุนี้การลดลงสุทธิของ NPL ในเดือนตุลาคม จึงเท่ากับเพียง 7.1 พันล้านบาท เมื่อเทียบกับที่ลดลงสุทธิ ได้ถึง 4.76 แสนล้านบาท ในเดือนกันยายนก่อนหน้า และทำให้สัดส่วน NPL ของเดือนตุลาคม อยู่ใกล้เคียงกับเดือนก่อนคือที่ 22.46% เมื่อเทียบกับ 22.82% ของเดือนกันยายน (ผู้จัดการ 111243)

ศูนย์วิจัยระบุว่า หากพิจารณาจากยอดหนี้เสียที่อยู่กับระบบธนาคารพาณิชย์ประมาณ 1.05 ล้านล้านบาท ซึ่งไม่นับรวมที่อยู่กับบรรษัทบริหารสินทรัพย์ (เอเอ็มซี) ปรากฏว่ามีสำรองรองรับเพียง 3.8 แสนล้านบาทเท่านั้น ในขณะที่ยอดหนี้เสียที่ไม่มีสำรองรองรับ มีอยู่ประมาณ 6.7 แสนล้านบาท ยอดหนี้เสียที่ไม่มีสำรองรองรับดังกล่าว แม้ว่าจะมีหลักทรัพย์ค้ำประกันแต่ก็อาจต้องเผชิญกับความเสียหายของมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยเฉพาะเมื่อเศรษฐกิจหดตัว ในขณะที่ยอดหนี้เสียที่ไม่มีสำรองยังมากกว่าฐานะเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของระบบธนาคารที่มีอยู่ประมาณ 3 แสนล้านบาท (ผู้จัดการ 071243)

อนึ่ง รายงานข่าววันที่ 7 ธ.ค. เปิดเผยว่า นายทง พิทยะ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และอดีตรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารทหารไทย ได้ออกมาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหนี้เสียในระบบธนาคารพาณิชย์ว่า รัฐบาลใหม่ที่เข้ามาจะต้องเร่งแก้หนี้เสียของธนาคารพาณิชย์เอกชนทั้ง 5 แห่ง เพื่อระงับไม่ให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจโดยรวมเกิดความรุนแรง ทั้งนี้โดยนายทงเสนอให้รัฐบาลจัดตั้งกองทุนประกันการขยายหนี้เสีย แต่ไม่จำเป็นต้องรับซื้อหนี้มาบริหารเองตามรูปแบบบริษัทสินทรัพย์ของประเทศ (NATIONAL AMC) และว่าหากธนาคารสามารถขยายหนี้เสียในราคา 50% ขึ้นไปได้ ก็สามารถดำเนินงานอยู่ได้ ดังนั้น รัฐบาลควรตั้งกองทุนชดเชยกรณีที่ธนาคารขยายหนี้เสียต่ำกว่า 50% เพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับธนาคาร และเมื่อธนาคารมีกำไรก็นำเงินมาเข้ากองทุน ซึ่งแนวทางดังกล่าวรัฐบาลไม่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนมาก เพียงแต่ดำเนินการด้วยความโปร่งใส

"รัฐบาลต้องแก้ปัญหาหนี้เสียให้จบเพื่อช่วยฟื้นฟูภาพเศรษฐกิจไทย ซึ่งขณะนี้หนี้เสียทั้งระบบก็ลดลงไปมาก เหลือเพียงธนาคารพาณิชย์เอกชน 5 แห่ง ที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ เมื่อภาคการเงินมีเสถียรภาพแล้ว แนวทางต่อไปรัฐควรให้ความสำคัญต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการผลิต" นายทงกกล่าว (ผู้จัดการ 071243)

2.2 ความเคลื่อนไหวตลาดหลักทรัพย์และตลาดเงิน

2.2.1 เอ็มเอสซีไอ ประกาศปรับเปลี่ยนระบบค่าน้ำหนักหุ้นในดัชนีทุกตัวของบริษัทใหม่ ให้ความสำคัญกับสภาพคล่องของหุ้นเป็นหลัก

รายงานข่าวเมื่อวันที่ 11 ธ.ค. 2543 กล่าวว่า บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์มอร์แกน สแตนเลย์ แคปปิตอล อินเตอร์เนชันแนล (เอ็มเอสซีไอ) ออกประกาศว่า ตั้งแต่ต้นเดือน พ.ย. ปี 2544 เป็นต้นไป บริษัทจะเริ่มปรับเปลี่ยนระบบค่าน้ำหนักหุ้นในดัชนีทุกตัวของบริษัท จากการใช้มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวม (มาร์เก็ตแคป) ไปให้ความสำคัญกับสภาพคล่องของหุ้น (Free float) แทน โดยจะเริ่มทยอยตีพิมพ์องค์ประกอบของดัชนี และปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงภายในวันที่ 30 มิ.ย. 2544

นอกจากนี้ เอ็มเอสซีไอ ยังได้เพิ่มสัดส่วนของหุ้นเป้าหมายในดัชนีมาตรฐาน จาก 60% ของมาร์เก็ตแคป มาเป็น 85% ของมาร์เก็ตแคป ที่คิดจากหุ้นที่มีสภาพคล่องสูง คาดว่าจะส่งผลให้หุ้นบริษัทขนาดเล็กมีปริมาณเพิ่มขึ้นในดัชนีต่างๆ ขณะที่หุ้นบริษัทที่มีการซื้อขายไม่ถึง 15% ของหุ้นในตลาดทั้งหมดจะถูกเพิกถอนออกไป

รายงานข่าวกล่าวว่า ดัชนีเอ็มเอสซีไอนั้น เป็นดัชนีที่ผู้จัดการกองทุนรวมทั่วโลก ใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรน้ำหนักเงินลงทุนในตลาดหุ้นต่างๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญครั้งนี้ เอ็มเอสซีไออ้างว่า เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาคมการเงิน โดยเฉพาะผู้จัดการกองทุนรายใหญ่ ที่ขณะนี้นิยมลงทุนในหุ้นของบริษัทที่มีหุ้นจำนวนมากถูกซื้อขายในตลาดหุ้น หรือหุ้นที่มีสภาพคล่องสูง

อย่างไรก็ตาม นักวิเคราะห์ให้มุมมองว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะส่งผลให้น้ำหนักของบริษัทอเมริกันในดัชนีเอ็มเอสซีไอ เวิลด์ อินเด็กซ์ เพิ่มขึ้นเป็น 55.68% จาก 51.2% ส่วนน้ำหนักของบริษัทอังกฤษจะเพิ่มขึ้นเป็น 10.4% จาก 9.68% ขณะที่น้ำหนักของหุ้นญี่ปุ่นจะลดลงจาก 11.5% เหลือ 9.6% และเยอรมนีจะลดลงจาก 3.9% เหลือ 3.09% สำหรับดัชนีเอ็มเอสซีไอ อีเมอริจ มาร์เก็ตส์ พีริ อินเด็กซ์ นั้น คาดว่า น้ำหนักของมาเลเซียจะลดลงจาก 6.9% เหลือ 4.5% และอินเดียลดลงจาก 7.5% เหลือ 4.25% (กรุงเทพธุรกิจ 121243)

บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด กล่าวว่า เนื่องจากดัชนี เอ็มเอสซีไอ เป็นสิ่งที่นักลงทุนจากต่างประเทศใช้เป็นบรรทัดฐานในการลงทุน การลดน้ำหนักการลงทุนจึงมีนัยสำคัญ โดยจะทำให้เพดานการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติที่ต้องการจะกลับมาสู่ตลาดหุ้นไทย มีน้อยลงไป จึงนับว่าเป็นปัจจัยลบประการหนึ่งสำหรับการลงทุนในตลาดหุ้นไทย นอกเหนือไปจากปัจจัยอื่นๆ ที่ยังคงรุนแรง (ผู้จัดการ 151243)

2.2.2 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์เดือน ธ.ค. ใต้ระดับขี้นลงในช่วงแคบๆ มีปริมาณการซื้อขายวันที่ 25 ทำสถิติต่ำสุดในรอบ 9 ปี ส่วนตลาดเงินก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน

การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ช่วงเดือน ธ.ค. (ถึงวันที่ 25) ปรากฏมีปริมาณการซื้อขายในแต่ละวันอยู่ระหว่างสองสามพันล้านบาท ดัชนีเคลื่อนไหวแคบๆ ระหว่าง 270 และ 265 จุด โดยปิดตลาดเมื่อวันที่ 1 ธ.ค. ดัชนีตกลง 4.06 จุด มาอยู่ที่ 273.86 จุด และเปิดตลาดวันจันทร์ที่ 4 ก็ตกลงอีก 1.31 จุด เหลือ 272.55 จุด หลังจากนั้นในการซื้อขายวันที่ 6 และ 7 ดัชนีเพิ่มขึ้นเล็กน้อย .56 และ .68 จุด ตามลำดับ เนื่องจากมีหุ้นบางตัวมีปัจจัยบวกเข้ามาเสริม เช่นหุ้นล็อกซ์เลย์ ซึ่งได้เงินชดเชยจากบริษัทจากไต้หวัน หลังจากอนุญาตตุลาการชี้ขาดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลแพ้คดี กรณียุติโครงการหวยออนไลน์ รวมทั้งการเก็งกำไรในหุ้น บริษัท กฤษตามหานคร และการกลับเข้ามาซื้อหุ้นของบริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น หรือ ทีโอ หลังจากถูกแรงเทขายอย่างหนักในวันก่อนหน้านั้น หลังจากนั้นการซื้อขายหุ้นส่วนใหญ่อยู่ในแดนลบ

รายงานการซื้อขายหลักทรัพย์วันที่ 12 ธ.ค. ตลาดหลักทรัพย์ไทยปิดที่ 269.62 จุด ปรับตัวลดลงถึง 4.07 จุด ด้วยมูลค่าการซื้อขายรวมทั้งสิ้น 2,257 ล้านบาท โดยนักวิเคราะห์ระบุว่า ผลการประกาศการคำนวณดัชนีเอ็มเอสซีไอ ของมอร์แกน สแตนเลย์ ทำให้เกิดการคาดการณ์อย่างมากมายว่า หลักทรัพย์ตัวใดบ้างจะได้รับผลกระทบจากการคำนวณดัชนีดังกล่าว ทำให้เกิดแรงเทขายหลักทรัพย์หลายกลุ่ม นอกจากนี้ ผลความคืบหน้าของกรณีการพิจารณาคดีของ ทีพีไอ ก็มีผลต่อตลาดหลักทรัพย์เช่นเดียวกัน

นอกจากนั้น ตลาดหลักทรัพย์ในช่วงกลางเดือนถึงปลายเดือน ธ.ค. ยังประสบกับปัจจัยลบหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางการเมือง และทิศทางเศรษฐกิจในปีหน้าที่ยังไม่มีความชัดเจน ตลอดจนผลกระทบจากการปรับตัวลดลงของตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลก จากคาดการณ์ที่ว่าเศรษฐกิจสหรัฐกำลังจะชะลอตัวลง โดยเฉพาะในช่วงระหว่างวันที่ 20- 25 ธ.ค. ซึ่งตลาดหุ้นดาวโจนส์ สแตนดาร์ด แอนด์ พัวร์ และดัชนีนาสแด็ก ปรับตัวลดลงอย่างรุนแรง ประกอบกับเป็นช่วงเทศกาลคริสต์มาส บรรยากาศการซื้อขายเงียบเชียบ (ข่าว อ.ส.ม.ท. 1243)

ส่วนตลาดหุ้นไทยวันที่ 25 ธ.ค. บรรยากาศการซื้อขายซบเซา โดยดัชนีเริ่มเปิดตลาดที่ระดับ 267.69 จุด เพิ่มขึ้น 0.60 จุด ดัชนีเคลื่อนไหว ในกรอบแคบๆ ในจุดสูงสุดที่ 267.94 จุด เพิ่มขึ้น 0.85 จุด และจุดต่ำสุดที่ 266.45 จุด ลดลง 0.64 จุด ก่อนมาปิดตลาดที่ระดับ

266.52 จุด ลดลง 0.57 จุด ด้วยมูลค่าการซื้อขายที่ 612.70 ล้านบาท ซึ่งเป็นมูลค่าการซื้อขายที่ต่ำสุดในรอบ 9 ปี โดยมูลค่าต่ำสุด ณ 2 มกราคม 2534 ที่มีมูลค่าการซื้อขาย 551.53 ล้านบาท ซึ่งนักวิเคราะห์หลักทรัพย์กล่าวว่า เป็นการซื้อขายที่ต่ำมาก เนื่องจากตลาดหุ้นได้รวมปัจจัยความไม่แน่นอนเข้ามาทุกประการ โดยเฉพาะปัจจัยทางการเมืองที่วันนี้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จะตัดสินคดีของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ว่ามีความผิดกรณีการโอนหุ้นให้บุคคลอื่นหรือไม่ ซึ่งหาก ป.ป.ช.ตัดสินว่า พ.ต.ท.ทักษิณมีความผิดจริง จะมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนอย่างมาก เพราะทำให้ประเทศเกิดภาวะขาดผู้นำ และมีผลทำให้การเมืองไม่มีเสถียรภาพ จึงทำให้ตลาดสะท้อนความไม่เชื่อมั่นของนักลงทุนออกมา เนื่องจากตลาดหุ้นชอบความมั่นคง ไม่ชอบความเสี่ยง สำหรับการเคลื่อนไหวตลาดเงินตรา อยู่ในภาวะเช่นเดียวกันตลาดหลักทรัพย์ พบว่ามีการเคลื่อนไหวในช่วงแคบๆ ระหว่าง 42-43 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (ไทยโพสต์ 261243)

2.3 ความเคลื่อนไหวควมรวมกิจการในประเทศ

2.3.1 กรณี ทีพีไอ เอ็มพีเคทีพี แพลนเนอร์ส ประกาศปลด "ประชัย เลี้ยวไพรัตน์" จากประธานเจ้าหน้าที่บริหารทีพีไอ ให้เป็นเพียงผู้ช่วยผู้บริหารแผนฟื้นฟู

เมื่อวันที่ 27 ธ.ค. 2543 บริษัท เอ็มพีเคทีพี แพลนเนอร์ส จำกัด ในฐานะผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) หรือทีพีไอ ได้ประกาศยืนยันการปลดนายประชัย เลี้ยวไพรัตน์ พ้นจากตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารของทีพีไอแล้ว โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2543 เป็นต้นไป ทำให้นายประชัยไม่มีอำนาจสั่งการใดๆ ในทีพีไอและบริษัทในเครือได้อีกต่อไป ขณะเดียวกัน ก็ทาบทามนายประชัยให้เข้ามาดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาของผู้บริหารแผน แต่เอ็มพีเคทีพีฯ ยังไม่ได้รับคำตอบยืนยันจากนายประชัย ในข้อเสนอดังกล่าว ทั้งนี้โดยได้แต่งตั้งนายแอนโทนี่ นอร์แมน กรรมการผู้จัดการเอ็มพีเคทีพี แพลนเนอร์ส รักษาการในตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารของทีพีไอและบริษัทในเครืออีก 6 แห่ง ได้แก่ บริษัท น้ำมันทีพีไอ จำกัด บริษัท ไทยเอปิเอส จำกัด บริษัท ทีพีไอโพลีน จำกัด บริษัท อุตสาหกรรมโพลีเอทิลีนไทย จำกัด บริษัทผลิตไฟฟ้าทีพีไอ จำกัด และบริษัท ทีพีไออะโรเมติกส์ จำกัด (มหาชน) เป็นระยะเวลาประมาณ 6 เดือน จนกว่าเอ็มพีเคทีพี แพลนเนอร์ส จะดำเนินการสรรหาผู้ที่เหมาะสม ซึ่งคาดว่าจะเป็นผู้คนสัญชาติไทยเพื่อให้เข้ารับตำแหน่งดังกล่าว

เหตุผลของการปรับเปลี่ยนผู้บริหารครั้งนี้ เอ็มพีเคทีพีฯระบุว่า เพื่อให้การบริหารแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัทดำเนินไปอย่างราบรื่น หลังจากทีมนายประชัยได้แสดงความไม่พอใจต่อแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา รวมทั้งยังต่อต้านแผนดังกล่าวมาโดยตลอด ดังนั้นในฐานะผู้บริหารแผนบริษัทจะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากทุกฝ่ายใน ทีพีไอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูง เพื่อให้การบริหารแผนฟื้นฟูกิจการของทีพีไอดำเนินไปอย่างราบรื่นและถูกต้องตามกฎหมาย โดยไม่มีการต่อต้านหรือคัดค้านการดำเนินธุรกิจและการบริหารแผน

นายแอนโทนี่ นอร์แมน กล่าวว่าหลังจากที่บริษัทได้รับอนุมัติจากศาลให้เป็นผู้บริหารแผนของทีพีไอ และบริษัทในเครือทั้ง 6 แห่งนั้น บริษัทมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายนี้อย่างจริงจัง และตั้งใจแน่วแน่ที่จะสร้างทีมงานบริหารที่แข็งแกร่ง และมีพันธะสัญญา ร่วมกันในการบริหารแผนอย่างตรงไปตรงมา โดยมีให้เกิดการล่าช้าแต่อย่างใด ทั้งนี้ นับแต่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารแผนของบริษัททั้ง 7 บริษัท ได้พบกับผู้บริหารระดับสูงและระดับกลางของทีพีไอ พร้อมทั้งนำเสนอร่างระเบียบการปฏิบัติงานใหม่ ที่จะนำมาใช้ในช่วงการบริหารแผน ซึ่งการพบกันกับผู้บริหารในครั้งนี้เป็นประโยชน์และดำเนินไปบนทางสร้างสรรค์ โดยบริษัทมุ่งหวังที่จะทำงานร่วมกับผู้บริหารเหล่านี้เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนทั้งหมดสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ส่วนนายประชัย อดีตประธานเจ้าหน้าที่บริหารทีพีไอ กล่าวถึงกรณีเอ็มพีเคทีพี แพลนเนอร์ส ปลดตนออกจากตำแหน่งว่า การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้บริหารภายในทีพีไอของ เอ็มพีเคทีพี แพลนเนอร์ส เป็นการทำผิดกฎหมายล้มละลายมาตรา 90/1 ซึ่งผู้บริหารแผนจะไม่มีสิทธิ์ปลดผู้บริหารเดิมได้ และว่าการสั่งปลดตนจากตำแหน่งเท่ากับว่าเอ็มพีเคทีพี แพลนเนอร์สไม่เคารพกฎหมายไทย ทั้งนี้ใช้กฎหมายไทยอยู่ (ผู้จัดการ 281243)

3. ความเคลื่อนไหวเศรษฐกิจต่างประเทศ

3.1 เศรษฐกิจสหรัฐ

3.1.1 นักวิเคราะห์ชี้เศรษฐกิจสหรัฐชะลอตัวไม่น่ากังวล หลัง ก.พาณิชย์ทบทวนตัวเลข จีดีพีไตรมาส 3 เหลือ 2.4% ขยายตัวต่ำสุดในรอบ 4 ปี

ก.พาณิชย์สหรัฐรายงานเมื่อวันที่ 30 พ.ย. 2543 ว่า ได้ทบทวนตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (จีดีพี) ของไตรมาส 3 พบว่าอยู่ที่ระดับ 2.4% จากประมาณการเดิมที่ตั้งไว้ 2.7% ซึ่งตัวเลขดังกล่าวนับว่าเป็นระดับต่ำสุดในรอบ 4 ปี และลดฮวบลงจาก 5.6% ใน

ไตรมาส 2 และจาก 4.8% ในไตรมาสแรกด้วย ชาวกล่าวด้วยว่า จีดีพีที่ลดลงนี้สะท้อนว่าภาคการค้าและสินค้าคงคลังของเดือน ก.ย. ได้อ่อนตัวลงมากกว่าที่ ก.พาณิชย์คาดไว้ โดยส่วนใหญ่มาจากการขาดดุลการค้าในเดือนก.ย. และยอดส่งออกลดลงขณะที่ยอดนำเข้าเพิ่มขึ้น

นายเฮนรี วิลล์เมอร์ นักเศรษฐศาสตร์แห่งบาร์เคลย์แคปิตอล แสดงทัศนะว่า เศรษฐกิจสหรัฐฯจะชะลอตัวลงในอนาคตอันใกล้ หลังจากจีดีพีในไตรมาส 3 ขยายตัวในระดับต่ำ นายโรเบิร์ต แมคอินทอช จากวณิชธนกิจ เอตัน แอดวานซ์ เตือนว่า การใช้จ่ายของผู้บริโภคที่ซบเซาลง อาจก่อให้เกิด "ภาวะถดถอยเล็กๆ" และว่าการชะลอตัวทางเศรษฐกิจอาจไม่รุนแรงลงอย่างที่คาดไว้ (กรุงเทพธุรกิจ 011243)

อนึ่ง รายงานข่าวจากกรุงวอชิงตัน สหรัฐ วันที่ 19 ธ.ค. ที่ประชุมคณะกรรมการกำหนดนโยบายอัตราดอกเบี้ยของสหรัฐฯ (เอฟโอเอ็มซี) ได้ประกาศให้คงอัตราดอกเบี้ยพื้นฐานของเฟดไว้เท่าเดิมที่ 6.5% โดยระบุว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯยังคงมีความเสี่ยงต่อภาวะเงินเฟ้ออยู่ และระบุว่า การชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯอาจเป็นการชะลอตัวที่รวดเร็วเกินไป ทำให้บรรดานักวิเคราะห์ในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐฯคาดการณ์ว่า เฟดอาจเริ่มเปลี่ยนทิศทางนโยบายอัตราดอกเบี้ยในการประชุมคราวถัดไปคือระหว่างวันที่ 30-31 ม.ค. 2544 (มติชน 211243)

3.1.2 หุ้นกลุ่มเทคโนโลยีในตลาดหุ้นสหรัฐถูกทุบอย่างแรง นักวิเคราะห์ชี้เหตุมาจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจทั่วโลก

รายงานข่าวกล่าวว่า ในวันที่ 7 ธ.ค. หุ้นบริษัท โมโตโรลา ผู้ผลิตโทรศัพท์มือถือรายใหญ่อันดับสองของโลก ปรับตัวลดลงและระดับต่ำสุดในรอบ 9 ปี ก่อนที่จะขยับขึ้นมาปิดที่ 17.44 ดอลลาร์ ลดลงไป 44 เซนต์ หลังจากบริษัทปรับลดตัวเลขคาดการณ์กำไรไตรมาส 4 ลงจากเดิมกว่า 40% ส่วนหุ้นอินเทล ผู้ผลิตไมโครโปรเซสเซอร์รายใหญ่ที่สุดของโลก ก็มีสถานการณ์ไม่ต่างกัน หลังจากทางบริษัทออกมาเตือนว่า รายได้ไตรมาส 4 จะต่ำกว่าที่ประมาณการไว้ และแม้แต่ไมโครซอฟต์ยักษ์ใหญ่ซอฟต์แวร์ของโลก หุ้นร่วง 3.81 ดอลลาร์หรือเกือบ 7% หลังจากนักวิเคราะห์มือหนึ่งของ โกลด์แมน แซกส์ ปรับลดตัวเลขคาดการณ์กำไรต่อหุ้นประจำปีงบประมาณ 2544 ลงมาอยู่ที่ 1.88 จาก 1.91 ดอลลาร์สหรัฐ ทำให้มูลค่าหุ้นลดลง 6.3% คิดเป็นเงินถึง 20,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อคำนวณจากมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของไมโครซอฟต์ นอกจากนั้นยังมีหุ้นในกลุ่มเทคโนโลยี ตัวอื่นๆ อีกหลายตัว

การพากันดิ่งลงเหวของหุ้นไฮเทคในครั้งนี้ ได้จุดให้ดัชนีนาสแด็กปรับตัวลดลงไปอีก 43.84 จุด หรือ 1.57% ปิดตัวที่ระดับ 2,752.66 จุด และเป็นการตกขบวนเป็นวันที่สอง หลังจากปรับตัวลดลงไปแล้ว 3.2% ในวันที่ 6 ธ.ค. เมื่อแอปเปิล คอมพิวเตอร์ออกมาเตือนว่าจะขาดทุนเป็นครั้งแรกในรอบ 3 ปี บรรดาผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไฮเทคมองว่า ภาวะทุบถล่มในครั้งนี้ เป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวทั่วโลกมากกว่าที่จะเป็นการดำเนินกลยุทธ์ที่ผิดพลาดของทางบริษัท "มันเกิดขึ้นทุกที่ในโลก และเกือบจะทุกผลิตภัณฑ์ที่เราขาย" เจ้าหน้าที่ระดับสูงคนหนึ่งของอินเทล ตั้งข้อสังเกต ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ของโมโตโรลา ที่ระบวยอดขายทั้งในไตรมาสและไตรมาสก่อนหน้า เซมิคอนดักเตอร์ และอุปกรณ์ไร้สายซบเซาโดยถ้วนหน้า (กรุงเทพธุรกิจ 091243)

4. ประมวลทัศนะและการวิเคราะห์ภาคประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการและธุรกิจเอกชน

4.1 ทัศนะต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจปี 2543 และ 2544

4.1.1 วิวาทะเศรษฐกิจระหว่างพรรคไทยรักไทยกับพรรคประชาธิปัตย์

เมื่อ 29 พ.ย.43 สมาชิกพรรคไทยรักไทยได้สรุปประเด็นการอภิปรายของพรรคไทยรักไทยและประชาธิปัตย์ในหัวข้อ "เศรษฐกิจและตลาดทุนไทยในมือรัฐบาลไทย สดใสหรือมืดมน" โดยแยกเป็น 3 หัวข้อ คือเศรษฐกิจมหภาค, การเงินการคลังและตลาดทุน ดังนี้

กลุ่มเศรษฐกิจมหภาค พรรคไทยรักไทยประกาศว่า 1.จะทำให้เศรษฐกิจขยายตัว 5.7% ต่อปี, นำหลักการบริหารเชิงธุรกิจมาใช้ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศ โดยนายกรัฐมนตรีมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบคล้ายคลึงกับ CEO ของเอกชน, พื้นเศรษฐกิจในลักษณะที่เชื่อมโยงต่อเนื่อง, ให้ความสำคัญกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, พักการชำระหนี้เกษตรกร 3 ปี, จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านทั่วประเทศหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท, ให้ทุกตำบลมีผลิตภัณฑ์ของตนเองและมีเว็บไซต์เชื่อมต่อทั่วประเทศ ขณะที่พรรคประชาธิปัตย์จะควบคุมเงินเพื่อให้ไม่เกิน 3% ต่อปี, ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจในลักษณะของการแก้ปัญหาที่ครบถ้วนเพื่อป้องกันมิให้การใช้จ่ายการแก้ไขปัญหาย่างหนึ่งก่อให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมา เพื่อมิให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจขึ้นอีก, เปิดเสรีการค้าอย่างเป็นธรรม, เจรจาต่อรองกับตลาดต่างประเทศแบบพหุภาคี, ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ, ลดการนำเข้าและเพิ่มการส่งออก

ด้านการเงินการคลัง พรรคไทยรักไทยระบุว่า จะใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ, เน้นการใช้จ่ายไปยังปัจจัยที่ทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัว, เปลี่ยนแปลงโครงสร้างคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อมิให้กระบวนการตัดสินใจด้านนโยบายขึ้นกับผู้ว่าการเป็นหลัก, รักษาวินัยการเงินการคลังของภาครัฐ, จัดตั้งเอเอ็มซีกลางเพื่อให้นี้เสียทั้งหมดออกจากระบบสถาบันการเงิน พรรคประชาธิปัตย์จะดำเนินนโยบายงบประมาณแบบขาดดุล แต่เป็นการขาดดุลที่ลดน้อยลงตามลำดับ, รักษาวินัยการคลังโดยต่อเนื่องและดำเนินมาตรการด้านหนี้สาธารณะอย่างระมัดระวัง, ลดภาษีนิติบุคคลจาก 30% เป็น 25% ใน 4 ปี, ลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ลดอากรขาเข้าและสินค้า

นำเข้า เพื่อลดต้นทุนภาคอุตสาหกรรม, เปลี่ยนวิธีแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินจากการปิดและการประมุลขายเป็นการเข้าแทรกแซงและเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร

ด้านตลาดทุน พรรคไทยรักไทยระบุว่า จะปฏิรูปโครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการก.ล.ต.ให้มีบทบาทในการพัฒนาตลาดทุนเพิ่มขึ้น, เปลี่ยนโครงสร้างตลาดหลักทรัพย์ให้มีการทำงานในรูปแบบเอกชนและเน้นด้านการตลาดมากขึ้น, กำหนดเป้าหมายการเพิ่มมูลค่าตลาดของตลาดหลักทรัพย์ให้เป็นสัดส่วน 100% ของจีดีพีภายใน 4 ปี, แปรรัฐวิสาหกิจโดยนำเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ พรรคประชาธิปัตย์จะปรับปรุงการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการในการกำกับดูแล โดยลดกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มสินค้าในตลาดทุน, ปรับปรุงการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ให้มีรูปแบบเอกชน, ปรับเปลี่ยนกฎระเบียบของทางการให้มีความยืดหยุ่น, สนับสนุนการออกพันธบัตรและหุ้นกู้ (ไทยรัฐ 071243)

4.1.2 สถาบันเศรษฐกิจเอกชนคาดปี '44 เศรษฐกิจหดตัวเหลือ 3.9%

เมื่อวันที่ 4 ธ.ค.43 คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3 สถาบัน ประกอบด้วยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสมาคมธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประชุมหารือเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจของไทยในปี 2543 และปี 2544 ซึ่งที่ประชุมได้คาดการณ์ว่าภาวะเศรษฐกิจปี 2544 น่าจะชะลอตัวลงจากปี 2543 ที่คาดว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวประมาณ 4.5% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (จีดีพี) มาอยู่ที่ประมาณ 3.9% ของจีดีพี ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มเศรษฐกิจในปี 2544 รวม 5 ประการ ได้แก่ 1) ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกมีความผันผวนส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศ 2) แนวโน้มการส่งออก แม้ว่าในปี 2543 จะขยายตัวประมาณ 20% แต่คาดว่าในปี 2544 จะขยายตัวไม่เกิน 10% เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัวลง 3) การแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงินที่ยังไม่เข้าที่เข้าทาง 4) การไหลออกของเงินทุนต่างประเทศ และ 5) ปัญหาหนี้รัฐบาล ซึ่ง ณ สิ้นเดือน ก.ค.2543 มีมูลค่าหนี้ประมาณ 2.7 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณ 5.4% ของจีดีพี ซึ่งถือว่าอยู่ในอัตราที่สูง (ไทยรัฐ 051243)

4.1.3 ทิศอ่าวไอซีเศรษฐกิจปี '44 โต 4-5%

นายอลองภพ สุสังกรกาญจน์ ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) กล่าวในระหว่างการสัมมนาเรื่องทิศทางเศรษฐกิจไทยหลังการเลือกตั้ง จัดโดยสมาคมเศรษฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ ว่าเศรษฐกิจไทยมาถึงวันนี้ ไม่ใช่เศรษฐกิจสีขาและสีดำ แต่เป็นสีเทา อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยได้ผ่านจุดต่ำสุดแล้ว แต่การฟื้นตัวยังไม่เกิดขึ้นทุกภาค อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจครึ่งหลังของปี 2543 จะชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับครึ่งแรกของปีซึ่งมีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 5.9 ของจีดีพี รวมทั้งในปีหน้ายังมีปัจจัยบวกและปัจจัยลบที่ต้องติดตามอีกมากมายจึงยังไม่สามารถชี้ชัดลงไปได้ว่าจะเป็นอย่างไร แต่เชื่อว่าในปี 2544 อัตราการขยายตัวเศรษฐกิจจะอยู่ระดับ 4-4.5% สอดคล้องกับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2544-2549) ที่คาดว่าจะอยู่ระดับ 5.5% โดยจะไม่มุ่งเน้นการขยายตัวที่หวือหวา แต่จะมุ่งเน้นที่เสถียรภาพทางเศรษฐกิจมากกว่า

สำหรับปัญหาหนี้สาธารณะ 2.7 ล้านล้านบาท ที่รัฐบาลใหม่ต้องหาทางแก้ไข ซึ่งแน่นอนว่าจะเกี่ยวเนื่องกับนโยบายภาษี โดยเฉพาะในเดือนต.ค.2544 ตามกำหนดการจะมีการปรับขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มจาก 7% เป็น 10% ซึ่งหากไม่ขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มจะมีปัญหาอย่างแน่นอน ในทางตรงกันข้าม หากคงที่หรือลดอัตราลงอีกก็อาจจะเกิดความเสี่ยงต่อปัญหารายได้ภาครัฐที่จะเกิดขึ้นด้วย (กรุงเทพธุรกิจ, สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 141243)

นายเชิดdit บัณฑิตราษฎร์ ประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพกล่าวว่า ในบริบทเศรษฐกิจไทยต้องดูถึงปัญหาโครงสร้างเพราะปัญหาเกิดจากโครงสร้างภาคการเงินและภาคการผลิต นับจากนั้นนโยบายการเงินการคลังต้องดูแลไม่ให้อัตราการเกินดุลลดต่ำลงไปกว่า 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐให้ได้ และไม่ให้มีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดในช่วงที่เศรษฐกิจมีความผันผวน โดยผู้ที่วางนโยบายการเงินการคลังจะต้องหาทางออกให้ได้ สำหรับปัญหาด้านโครงสร้างการผลิต ถือว่าวันนี้ประเทศไทยมีการผลิตส่วนเกินจำนวนมาก ดังนั้น การเพิ่มกำลังการผลิตจึงไม่มีความจำเป็น (กรุงเทพธุรกิจ 141243)

นายสิงห์ ตังทัตสวัสดิ์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารกรุงไทยระบุว่า สภาพปัญหาของประเทศขณะนี้ถ้าปัญหาการเมืองไม่มีการแก้ไขปัญหานี้ด้วยคุณภาพและเอ็นพีแอลในระบบการเงินก็ยังไม่สามารถปรับตัวลดลงได้อย่างชัดเจน เนื่องจากนักลงทุนต่างเฝ้ารอคอยเมื่อนำรัฐบาลใหม่มาใครจะเป็นผู้ดูแลแก้ไขปัญห เศรษฐกิจ ซึ่งมีนโยบายของพรรคการเมืองหลายพรรคที่ได้เสนอให้มีการจัดตั้งเอเอ็มซีสาธารณะขึ้น โดยเชื่อว่าเมื่อคนรู้สึกรู้สึกมั่นใจ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ส่วนปัญหาภายในของธนาคารกรุงไทยนั้น ขณะนี้พร้อมจะเดินหน้า แต่ต้องรอแก้ไขปัญหภายในและเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรของธนาคารให้ดีเสียก่อน (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น141243)

ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

1. ความเคลื่อนไหวด้านประชากร

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านประชากรและคุณภาพชีวิต

1.1.1 ภาคประชาชนถกวาระประชาชน

วันที่ 13 ธ.ค.43 มูลนิธิอาสาเพื่อสังคมได้จัดแถลงข่าวการจัดงาน "วาระประชาชน : เพื่อความเป็นไท" ซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ 16-17 ธ.ค.43 ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) นายเดช พุ่มคชา ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนกล่าวว่า การจัดงานนี้ได้รับความสนใจจากนักวิชาการมากพอสมควร ขณะที่นักการเมืองยังไม่มีการตอบรับออกมาเท่าใดนัก การจัดทำวาระประชาชนจะเป็นกระบวนการหนึ่งในการเข้าร่วมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เหมือนที่เคยทำในแผนฯ 8 ซึ่งหลังจากนั้นทุกอย่างก็ชะงักและในช่วงทำแผนฯ 9 ภาคประชาชนจึงพยายามที่จะนำเสนออีกครั้ง

"จะเป็นวาระประชาชนที่เกิดจากความตั้งใจอยากมีส่วนร่วมโดยกลุ่มคนจน เครือข่ายสมัชชาต่างๆร่วมกันทำงานนี้เพื่อรวบรวมประเด็นและข้อเสนอให้กับรัฐบาล" จากเดิมที่ภาคประชาชนจะเคลื่อนไหวกันเฉพาะกลุ่ม แต่ครั้งนี้มีการเคลื่อนไหวรวมกันทั้งประเทศ โดยร่วมกันศึกษาและเสนอทางออกโดยใช้โอกาสการเลือกตั้ง.ส.ทั่วประเทศประกาศวาระประชาชนผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

สำหรับประเด็นที่กำหนดจะนำมาเสนอเป็นวาระประชาชนจะได้มาจากการระดมความคิดเห็นของเครือข่ายต่างๆ 15 กลุ่ม และพันธมิตร ประกอบกับเรื่องการเมือง การเกษตร ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ทรัพยากรทางทะเล ชุมชนแออัด แรงงาน ชนเผ่า ผู้หญิง เด็ก ผู้บริโภค การศึกษา สุขภาพ เอดส์และหลักประกัน สื่อบริการประชาชน หนังสือสาธารณะ คนจน

ทั้งนี้โดยมีกำหนดการอภิปรายกลุ่มย่อยในวันที่ 15 ธ.ค.43 และประกาศเจตนารมณืวาระประชาชนในวันที่ 16 ธ.ค.43 (ผู้จัดการ 141243)

1.2 ความเคลื่อนไหวแรงงานเด็กและสตรี

1.2.1 เอ็นจีโอจัดวันสิทธิมนุษยชนสากลรณรงค์ยุติความรุนแรงสังคมไทย

วันที่ 10 ธ.ค.43 เป็นวันสิทธิมนุษยชนสากล องค์กรพัฒนาเอกชน 15 องค์กร จะร่วมกันจัดงาน "10 ธ.ค.วันสิทธิมนุษยชนสากล" ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเผยแพร่และส่งเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนให้เป็นที่ยอมรับในสังคมไทยและประชาชนได้รับรู้ มีการจัดกิจกรรมกลุ่มต่างๆ เน้นการรณรงค์เผยแพร่ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้จะมีการลงชื่อสนับสนุน "ยุติการทารุณกรรม" กับองค์กรนิรโทษกรรมสากลประเทศไทย และนำรายชื่อดังกล่าวส่งให้รัฐบาลต่อไป (กรุงเทพธุรกิจ 081243)

นางศิริพร สะโครบาเน็ค เลขาธิการมูลนิธิผู้หญิงกล่าวว่า ปีที่แล้วหญิงไทยถูกข่มขืน 3,500 ราย ซึ่งเป็นกรณีที่มีการแจ้งความ ส่วนจำนวนที่ไม่แจ้งความคาดว่าจะมีอีกมาก เหลือแล้วมีการข่มขืนไม่ต่ำกว่า 10 ราย/วัน ส่วนปัญหาหญิงถูกข่มขืนในครอบครัว ถูกสามีข่มขืน กลายเป็นเรื่องปกปิดธรรมดา โดยสามีมองว่าภรรยาเป็นสมบัติของตนเองจะจัดการอย่างไรก็ได้ ฉะนั้นสามารถกล่าวได้ว่าหญิงทั่วโลกตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง

ศ.ดร.ยศ สันตสิมบัติกล่าวว่า รัฐใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือคุกคามและละเมิดสิทธิมนุษยชนของชุมชนชนบท เห็นได้ชัดจากการใช้กฎหมายเวนคืนที่ดิน การประกาศเขตอุทยานทับที่ทำกินของชาวไร่ชาวนา ต่อมาก็มีการใช้การกระทำที่รุนแรงเพื่อขับไล่ชาวบ้านออกจากป่า โดยใช้มาตรการทางกฎหมายบังคับเช่นการตั้งข้อหาให้ชาวบ้าน แต่หากมีการกล่าวถึงประเด็นสิทธิมนุษยชนเพื่อใช้ต่อรองกับอำนาจรัฐ ทางเจ้าหน้าที่รัฐตลอดจนกลุ่มคนมีอำนาจจะพยายามเบี่ยงเบนประเด็นหรืออ้างถึงการตีความเรื่องสิทธิมนุษยชนที่แตกต่างกัน

คณะผู้จัดงานได้ออกคำประกาศ 10 ธันวาคมวันสิทธิมนุษยชนสากล โดยระบุว่า สิทธิมนุษยชนคือสิทธิขั้นพื้นฐานของทุกคน ซึ่งต้องได้รับการเคารพ การถือปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและจริงจัง ซึ่งทุกส่วนของสังคมจะต้องรับรู้และปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพซึ่งกันและกัน เคารพต่อความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างสันติวิธี สมาชิกในสังคมต้องไม่เอาเปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่า สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความรุนแรง มาจากทัศนคติที่ว่าผู้อื่นไม่เหมือนเราโดยหยิบยกเหตุผลความแตกต่างในเรื่องเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา ความคิดเห็น การศึกษา สถานะทางสังคมจึงส่งผลถึงการเลือกปฏิบัติ เกิดการแบ่งแยกและนำไปสู่การกระทำที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ

ด้านองค์กรนิรโทษกรรมสากลได้ชูประเด็นการทารุณเด็ก โดยเรียกร้องให้รัฐบาลในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในการปกป้องเด็กฯ ให้รอดพ้นจากการทารุณและให้การรับประกันว่าจะต้องเปิดเผยพฤติกรรมกระทำทารุณกรรมเหล่านั้นให้สังคมได้รับรู้ (กรุงเทพธุรกิจ 111243)

1.3 ความเคลื่อนไหว ค่าจ้าง ข้อพิพาทแรงงานและสวัสดิการแรงงาน

1.3.1 หน่วยงานราชการเมืองเมินแรงงานถ้าเสียงพลก และผู้นำองค์กรคนงานโหวตตามโพลล์

ผศ.ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการประชุมเรื่อง "ผลสำรวจผู้นำแรงงานต่อการเลือกตั้ง และเวทีวิจัยที่เห็นว่าที่รัฐมนตรีแรงงาน" ที่โรงแรมรัตนโกสินทร์ ว่า การเลือกตั้งครั้งใหม่เปิดมิติทางการเมืองใหม่ เพราะประชาชนให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองมากขึ้น รวมทั้งนโยบายด้านแรงงานด้วย และอยากให้ขบวนการแรงงานแสดงจุดยืนให้ชัดเจนว่า จะเลือกพรรคที่ลงมติไปแล้ว ไม่ว่าจะในวันที่ 26 พ.ย.43 ที่ประกาศเลือกพรรคความหวังใหม่และโพลล์ครั้งนี้ที่จะเลือกไทยรักไทย โดยการณรงค์ก็ให้ผู้ใช้แรงงานได้รับรู้ เพราะหากไม่เป็นเช่นนั้น ต่อไปนักการเมืองจะไม่ฟังเสียงของกลุ่มผู้ใช้แรงงานอีก โดยดร.ณรงค์ได้ตั้งข้อสังเกตว่า กลุ่มผู้นำแรงงานกับผู้ใช้แรงงานอาจจะมีความคิดเห็นต่างกัน โดยโพลล์ออกมาว่ากลุ่มผู้นำแรงงานเลือกพรรคไทยรักไทยและลงคะแนนเรื่องนโยบายให้พรรคความหวังใหม่ ขณะที่ผู้ใช้แรงงานระดับฐาน อาจไม่ได้คิดเช่นเดียวกับกลุ่มผู้นำแรงงานก็ได้ ทั้งนี้กลุ่มที่ลงให้พรรคไทยรักไทยอาจเป็นเพราะเห็นว่ามีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรและชนบทที่ชัดเจน เพราะกลุ่มแรงงานส่วนมากมาจากครอบครัวเกษตรกรในต่างจังหวัด จึงอยากให้พรรคนี้เข้ามาแก้ไขปัญหาให้ได้

ด้าน นายชัยวัฒน์ สุวิชัย ผอ.สถาบันพัฒนาการเมือง กล่าวว่า เมื่อพิจารณาถึงคะแนนที่กลุ่มแรงงานให้พรรคประชาธิปัตย์แล้วยังนับว่ามีคะแนนมากกว่าที่ควรจะได้รับด้วยซ้ำ โดยหากพิจารณาจากนโยบายแรงงานของแต่ละพรรคจะพบว่า นักการเมืองดูแล้วว่า สาธารณชนต้องการอะไร แล้วนำไปจัดทำนโยบาย ส่วนรัฐบาลชุดใหม่จะสนใจปัญหาแรงงานหรือไม่ ขึ้นอยู่กับขบวนการแรงงานด้วยว่าจะมีความชัดเจนและเข้มแข็งในการตรวจสอบการทำงานของพรรคที่จะเข้ามาทำงานได้หรือไม่ "กลุ่มไหนมีพลัง ก็จะทำให้รัฐบาลชุดใหม่ให้ความสนใจ เช่น กลุ่มเกษตรกรที่มีการรวมตัวกันของทั้งเกษตรกร และนักวิชาการ รวมทั้งผู้นำสังคม ซึ่งพอจะทำให้รัฐบาลสนใจได้บ้าง ดังนั้น กลุ่มแรงงานก็ต้องแสดงพลังให้รัฐบาลหันมาแก้ไขปัญหาด้วย" (กรุงเทพธุรกิจ 161243)

1.3.2 กรณีพิพาทเออี:ศาลแรงงานสั่งบริษัทไทยเออี และบริษัทไทยเออี การ์เมนต์ จ่ายค่าชดเชยแรงงานลูกจ้าง

ความเคลื่อนไหวการชุมนุมเรียกร้องความเป็นธรรมของกลุ่มพนักงานบริษัทไทยเออี จำกัด มหาชน และบริษัทไทยเออี การ์เมนต์ จำกัด จำนวน 1,169 คน ซึ่งถูกบริษัทเลิกจ้างตั้งแต่วันที่ 15 ก.ย.43 โดยไม่ได้รับเงินชดเชยตามกฎหมายและพนักงานกลุ่มดังกล่าวพยายามต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิอันพึงมีพึงได้อยู่ที่หน้าโรงงานมานานหลายเดือนแล้ว ล่าสุดเมื่อวันที่ 16 ธ.ค.43 ศาลแรงงานกลางได้มีคำพิพากษาให้นายจ้างทั้งสองบริษัทจ่ายค่าชดเชยให้กับลูกจ้างทั้งหมดรวมเป็นเงิน 40,321,784.5 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ 15 ก.ย.43 จนกว่าจะชำระเสร็จ โดยให้ดำเนินการภายใน 7 วัน หากไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาเจ้าหน้าที่จะยื่นคำขอออกหมายบังคับคดี เพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนายจ้างเพื่อขายทอดตลาด และนำเงินมาจ่ายค่าชดเชยให้กับลูกจ้างทุกคน

ด้านนายรังสฤษฏ์ จันทรัตน์ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กล่าวว่า ภายในวันที่ 22 ธ.ค.43 นี้หากนายจ้างจ่ายเงินค่าชดเชยทุกอย่างก็ได้ข้อยุติ แต่หากไม่จ่ายทุกอย่างก็เป็นไปตามขั้นตอนของการบังคับคดี นอกจากนี้จะแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีอาญากับนายจ้างด้วย เพราะการไม่จ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายถือว่ามีเจตนาผิด ขณะนี้พนักงานสอบสวนกำลังเร่งรัดคดีอยู่เช่นกัน (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 161243)

1.3.3 คณะกรรมการค่าจ้างกลางปรับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 3 บาท เป็นของขวัญปีใหม่แก่กรรมกร

วันที่ 21 ธ.ค.43 คณะกรรมการค่าจ้างกลางมีการประชุมเพื่อพิจารณาค่าจ้างขั้นต่ำ โดยมีนายอิระวัชร จันทระประเสริฐ ปลัด ก.แรงงานฯ เป็นประธาน หลังการประชุมนายอิระวัชรแถลงว่า มติคณะกรรมการค่าจ้างกลางเห็นควรให้มีการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ 3 บาททั่วประเทศเหมือนกันทั้ง 3 โซน คือในเขต กทม.และปริมณฑลปรับจาก 162 บาทเป็น 165 บาท เขตจังหวัดที่มีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำวันละ 140 บาท ปรับขึ้นเป็นวันละ 143 บาท และจังหวัดที่มีอัตราค่าจ้าง 130 บาทก็ปรับขึ้นเป็น 133 บาท ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.44 เป็นต้นไป การพิจารณาปรับค่าจ้างขั้นต่ำครั้งนี้เป็นการพิจารณาจากข้อมูลซึ่งใช้เวลาการรวบรวมยาวนาน ไม่เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ดูแล ก.แรงงานฯแต่อย่างใดและให้ถือว่าอัตราใหม่นี้เป็นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐานต่อไป (กรุงเทพธุรกิจ 161143)

1.4 ความเคลื่อนไหวแรงงานต่างประเทศ

1.4.1 ได้วันหยุดห้ามจ้างแรงงานฟิลิปปินส์

วันที่ 7 ธ.ค.43 นายเปียนเวนิโต ลาเกสมา รัฐมนตรีแรงงานฟิลิปปินส์เปิดเผยว่า รัฐบาลได้วันหยุดได้ยกเลิกคำสั่งห้ามการจ้างแรงงานชาวฟิลิปปินส์ทำงานในไต้หวันแล้ว หลังจากที่มีการรื้อฟื้นเปิดการbinพาดิขยิตติดต่อกันโดยตรงระหว่างทั้งสองประเทศ ขณะที่ทางสภาพกิจการแรงงานไต้หวันได้ยกเลิกคำสั่งห้ามดังกล่าว การเคลื่อนไหวของไต้หวันในการออกคำสั่งห้ามจ้างแรงงานชาวฟิลิปปินส์ในภาคการผลิตและโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในเดือนมิถุนายนที่ผ่านมาถูกมองว่าเป็นการตอบโต้กรณีฟิลิปปินส์ระงับข้อตกลงการbinพลเรือนใน

ระดับทวิภาคีระหว่างสองประเทศ นายลาเกสมาให้สัมภาษณ์สถานีวิทยุว่า คำสั่งห้ามนี้เพื่อหยุดการหลั่งไหลเข้าได้วันของแรงงานฟิลิปปินส์ ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 071243)

1.4.2 รายงานยูนิเซฟชี้กว่าครึ่งของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีในอินเดีย เจริญเติบโตไม่เต็มที่และมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์

สำนักข่าวรอยเตอร์เผยแพร่รายงานสภาวะเด็กโลกปี 2544 (State of the World Children 2001) ของยูนิเซฟว่า กว่าครึ่งของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีในอินเดีย เจริญเติบโตไม่เต็มที่และมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ โดยรายงานระบุว่า 53% ของเด็กอินเดียอายุต่ำกว่า 5 ปี น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์และ 52% เป็นเด็กแคระ "นี่เป็นเรื่องที่ทำนายมากสำหรับอินเดีย เป็นปัญหาที่ต้องจัดการในหลายด้าน รวมทั้งการดูแลเด็กวัยศูนย์ถึงสามปีให้ดีขึ้นและดูแลหญิงมีครรภ์ให้มากขึ้นด้วย" เจ้าหน้าที่ยูนิเซฟในอินเดียกล่าว นอกจากนี้รายงานยังแจ้งอีกว่า 1 ใน 5 ของเด็กในโลกอาศัยอยู่ในอินเดีย รวมทั้ง 1 ใน 3 ของเด็กที่ขาดสารอาหารด้วย แม้ว่าอินเดียจะผลิตอาหารพอเพียงสำหรับประชากรหลายพันล้านคน แต่ 18% ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ก็ยังขาดสารอาหาร ซึ่งเป็นภาวะที่รุนแรงและต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดรวมถึงได้รับอาหารพอเพียงเป็นเวลานานจึงจะทำให้สุขภาพกลับมาเป็นปกติได้ อัตราการตายของทารกในอินเดียสูงถึง 70 คน ในทุก ๆ 1,000 คน แต่ก็ลดลงกว่าครึ่งแล้วเมื่อเทียบกับ 147 คนในปี 1960 รัฐบาลวางแผนว่า จะลดอัตราการตายในทารกแรกเกิดให้เหลือเพียง 60 คนต่อ 1,000 คนภายในสิ้นปีนี้ (กรุงเทพธุรกิจ, ผู้จัดการ 151243)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมของนักการเมือง

2.1.1 นักวิชาการจวกนโยบาย สวล. พรรคการเมือง "พลัง" ไม่ทำการบ้าน-ขาดความชัดเจน

วันที่ 6 ธ.ค.43 ชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อมร่วมกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจัดแสดงวิสัยทัศน์และนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของพรรคการเมืองเรื่อง "สอนนโยบายพรรคการเมืองด้านสิ่งแวดล้อม" ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ซึ่งมีตัวแทนพรรคการเมือง 6 พรรค เข้าร่วมเสนอนโยบายคือ นายสุวิทย์ คุณกิตติ ตัวแทนพรรคไทยรักไทย, นายทรงศักดิ์ เกียรติสุข พรรคความหวังใหม่, นายยอดมัญญมรรณตรี พรรคชาติพัฒนา, นายวุฒิพงษ์ กิตติเนศวร พรรคชาติไทย, นายพิจิต รัตกุล พรรคถิ่นไทย และคุณหญิงจรัสศรี ที่ปรึกษา พรรคประชาธิปไตย จากการซักถามโดยตัวแทนนักข่าวในประเด็นต่างๆ ที่เหมือนกัน เช่น เรื่องนโยบายการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เรื่องพืชและอาหาร GMO ศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ที่องค์รักษ์ พ.ร.บ.ป่าชุมชน การรักษาทรัพยากรน้ำและป่าไม้ การเก็บค่าบำรุงน้ำเสีย การทำประชาพิจารณ์พลังงานทางเลือก การสร้างเขื่อนและโครงการขนาดใหญ่อื่นๆ การตั้งกระทรวงสิ่งแวดล้อม นโยบายการจัดการขยะ อนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ ก๊าซเรือนกระจก มาตรการด้านเศรษฐกิจ นโยบายประกันภัยสิ่งแวดล้อม ไปจนถึงความขัดแย้งในเรื่องปลากะตัก ฯลฯ ชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อมในสังกัดสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้ข้อสรุปเป็นไปในทางเดียวกันว่าพรรคการเมืองไม่ได้ให้ความสนใจกับเรื่องสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร

นายธงชัย พรรณสวัสดิ์ ประธานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย กล่าววิพากษ์วิจารณ์นโยบายพรรคการเมืองทั้งหมดว่า ทุกพรรคการเมืองตอบเหมือนกับที่คาดการณ์เอาไว้ ไม่ได้ตอบคำถามให้กระจ่าง ตอบแบบพลิ้วไปพลิ้วมาและขาดนโยบายเชิงรุก ไม่ได้มองว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมอาจเลวร้ายไปกว่าที่เป็นอยู่และไม่ได้คิดว่าจะมีมาตรการทำให้ดีขึ้นได้อย่างไร นโยบายส่วนใหญ่จะพูดกว้างๆ มากกว่า ซึ่งผิดหวังมากที่สุด ประเด็นที่ขาดความชัดเจนที่สุดในทุกพรรคคือไม่มีนโยบายระยะไกลเรื่องการศึกษาวิจัยเรื่องสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ไม่มีพรรคการเมืองใดเลยที่พูดเรื่องนโยบายสิ่งแวดล้อมกับการค้าซึ่งกำลังจะกลายเป็นปัญหาขึ้นได้ในอนาคตและไม่มีการวางมาตรการทางด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน ไม่มีรูปธรรมในการแก้ปัญหา "นโยบายพรรคการเมืองด้านสิ่งแวดล้อม เขียนแค่ให้สวยหูเท่านั้น แต่ไม่มีใครบอกให้ชัดเจนเลยว่า ถึงเวลานั้นจะผลักดันการระดมเงินเข้าไปได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร"

ด้านนายกิตติ สิงหาปัด ที่ปรึกษาชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อมกล่าวว่า เมื่อพิจารณาจากตัวแทนพรรคการเมืองที่แต่ละพรรคส่งมาพบว่าไม่มีพรรคใดเลยที่ส่งตัวแทนพรรคที่ให้ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อม ยกเว้นพรรคถิ่นไทยที่หัวหน้าพรรคเดินทางมาด้วยตัวเอง นอกจากนี้ นโยบายที่แต่ละพรรคเสนอมาสะท้อนชัดเจนว่า แต่ละพรรคไม่ได้ทำการบ้านเลย สำหรับนโยบายพรรคการเมืองทั้ง 6 พรรคส่วนใหญ่จะตอบปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่านโยบายพรรคที่แท้จริงมาตอบคำถาม และคำตอบของแต่ละพรรคไม่ได้แตกต่างกันมากนัก เช่น นโยบายเรื่องการกระจายการถือครองที่ดินทุกพรรคจะระบุว่าจะให้มีการเก็บภาษีการถือครองที่ดิน แต่ก็ยังเป็นคำตอบที่ไม่ชัดเจนและไม่มีการเตรียมตัวมาก่อน เรื่องการจัดการป่าไม้ทุกพรรคเห็นว่าคนกับป่าอยู่ร่วมกันได้ แต่จะต้องมีมาตรการในการควบคุม อย่างไรก็ตาม ทุกพรรคการเมืองก็ไม่มีสิ่งแวดล้อมในรูปธรรม

ส่วนเรื่องการแก้ไขปัญหาก็มีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการขนาดใหญ่ของรัฐทุกพรรคการเมืองระบุว่าจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น แต่ไม่มีความชัดเจนว่าจะให้เข้าร่วมอย่างไรที่เป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม นโยบายทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

การลงสัตยาบันในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ล่าสุดศาลรัฐธรรมนูญได้ตีความออกมาว่า จะต้องให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติก่อนที่รัฐบาลจะลงสัตยาบัน ทุกพรรคเห็นว่าทันทีที่เข้าไปในสภาผู้แทนราษฎรจะสนับสนุนให้มีการลงสัตยาบันอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ

นอกจากนี้ ทุกพรรคเห็นว่าจะต้องมีการติดฉลากอาหารตัดต่อพันธุกรรม ส่วนเรื่องการจดสิทธิบัตรสิ่งมีชีวิตที่ทั่วโลกคัดค้าน ทุกพรรคการเมืองจะระบุว่าจะต้องมีการศึกษาให้ชัดเจน แต่พรรคประชาธิปไตยเห็นว่า จะต้องมีการจดสิทธิบัตรสิ่งมีชีวิต (กรุงเทพฯ, ผู้จัดการ 071243)

อนึ่ง ในการจัดประชุมโต๊ะกลมเรื่อง “สิ่งแวดล้อมไทยสู่นาคต 2001” เมื่อเร็ว ๆ นี้ โดยตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและนักวิชาการกว่า 100 คน นายอภิชาติ ทองอยู่ กล่าวไว้ว่า ประเทศไทยกำลังประสบกับวิกฤตการณ์ทางสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง เนื่องจากการวางแผนใช้ทรัพยากรที่ผิดพลาด ทำให้พื้นที่ป่าไม้และที่ดินที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกและแหล่งน้ำมีคุณภาพลดน้อยลงเรื่อยๆ รวมถึงคุณภาพอากาศที่ลดลง (มติชน 111243)

2.2 ความเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมเมือง

2.2.1 สวล.เมือง : กทม. ได้รับเลือกให้เป็น 1 ใน 10 เมืองท่องเที่ยวโลก

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยรายงานว่า กรุงเทพมหานครได้รับเลือกให้รับรางวัลเมืองที่ดีที่สุด 1 ใน 10 อันดับ สำหรับการประชุมการท่องเที่ยวประจำปี 2000 (Bangkok, Top 10 City-Global Achievement Award) ส่วนเมืองอื่นๆ ประกอบด้วย ลอนดอน เมลเบิร์น ซิดนีย์ ปารีส รัโอ เดอ จาเนโร สิงคโปร์ เวียนนา ไตรอนโตและแวนคูเวอร์ (ผู้จัดการ 021243)

อนึ่ง นิตยสารเอเชียวิก ฉบับล่าสุด ได้จัดอันดับ 40 เมืองนำอยู่ในเอเชีย ปรากฏว่าเชียงใหม่ติดอันดับที่ 13 และหล่นมาจากอันดับที่ 11 ของปีที่แล้ว ส่วนกรุงเทพฯติดอันดับที่ 17 หล่นจากอันดับที่ 13 โดยเชียงใหม่ได้คะแนน 59 คะแนนจาก 100 คะแนน (กรุงเทพฯ 131243)

2.3 ความเคลื่อนไหว ดิน น้ำ ป่า

2.3.1 ความเคลื่อนไหวด้วยน้ำ : สรุปความเสียหายอุทกภัย 10 จังหวัดภาคใต้ และแนวทางแก้ไขระยะยาว

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรรายงานผลความเสียหายจากอุทกภัยใน 10 จังหวัดภาคใต้ ช่วงปลายเดือน พ.ย.43 ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา นราธิวาส ตรัง ยะลา สตูล ปัตตานี พัทลุง ชุมพร และสุราษฎร์ธานี ดังนี้ พื้นที่ปลูกข้าว พืชไร่ ผัก และผลไม้เสียหายรวม 1,642,552 ไร่ สัตว์เลี้ยงและสัตว์ปีก ได้รับผลกระทบรวม 4,583,355 ตัว บ่อปลารวมทั้งสัตว์น้ำจืดและน้ำกร่อย มีพื้นที่ได้รับความเสียหาย 35,534.31 ไร่ มูลค่า 525.797 ล้านบาท (เดลินิวส์ 071243)

นายกิจจา ผลภาษี อธิบดีกรมชลประทานกล่าวว่า แนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในระยะยาว กรมชลประทานได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมตามกระแสพระราชดำริตั้งตั้งแต่ปี 2531 เมื่อเกิดน้ำท่วมใหญ่ โดยการสร้างคลองเลียบเมืองเลียบแนวชายพาสเพื่อระบายน้ำออกจากตัวเมืองไปสู่ทะเลสาบ ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการสำรวจออกแบบไว้แล้วเสร็จ แต่ปัจจุบันก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะติดขัดเรื่องที่ดินที่ราษฎรไม่ยอมเวนคืน 2) กรณีไม่มีการขุดคลอง กรมชลฯจะใช้การสร้างรางคอนกรีตเพื่อลดการไปใช้พื้นที่ของราษฎร (ไทยโพสต์ 041243)

ต่อมา นายปิณฑศ์ พิ้งบุญ ณ อุทยาน ปัตติการทรงเกษตรฯเปิดเผยว่า กรม.ได้ให้ ก.เกษตรฯศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินการป้องกันปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ อ.หาดใหญ่ โดยก.เกษตรฯ จะทำใน 4 มาตรการ คือ 1) ปรับปรุงขนาดคลองธรรมชาติเดิมที่ขุดลอกไว้ตั้งแต่ปี 2532-2538 2) การขุดคลองระบายน้ำสายใหม่ยาว 40 ก.ม. จำนวน 2 คลอง เพื่อช่วยระบายน้ำจากเข้าง 2 ด้านเพื่อลงสู่ทะเล 3) สร้างอาคารระบายน้ำเพิ่มเติมและปรับปรุงอาคารเดิมในปัจจุบัน และ 4) ใช้ระบบเตือนภัยในลักษณะเดียวกับที่ใช้ในเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ (ไทยโพสต์ 071243)

2.3.2 กรมป่าไม้ ลงโทษ 22 ข้าราชการ ฐานพัวพันลอบตัดไม้ป่าสาละวิน

วันที่ 7 ธ.ค.43 นายปลอดประสพ สุรัสวดี อธิบดีกรมป่าไม้ เปิดเผยหลังการประชุมคณะอนุกรรมการข้าราชการพลเรือน กรมป่าไม้ (อกพ.กรม) ว่า อกพ.กรม มีมติลงโทษข้าราชการกรมป่าไม้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าสาละวิน แม่ฮ่องสอน จำนวนทั้งหมด 22 คน โดยเป็นการลงโทษทางวินัย ไล่ออกข้าราชการ 1 ราย คือ นายสิทธิชัย สมจิตร เจ้าหน้าที่ป่าไม้ 5 ปลดออกข้าราชการ 7 ราย คือนายวิฑูรย์ ชลายนนาวิน ผู้อำนวยการส่วนป้องกันและปราบปรามทรัพยากรธรรมชาติกรมป่าไม้ ภาคกลาง นายปริญญา ลายเขียน เจ้าหน้าที่ป่าไม้ 7 นายพูนศักดิ์ สิ้นพัน นายชนะ สุขประเสริฐ นายปริญญา โกเมศ นายโชติ ลั่นชุ่ม นายอมร สวัสดิ์ยางกูร นอกจากนี้เป็นการลงโทษลดขั้นเงินเดือน ภาคทัณฑ์ และว่ากล่าวตักเตือนโดยคำสั่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป สำหรับสาเหตุการลงโทษครั้งนี้ มาจาก

การที่ข้าราชการดังกล่าวทั้งหมดไปเชื้อประโยชน์และมีส่วนพัวพันกับการให้พ่อค้าไม่เข้าไปลักลอบตัดไม้ในป่าสาละวิน (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 071243)

2.4 ความเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ

2.4.1 คณะกรรมการเขื่อนโลกชี้ เขื่อนเพื่อการชลประทานล้มเหลว

คณะกรรมการเขื่อนโลก (WCD: World commission on Dam) รายงานผลการศึกษารวบรวมข้อมูลจากการสร้างเขื่อน 125 เขื่อน ใน 79 ประเทศ โดยใช้เวลาศึกษา 18 เดือน พบว่า เขื่อนที่สร้างในประเทศจีนทั้งหมดประสบความสำเร็จในจุดประสงค์ที่วางเอาไว้เพื่อการแก้ปัญหาอุทกภัย ในทางตรงข้ามเขื่อนบางแห่งยังเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดน้ำท่วมอีกด้วย เขื่อนที่สร้างขึ้นมาเพื่อการชลประทานนั้น จากการสำรวจทั้งหมดทุกประเทศแล้วพบว่าไม่บรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามเกือบทุกเขื่อนค่อนข้างจะประสบความสำเร็จในเรื่องการผลิตพลังงานไฟฟ้าโดยพบว่า 19% ของพลังงานไฟฟ้าได้จากพลังน้ำของเขื่อนนั้นประสบความสำเร็จมากกว่า 50% ใน 63 ประเทศ จาก 79 ประเทศ และระบุถึงสาเหตุที่เขื่อนไม่ประสบความสำเร็จว่า มีดินจากตัวเขื่อนไหลลงไปปิดกั้นทางไหลของน้ำทำให้น้ำไหลไม่สะดวก ถ่ายเทไม่ได้เต็มที่เมื่อถึงฤดูน้ำหลากทำให้พื้นที่ท้ายเขื่อนมีปัญหาน้ำท่วม และเขื่อนที่อยู่ในประเทศเขตร้อนยังมีปัญหาเกี่ยวกับตะกอนที่ทับถมในเขื่อนมีซากพืชซากสัตว์เน่าเปื่อยอยู่มาก เมื่อก๊าซจากแหล่งเหล่านี้ระเหยขึ้นไปในชั้นบรรยากาศก็จะกลายเป็นก๊าซเรือนกระจกที่ทำลายชั้นบรรยากาศ นอกจากนี้ เขื่อนยังส่งผลกระทบต่อสังคมไม่น้อย ประชาชนในพื้นที่ก่อสร้างเขื่อนหลายแห่งต้องเผชิญกับภาวะเสี่ยงนานัปการ เช่น เสี่ยงเรื่องความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ฯลฯ และเกือบทุกประเทศที่มีการสร้างเขื่อนจะมีสื่อมวลชนรายงานข่าวว่า ข้าราชการและนักการเมืองในประเทศเหล่านั้นหาประโยชน์จากการสร้างเขื่อน (มติชน 021243)

2.4.2 โรงงานพลังงานนิวเคลียร์เซอร์โนบีล ปิดฉากแล้ว

มีรายงานว่า วันที่ 15 ธ.ค.43 วิศวกรของโรงงานพลังงานนิวเคลียร์ "เซอร์โนบีล" จะปิดเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ตัวที่ 3 ซึ่งเป็นตัวสุดท้ายของโรงงานในเวลา 13.17 น. ตามเวลาท้องถิ่นหรือ 18.17 น. ตามเวลาในประเทศไทย โดยจะเป็นการทำงานในวันสุดท้าย หลังจากนั้นโรงงาน "เซอร์โนบีล" จะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ที่มนุษย์จะต้องบันทึกไว้ว่า เมื่อวันที่ 26 เม.ย.2529 เตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ของโรงงานแห่งนี้ได้เกิดระเบิดขึ้นมาทำให้ประชาชนเสียชีวิต 15,000-30,000 ราย และมีอนุภาคร้ายแรงกว่าระเบิดที่ทำลายล้างเกาะฮิโรชิมาของญี่ปุ่นถึง 500 เท่า (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 151243)

2.4.3 เหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ตุรกีคร่าชีวิต 6 ราย บาดเจ็บ 41 ราย

สำนักข่าวอนาโตเลียรายงานว่ วันที่ 15 ธ.ค.43 เกิดเหตุแผ่นดินไหวทางภาคตะวันตกของประเทศตุรกี วัดความสั่นสะเทือนได้ 5.0 ริกเตอร์ ทำให้ประชาชนเสียชีวิต 6 คน ซึ่ง 5 ใน 6 คน เสียชีวิตในสถานที่เดียวกันและมีผู้ได้รับบาดเจ็บถึง 41 คน ในเหตุการณ์แผ่นดินไหว ด้านนายอาห์เหม็ด เคย์ฮาน ผู้ว่าราชการจังหวัดอังการากล่าวว่า ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บส่วนใหญ่ เป็นเพราะกระโดดออกจากระเบียง และหน้าต่าง ของอาคารที่อาศัยอยู่ด้วยความตกใจ (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 161243)

3. ความเคลื่อนไหวด้านพลังงาน

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านพลังงานภายในประเทศ

3.1.1 อุตสาหกรรมน้ำมันรับพระราชดำรัสผลิตเอธานอลใช้แทนน้ำมัน

วันที่ 5 ธ.ค.43 หลังจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีกระแสพระราชดำรัสทรงห่วงใยปัญหาราคาน้ำมันและให้เร่งผลิตเอธานอลและแอลกอฮอล์จากผลผลิตทางการเกษตรเพื่อบรรเทาปัญหา นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ รมต.อุตสาหกรรมกล่าวว่า ก.อุตสาหกรรมในฐานะผู้ดำเนินโครงการน้ำมันรับกระแสพระราชดำรัสดังกล่าวใส่เกล้าฯ โดยคณะกรรมการเอธานอลแห่งชาติที่มีปลัด ก.อุตสาหกรรมเป็นประธานจะมีการประชุมพิจารณาเรื่องการจัดโรงงานผลิตเอธานอลภายในวันที่ 15 ธ.ค.43 นี้ และจะนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในวันที่ 26 ธ.ค.43 เพื่ออนุมัติในหลักการ ซึ่งโครงการนี้จัดเป็นการลงทุนของภาคเอกชน โดยรัฐบาลเป็นผู้กำหนดกรอบต่างๆ เช่น กำลังการผลิตปริมาณ 3-5 แสนลิตรต่อวัน ปัญหาสิ่งแวดล้อมรวมทั้งมาตรการภาษีเพื่อป้องกันการลักลอบนำแอลกอฮอล์ไปผลิตสุราเถื่อน การจัดตั้งโครงการผลิตแอลกอฮอล์หรือเอธานอล ซึ่งเป็นแอลกอฮอล์ที่ได้จากสินค้าเกษตร คือ อ้อย มันสำปะหลัง ซึ่งจะนำมาผสมกับน้ำมันเชื้อเพลิงทำให้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาถูกลง โดยคุณภาพเหมือนเดิมไม่แตกต่าง คาดว่าการตั้งโรงงานผลิตเอธานอลและแอลกอฮอล์ในครั้งนี้จะใช้งบประมาณ 4-5 พันล้านบาท เนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามจะใช้วัตถุดิบภายในประเทศทั้งหมด (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 061243)

อนึ่ง ความพยายามแสวงหาพลังงานทางเลือกอื่น นายวิฑิต เจียรนะใน นายอำเภอเมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์กล่าวกับผู้สื่อข่าวเอฟพีว่า เกษตรกรไทยกำลังพยายามใช้น้ำมันมะพร้าวซึ่งเป็นแหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติแหล่งใหม่มาทดแทนน้ำมันดีเซลที่กำลังถีบราคาสูงขึ้น

เรื่อย ๆ โดยปัจจุบันมีเกษตรกรชาวไทยใน จ.ประจวบคีรีขันธ์ประมาณ 40 คน ได้นำเอาน้ำมันมะพร้าวมาใช้เป็นเชื้อเพลิง ในรถบรรทุก รถแทรกเตอร์และเครื่องสีข้าว พบว่า น้ำมันมะพร้าวที่นำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงมีประสิทธิภาพดีพอๆกับน้ำมันดีเซลที่ใช้กันอยู่ และเห็นว่าในอนาคตน้ำมันมะพร้าวได้รับการพัฒนาเป็นเชื้อเพลิงธรรมชาติสำหรับบรรดาเกษตรกร ซึ่งจะทำให้ประหยัดเงินได้เป็นอย่างดี และเป็นประโยชน์แก่กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอีกด้วย รายงานระบุว่า ราคาน้ำมันมะพร้าวในปัจจุบันอยู่ที่ 4 บาท หรือ 0.09 ดอลลาร์สหรัฐต่อลิตร ซึ่งถูกกว่าน้ำมันดีเซลที่กำลังถีบราคาสูงขึ้น ตามกลไกราคาน้ำมันในตลาดโลกมาก (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 111243)

3.2 ความเคลื่อนไหวพลังงานต่างประเทศ

3.2.1 คณะมนตรีความมั่นคงฯตกลงขยายโครงการน้ำมันแลกออาหารอิรัก ด้านอิรักเห็นด้วยสานต่อโครงการ

วันที่ 6 ธ.ค.43 มีรายงานว่า คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็น) ได้ตกลงเห็นชอบเมื่อวันที่ 5 ธ.ค.43 ที่จะขยายโครงการขายน้ำมันแลกออาหารของอิรักออกไปอีก 6 เดือน และปรับปรุงกระบวนการในการเร่งส่งน้ำมันด้วย ทั้งนี้ คณะมนตรีความมั่นคงฯได้ตกลงกันในหลักการเพื่อที่จะนำเงิน 600 ล้านดอลลาร์ ซึ่งเป็นรายได้จากการขายน้ำมันของอิรักเข้าในบัญชีเงินฝากที่ควบคุมอย่างเคร่งครัดโดยยูเอ็น เพื่อนำเงินจำนวนนี้ มาใช้ในการฝึกและจ่ายให้พนักงานในอุตสาหกรรมน้ำมันของอิรัก

อย่างไรก็ตาม นักการทูตระดับสูงของชาติอาหรับคนหนึ่งกล่าวว่า คณะมนตรีความมั่นคงฯไม่ได้กระตุ้นให้อิรักรื้อฟื้นการส่งออกน้ำมันของตน และอิรักได้ระงับการส่งออกน้ำมันเป็นเวลา 5 วันแล้ว เนื่องจากข้อตกลงกับยูเอ็นไม่ได้เกี่ยวกับการกำหนดราคาน้ำมันในเดือนธันวาคม (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 061243)

วันที่ 10 ธ.ค.43 มีรายงานว่า ทางอิรักได้ยอมรับที่จะทบทวนข้อตกลงของสหประชาชาติ (ยูเอ็น) ในโครงการขายน้ำมันเพื่อแลกออาหารอีก 6 เดือน มีรายงานว่านายโมฮัมหมัด ซาอิด อัล-ซาฮาฟ รัฐมนตรีต่างประเทศของอิรักได้ส่งข้อความไปให้แก่นายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติว่า ทางอิรักเห็นด้วยที่จะทบทวนโครงการเพื่อมนุษยธรรมไปอีก 6 เดือน ซึ่งโครงการดังกล่าวได้เริ่มขึ้นในเดือนธ.ค.ปี 2539 ถือเป็นกรณีว่ามาตรการส่งออกของอิรักโดยให้อิรักขายน้ำมันเพื่อแลกออาหารและเครื่องอุปโภคที่จำเป็นต่อประชาชนกว่า 22 ล้านคนในประเทศเท่านั้น อย่างไรก็ตาม โครงการดังกล่าวก็ได้ถูกยกเลิกเมื่อวันที่ 1 ธ.ค.43 ที่ผ่านมา เนื่องจากมีความขัดแย้งกันในเรื่องเกณฑ์การพิจารณาราคาน้ำมันส่งออกของอิรัก การตกลงกันได้ดังกล่าวหมายถึงอิรักจะหันมาส่งออกน้ำมันอีกครั้งภายใต้การดูแลของยูเอ็น (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 101243)

3.2.2 ราคาน้ำมันต่างประเทศปรับตัวขึ้นเล็กน้อย

วันที่ 7 ธ.ค. ราคาน้ำมันโลกปรับตัวลดลง โดยเฉพาะน้ำมันดิบเนื่องจากชาวสหประชาชาติยื่นข้อเสนอประนีประนอมต่ออิรักในการกำหนดราคาน้ำมันและตลาดคาดว่าสหรัฐอเมริกาและชาติอ่าวจะจะสามารถจัดหาน้ำมันดิบเพื่อทดแทนส่วนของอิรักที่ขาดหายไปได้ในเวลาอันสั้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าขณะนี้ราคาน้ำมันในตลาดโลกได้อ่อนตัวลงบ้าง แต่ยังมีแนวโน้มที่จะปรับตัวเคลื่อนไหวขึ้น ราคาซื้อขายน้ำมันในตลาดล่วงหน้าวันที่ 7 ธ.ค.43 เป็นดังนี้ น้ำมันเบรนต์ทะเลเหนือ ที่ตลาดลอนดอนส่งมอบเดือนมกราคม 2544 อยู่ที่ระดับ 28.22 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล ส่วนที่ตลาดนิวยอร์กราคาน้ำมันไลท์สวีทครูดลดลงมาอยู่ที่ 29.53 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 071243)

3.2.3 เวเนซุเอลา ประกาศลดราคาน้ำมันครั้งใหม่

วันที่ 7 ธ.ค.43 ประธานาธิบดีฮูโก ชาเวซ ของเวเนซุเอลาประกาศว่าจะลดราคาน้ำมันของเวเนซุเอลาครั้งใหม่ลงอีก 2 ดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นการลดราคาน้ำมันเป็นครั้งสองแล้วในรอบไม่กี่วัน เมื่อวันอังคารที่ 5 ธ.ค.43 ผ่านมา ราคาน้ำมันของเวเนซุเอลาขายถูกลง 4 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล นอกจากนี้ ยังได้เรียกร้องให้นายฮาดี โรดริเกซ รัฐมนตรีพลังงานเวเนซุเอลา เจรจากับบรรดาผู้นำของโอเปกว่า ราคาน้ำมันจะไม่ลดลงไปมากกว่านี้แล้ว (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 071243)

3.2.4 โอเปกหรือเพื่อลดการผลิตน้ำมัน หวังดึงราคาน้ำมันกระเตื้อง

ซีค ซาอูด นัสเซอร์ อัล-ซาบาห์ รัฐมนตรีน้ำมันของคูเวต ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์อัล-ไร อัล-อัม ว่ากลุ่มประเทศสมาชิกผู้ส่งออกน้ำมัน(โอเปก) จะร่วมกันพิจารณาปรับลดกำลังการผลิตน้ำมันในการประชุมโอเปกที่จะมีขึ้นในวันที่ 17 ม.ค.2544 หากว่าราคาน้ำมันในตลาดโลกยังคงปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องเช่นในปัจจุบันนี้ โดยอาจจะลดการผลิตลงวันละ 1,000,000 บาร์เรลหากว่าจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อนที่กำลังจะมาถึงความต้องการบริโภคน้ำมันทั่วโลกจะมีปริมาณลดลง

ทั้งนี้ราคาน้ำมันปรับตัวลดลงอย่างไม่น่าเชื่อ เพียงแค่ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาน้ำมันลดลงถึง 5 ดอลลาร์สหรัฐ โดยราคาน้ำมันเบรนต์ทะเลเหนือส่งมอบก่อนเดือนมกราคมปีหน้าช่วงปิดตลาดเมื่อวันที่ 8 ธ.ค.43 อยู่ที่ 26.56 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล การลดปริมาณการผลิตน้ำมัน ถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของโอเปกในการประชุมที่จะมีขึ้นในเดือนมกราคมปีหน้า (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 111243, กรุงเทพธุรกิจ 151243)

ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง

1. ความเคลื่อนไหวประเด็นร้อนทางการเมืองการปกครอง

1.1 ความเคลื่อนไหวขององค์กรอิสระเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

1.1.1 ป.ป.ง.พิจารณาเงินบริจาคพรรคการเมืองว่าเข้าข่ายการฟอกเงินขณะที่กต.พิจารณาคดีกม.พรรคฯ

พล.ต.ท.วาสนา เพิ่มลาภ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน(ป.ป.ง.) เปิดเผยว่าทางป.ป.ง.กำลังเฝ้าติดตามพฤติกรรมของนักการเมือง 2-3 ราย เนื่องจากสงสัยว่าอาจมีการนำเงินที่ได้จากการฟอกเงินไปใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง(มติชน 011243) และจากรายงานของคณะกรรมการเลือกตั้งเกี่ยวกับยอดเงินบริจาคของพรรคการเมืองต่างๆ ประจำเดือนพ.ย.2543 ปรากฏว่าพรรคชาติไทยมีเงินบริจาคเข้าพรรคมากที่สุดคือ 49,178,000 บาท รองลงมาตามลำดับคือพรรคชาติพัฒนา ความหวังใหม่ ประชาธิปไตย เสรีธรรม ประชากรไทย และไทยรักไทย กรณีนี้มีที่น่าสังเกตสองพรรคคือพรรคชาติไทยซึ่งได้รับบริจาคจากบริษัทเก้าภิญญ จำกัด จำนวน 25 ล้านบาท และพรรคประชาธิปัตย์ ที่ผู้บริจาคเกือบทั้งหมดเป็นบริษัทห้างร้านผู้รับเหมาก่อสร้างและกิจการโทรคมนาคม รวม 23 บริษัท จำนวน 15.5 ล้านบาท

ขณะที่ กต.ยอมรับว่าการบริจาคของบริษัทเก้าภิญญเป็นเรื่องผิดสังเกตนั้น ทางป.ป.ง.บอกว่าจะพิจารณาว่าเข้าข่ายการฟอกเงินหรือไม่ เนื่องจากผลการเสวนาที่สมาคมข่าวแห่งประเทศไทยในวันที่ 9 ธ.ค.2543 ได้ตั้งข้อสังเกตว่าบริษัทเก้าภิญญเพิ่งจดทะเบียนในปี 2542 และมีสถานะขาดทุน อีกทั้งที่ตั้งของบริษัทก็ไม่ได้มีลักษณะเป็นออฟฟิศปฏิบัติงานแต่อย่างใด และการที่มีผู้ร่วมทุนเป็นบริษัทต่างชาติซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่เกาะบริติชเวอร์จิน อันเป็นแหล่งฟอกเงิน ทำให้นำสงสัยว่าเงินบริจาคอาจได้มาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ผิด พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองถึงขั้นยุบพรรค ซึ่งหัวหน้าพรรคคือนายบรรหาร ศิลปอาชา ระบุว่าจะตรวจสอบข้อเท็จจริง และหากไม่ถูกต้องก็พร้อมคืนเงินแก่ผู้บริจาค ทางกต.เองก็บอกว่าพร้อมที่จะตรวจสอบที่มาของเงินบริจาคตามดังกล่าว ต่อมา นายบรรหาร บอกว่าได้เซ็นเช็คคืนเงินให้บริษัทไปแล้ว อย่างไรก็ตาม วันที่ 18 ธ.ค.2543 กต.มีมติว่าเงินบริจาค 25 ล้านบาทไม่ผิดตามกฎหมายพรรคการเมืองมาตรา 53 และ 54 เนื่องจากบริษัทต่างชาติถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 25 ก่อนส่งให้ป.ป.ง.ตรวจสอบต่อไป(ไทยโพสต์ 06,07,10, 11,12,1243,มติชน,กรุงเทพธุรกิจ 11,12,1243,สยามรัฐ11,13,1243)

1.1.2 ป.ป.ช.กักการวินิจฉัยกรณีชุกหุนของพ.ต.ท.ทักษิณ นายกฯชนและนายบัญญัติ และการตรวจสอบกก.ปปช.ขององค์กรประชาชน

วันที่ 4 ธ.ค.2543 คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ประธานคณะกรรมการตรวจสอบกรณีการโอนหุ้นพ.ต.ท.ทักษิณกล่าวถึงความคืบหน้าในกรณีดังกล่าวว่าอยู่ระหว่างการตรวจสอบเอกสาร และการประชุมในวันนี้มีกระหีบยกเรื่องการซื้อสนามกอล์ฟอัลไพน์จากนายเสนาะ เทียนทอง ผู้สมัคร ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อของพรรคไทยรักไทย รวมทั้งการโอนหุ้นไปให้คนใช้มาพิจารณาประกอบประเด็น และเพิ่มเติมว่าแม้จะเป็นการดำเนินการของคุณหญิงพจมาน ชินวัตรในการโอนหุ้นแต่ก็ถือว่าการทำนิติกรรมใดๆของภรรยา สามีต้องรับรู้ด้วย(สยามรัฐ,ไทยโพสต์ 051243) อย่างไรก็ตาม วันที่ 6 ธ.ค.2543 คณะอนุกรรมการพิจารณาการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้สอบปากคำพยานสำคัญสองท่านคือนายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง สมาชิกวุฒิสภา กรณีการซื้อหุ้นสนามกอล์ฟอัลไพน์ และน.ส.บุญชู เจริญประดับ คนรับใช้ของ พ.ต.ท. ทักษิณที่รับถือหุ้นจากพ.ต.ท.ทักษิณหลายบริษัทด้วยกัน อาทิ สนามกอล์ฟอัลไพน์ ,เพจเจอร์ เซลล์ ,เอสซี แอสเสท ,เอ็นซี.ซี. แมนเนจเม้นต์ ,ชินวัตรอินเตอร์เนชั่นแนล และชินคอร์ปอเรชั่น (ไทยโพสต์ 071243)

วันที่ 7 ธ.ค.2543 คุณหญิงปรีญา กล่าวว่วันที่ 8 ธ.ค. พ.ต.ท.ทักษิณ และภรรยาและนายสุรเชียร จักธรานนท์ กรรมการอำนวยการบริษัทเอสซี แอสเสท จะมาให้ปากคำโดยจะถูกแยกสอบปากคำคนละห้อง สำหรับนายบัญญัติ บรรทัดฐาน รองนายกฯและรมต.มหาดไทย นั้น บอกว่าจะไปชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการฯในวันที่ 8 ธ.ค.2543 และชี้ให้ควรตัดสินใจก่อนถึงวันเลือกตั้งเพื่อมิให้ต้องเลือกตั้งกันใหม่หากผู้ถูกกล่าวหาถูกตัดสินว่าทำผิด(ผู้จัดการ,ไทยโพสต์ 081243)

บ่ายวันที่ 8 ธ.ค.2543 พ.ต.ท.ทักษิณ เปิดแถลงข่าวหลังจากเข้าให้ปากคำกับคณะอนุกรรมการฯ ระบุว่ามีความผิดพลาดของเลขานุการส่วนตัวและภรรยาที่ไม่ได้แจ้งบัญชีทรัพย์สินทั้งหมดเพราะเข้าใจผิดในกฎหมายใหม่ และบอกว่าที่ไม่ได้แจ้งมีเพียง 600 กว่าล้าน คิดเป็น 2.5 % ของทรัพย์สินทั้งหมด และเพิ่มเติมว่ากฎเกณฑ์การแจ้งบัญชีทรัพย์สินที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันเริ่มบังคับใช้เมื่อวันที่ 11 ธ.ค.2540 ขณะนั้นป.ป.ช.ซึ่งทำหน้าที่ป.ป.ช.ก็ยังมีได้กำหนดหลักเกณฑ์การแจ้งรายการทรัพย์สิน ดังนั้นการแจ้งรายการทรัพย์สินจึงกระทำไปตามความเข้าใจที่เคยทำกันมาจนเมื่อพ้นตำแหน่งรองนายกฯและยื่นบัญชีทรัพย์สินอีกครั้งเมื่อวันที่ 4 ธ.ค.2541 ซึ่งมีระเบียบของป.ป.ช.ทำหน้าที่ป.ป.ช.ออกมาใช้บังคับความเข้าใจในกฎระเบียบจึงยังไม่กระจ่างชัดเท่าที่ควรแล้วตัวพ.ร.บ. ของป.ป.ช.เองก็เพิ่งจะออกมาใช้บังคับปลายปี 2542 และสรุปว่าตนมิได้มีเจตนาปกปิดหรืออำพรางความมั่งอยู่แห่งทรัพย์สินแต่อย่างใด(ไทยโพสต์ 091243)

วันที่ 13 ธ.ค.2543 ที่สำนักงานป.ป.ช.นายโสภาส อรุณินท์ ประธานป.ป.ช.เปิดเผยว่าทางป.ป.ช.ได้พิจารณาคดีเกี่ยวกับการปกปิดทรัพย์สินของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไปแล้ว 9 คน ทุกคนใช้มาตรฐานเดียวกัน แม้บางเรื่องจะใช้ดุลพินิจเข้ามาเกี่ยวข้องแต่ก็ยังคงยึดมาตรฐานของกฎหมายเป็นหลัก และให้ความเห็นกรณีพ.ต.ท.ทักษิณ ว่าในทางธุรกิจการโอนหุ้นให้คนอื่นทำได้แต่เมื่อเข้ามาในวงการเมืองโอนแล้วไม่แจ้งไม่ได้ อ้างไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นผิดก็ไม่ได้ (ไทยโพสต์, มติชน141243)

ป.ป.ช.บอกว่าจะเร่งสอบสวนกรณีหุ้นของพ.ต.ท.ทักษิณ นายกษชวน และนายบัญญัติ ให้เสร็จสิ้นภายในเดือนธ.ค.2543 นี้ โดยวันที่ 15 ธ.ค.2543 มีการสอบปากคำพยานบุคคล 3 ปากคือนายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ พี่ชายคุณหญิงพจมาน น.ส.กาญจนาภา หงษ์เหิร และน.ส.กมลวดี โชติตะพุกกะณะ เลขาธิการส่วนตัวของพ.ต.ท.ทักษิณและคุณหญิงพจมาน (กรุงเทพธุรกิจ 15,161243,ผู้จัดการ161243)

วันที่ 26 ธ.ค.2543 ที่ประชุม ป.ป.ช.มีวาระเพื่อพิจารณาและลงมติประมาณ 20 วาระ วาระที่น่าสนใจ อาทิ กรณีการถือหุ้นของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หน.พรรคไทยรักไทย กรณีการถือหุ้นในสหกรณ์สุราษฎร์ธานี ของนายชวน หลีกภัย นายกษและหน.พรรคประชาธิปัตย์ กรณีการถือหุ้นบริษัทศรีสุบรรณเทรดดิ้ง จำกัดของนายบัญญัติ บรรทัดฐาน ฯลฯ โดยกรณีของพ.ต.ท.ทักษิณ อยู่ในอันดับการพิจารณาแรกสุดแต่ปรากฏว่าการพิจารณาต้องเลื่อนเวลาออกไปเนื่องจากการประชุมของกลุ่มลูกศิษย์ของหลวงตามหาบัว มาสอบถามความคืบหน้าเรื่องการถอดถอนนายกษและรมต.คลังออกจากตำแหน่งที่ได้เสนอเข้ามาก่อนที่จะมีการวินิจฉัยเรื่องหุ้นรมต.(ไทยรัฐ 26 ธ.ค.2543,ข่าวเที่ยงวันไอทีวี 261243) ท้ายที่สุด ป.ป.ช.มีมติ 8 ต่อ 1 เสียง เห็นว่าพ.ต.ท.ทักษิณจงใจแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ปกปิดข้อความอันควรแจ้งให้ทราบ ส่วนกรณีนายกษชวนและนายบัญญัตินั้น คณะกรรมการมีมติเป็นเอกฉันท์ทั้ง 9 คน ว่าไม่ได้ตั้งใจปกปิดบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน (ไทยโพสต์,ไทยรัฐ,มติชน 271243) แต่พ.ต.ท.ทักษิณประกาศยืนยันเดินทางเป็นนายกษต่อ หากประชาชนทะเลาะกันให้ในวันที่ 6 ม.ค.2544 ซึ่งเป็นวันเลือกตั้งทั่วไป (ไทยโพสต์,ไทยรัฐ 301243)

อย่างไรก็ตาม มีการเคลื่อนไหวจากนายอมร อมรรัตนาพันธ์ เลขาธิการเครือข่ายเดือนตุลา ระบุว่ามีการรวมการป.ป.ช.ขาดคุณสมบัติในการดำรงตำแหน่ง เนื่องจากเข้าไปมีตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารในบริษัทแห่งหนึ่ง จึงเรียกร้องให้กรรมการแสดงสิทธิด้วยการลาออกจากการเป็นกรรมการป.ป.ช. หากไม่ดำเนินการก็จะยื่นเรื่องเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ถอดถอนต่อไป นายอมรรัตนาพันธ์ที่ตรวจสอบป.ป.ช.ว่าที่ผ่านมาป.ป.ช.ทำงานแบบเลือกปฏิบัติเห็นได้จากมีรมต.ที่ถูกร้องเรียนถึง 17 คน แต่ป.ป.ช.กลับเร่งดำเนินการเพียง 3 คนคือพ.ต.ท.ทักษิณ นายชวน และนายบัญญัติประกอบกับกรรมการป.ป.ช.บางคนออกมาให้ข่าวร้ายวันซึ่งไม่เหมาะสมต่อสถานการณ์ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ(ไทยรัฐ 261243) และวันที่ 25 ธ.ค.2543 เวลา 11.00น. นายอมรได้เดินทางไปยื่นหนังสือต่อนายโสภาส อรุณินท์ เพื่อให้ตรวจสอบคุณสมบัติกรรมการป.ป.ช. 3 คนที่ยังดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทและห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งขัดกับมาตรา 11 วรรค 3 ของพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ 2542 คณะกรรมการป.ป.ช.ทั้ง 3 คนดังกล่าวประกอบด้วย คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ฯ พล.ท.สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ และนายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม (ไทยรัฐ 281243) ซึ่งการยื่นเรื่องดังกล่าวส่งผลให้คุณหญิงปรีญา ลาออกจากตำแหน่ง (ไทยโพสต์ 301243)

1.1.3 กกต. ไม่รับรองปาร์ตี้ลิสต์ รวมทั้งแจกใบแดงไม่อันชาติพัฒนา ประชาธิปัตย์ โดนแล้วกำลังจะตามมาด้วยเสรีธรรม ชาติไทย และความหวังใหม่

วันที่ 30 พ.ย.2543 นายยุวรัตน์ กมลเวชช กกต.ฝ่ายบริหารการเลือกตั้งได้ลงนามแจ้งการสมัครรับเลือกตั้งส.ส.ในระบบบัญชีรายชื่ออย่างเป็นทางการแล้ว และเปิดเผยรายชื่อบุคคลที่กกต.ไม่รับรอง ได้แก่พล.ต.อ.วิสุทธิ์ กิตติพัฒน์ พรรคความหวังใหม่เนื่องจากพันสมาชิกภาพไปแล้ว นายศิริ ผาสุก พรรคเสรีธรรม เนื่องจากเสียชีวิต นายสัจจา สุริยกุล ณ อยุธยา พรรคประชากรไทย เพราะพันสมาชิกภาพ นายอนุชา พิฑูรพงศ์ พรรคชาติพัฒนา หลักฐานการศึกษาไม่ได้รับการรับรองจากกท. และร.ต.ฉลาด วรรณธร พรรคพลังธรรม เสียสิทธิเพราะไม่ได้ไปเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่ผ่านมา (มติชน 011243)

ส่วนเรื่องการแจกใบแดงกรณีทุจริตเลือกตั้งนั้นวันที่ 14 ธ.ค.2543 คณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.) มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ส่งเรื่องนายสุชน ชาติสุนทรวิจิตร ผู้สมัครส.ส.หมายเลข 12 เขต 2 ชัยภูมิ พรรคชาติพัฒนา ไปให้คณะกรรมการกฤษฎีกา ในฐานะคณะกรรมการตรวจสอบการเพิกถอนสิทธิผู้สมัคร พิจารณาตัดสินชี้ขาดว่าจะเพิกถอนสิทธินายสุชนจากผู้สมัครส.ส.หรือไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากกกต.มีหลักฐานที่ชัดเจนว่านายสุชนกระทำการจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนด้วยการแจกเงินให้กับชาวบ้าน เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 44 (1) พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งส.ว.และส.ส. มติของกกต.ดังกล่าวถือเป็นการเริ่มต้นให้ใบแดงรายแรกแก่ผู้สมัครส.ส. ในการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในวันที่ 6 ม.ค.2543 ทั้งนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นชอบตามคำวินิจฉัยกรณีนายสุชน ชาติสุนทรวิจิตร ของกกต.และได้ส่งสำนวนกลับมากกต.แล้ว และหลังจากคณะกรรมการตรวจสอบการเพิกถอนมีมติว่า ความเห็นของกกต.ชอบด้วยกฎหมาย ขั้นตอนต่อไปคือการแจ้งไปยังกกต.เขตเพื่อเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของนายสุชนด้วยการนำชื่อออกจากการเป็นผู้สมัคร

วันที่ 22 ธ.ค.2543 คณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.)ได้ส่งสำนวนสรุปพฤติกรรมการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งมาตรา 44 ของ นายบุญมาก ศิริเนาวกุล ผู้สมัครส.ส.ราชบุรีเขต 1 พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งกกต.กลางส่งคนรับแจกเงินจำนวน 1,000 บาทจากมือ นายบุญมาก และนายภัทรารุณ พุกพิบูลย์ ผู้สมัคร ส.ส.สมุทรปราการ เขต 3 พรรคชาติพัฒนาให้คณะกรรมการตรวจสอบของกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว ซึ่งทั้งสองท่านนี้ นายสวัสดิ์ โชติพานิช กกต.ฝ่ายสืบสวนและวินิจฉัยบอกว่าจากนี้ไปเป็นเรื่องของคณะกรรมการกฤษฎีกา

นอกจากนี้ นายวราพงษ์ จิระวงศ์ประภา ประธานกกต.จังหวัดเลยได้นำสำนวนสอบสวนพฤติกรรมของผู้สมัคร 2 คนมามอบให้ กกต. ประกอบด้วย นายสมศักดิ์ แสงเจริญรัตน์ ผู้สมัครส.ส.เลย เขต 1 พรรคเสรีธรรม และนายปรีชา เริงสมบุญธัญ ผู้สมัครส.ส.เลย เขต 3 พรรคเสรีธรรม กระทำการผิดกฎหมายเลือกตั้งมาเสนอเพิ่มเติม รวมทั้งการร้องเรียนของสื่อมวลชนและตัวแทนชาวนครนายกเกี่ยวกับพฤติกรรมทุจริตการเลือกตั้งของนายสิทธิชัย กิตติธเนศวร ผู้สมัครส.ส.นครนายก เขต 1 พรรคชาติไทย มีหลักฐานเป็นเทปบันทึกเสียง ภาพถ่าย เป็นต้น

ไม่แต่เท่านั้น วันที่ 18 ธ.ค.2543 เจ้าหน้าที่สอบสวนเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครพนม ของกกต.ได้จับกุมเงินสดจำนวน 100,000 บาท ในรถหาเสียงของผู้สมัคร ส.ส.พรรคความหวังใหม่ ซึ่งคนขับรถบอกว่าจะนำไปจ่ายค่ารถโฆษณาหาเสียง ทั้งนี้ นายสวัสดิ์ โชติพานิช บอกว่ามีการร้องเรียนเข้ามาจำนวนมากเกี่ยวกับการทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง (กรุงเทพธุรกิจ08,15,161243,มติชน 081243,ไทยโพสต์ 08,14,19,21,231243,ผู้จัดการ121243,มติชนสุดสัปดาห์ 181243,สยามรัฐ 211243,ไทยรัฐ261243)

1.2 วิสัยทัศน์ว่าที่ 4 นายกษคนใหม่หลังเลือกตั้ง

วันที่ 20 ธ.ค.2543 มูลนิธิองค์การกลางเพื่อประชาธิปไตย จัดให้หัวหน้า 4 พรรคการเมืองใหญ่ที่ส่งรายชื่อปาร์ตี้ลิสต์ครบทั้ง 100 คน แสดงวิสัยทัศน์ในการแก้ปัญหาประเทศ ที่หอประชุมเล็ก ม.ธรรมศาสตร์ วิสัยทัศน์สำคัญของหัวหน้าพรรคแต่ละพรรค เช่น พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร แห่งพรรคไทยรักไทย เสนอแนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงความพอเพียงตามแนวพระราชดำริ แก้ไขความยากจนที่โครงสร้าง ให้คนไทยพึ่งตนเองได้ กระตุ้นเศรษฐกิจที่ประชาชนรากหญ้า ปรับยุทธศาสตร์ภูมิภาคให้เป็นศูนย์กลางของสิ่งต่างๆ ปรับระบบหนี้เสียให้ธนาคารสามารถกลับมาทำงานได้อีกครั้งโดยประชาชนเสียประโยชน์น้อยที่สุด ฟันฟูระบบสินเชื่อกระบวนธนาคารที่เกิดจากความไว้นื้อเชื่อใจกันของคนทำธุรกิจ ส่งเสริมการส่งออกและปรับปรุงศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย ลดการนำเข้า ส่วนด้านสังคมเน้นการแก้ปัญหาคอร์รัปชัน และยาเสพติดอย่างถอนรากถอนโคน ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและเป็นธรรม

นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เสนอการสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศไทยโดยเริ่มจากความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ ปรับปรุงความสะอาดโปร่งใสของนักการเมืองทั้งระดับชาติและท้องถิ่น เพราะมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาบ้านเมือง การทำสังคมให้สงบร่มเย็น ด้วยการปราบปรามคอร์รัปชัน แก้ปัญหายาเสพติด อาชญากรรมด้วยการปรับโครงสร้างราชการ ปรับกลไกกระบวนการบริหารราชการ รวมทั้งกระทรวงทบวงกรมต่างๆ เป็นต้น สำหรับนายกร ทักษิณวิสัย หัวหน้าพรรคชาติพัฒนาเสนอคุณสมบัติเด่นของตนเองว่า ได้เตรียมความพร้อมที่จะดำรงตำแหน่งนายกฯ ได้เรียนรู้ความผิดพลาดทางการเมืองจากการร่วมรัฐบาลและคิดว่าเมื่อตนเองเป็นนายกฯจะไม่ผิดพลาดเช่นนั้น และประการสุดท้ายคือการสะสมประสบการณ์ด้วยการดำรงตำแหน่งมต.มาตั้งแต่ปี 2529

ส่วนนายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปชนบท ไม่สร้างหนี้เพิ่ม ชะลอโครงการที่ไม่สำคัญไว้ก่อน ใช้มาตรการประหยัด เน้นเศรษฐกิจพอเพียง นายกฯต้องลงไปควบคุมดูแลด้านการปราบปรามยาเสพติดและร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นต้นตอในการแก้ปัญหาและสรุปว่าพรรคชาติไทยยินดีให้การสนับสนุนพรรคการเมืองทุกพรรคหากมีนโยบายที่เอื้ออำนวยต่อการแก้ปัญหาสังคมของประเทศชาติและประชาชนได้(มติชน,ไทยโพสต์ 211243)

1.3 นักวิชาการชูธง "ไม่เลือกใคร"

ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ นายกสภามหาวิทยาลัยเที่ยงคืน อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พร้อมด้วยคณาจารย์และนักวิชาการด้านสังคมและการเมือง อาทิ กลุ่มวิชาการปปช ของนายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล กลุ่มนักวิชาการของนายธีรยุทธ บุญมี และอีกหลายองค์กร ได้ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในวันที่ 6 ม.ค.2544 กาในช่องไม่เลือกผู้สมัครรายใด โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากสถานการณ์การเมืองไทยในปัจจุบันประชาชนไม่มีตัวเลือกที่น่าพอใจและไว้วางใจได้ พรรคการเมืองที่มีอยู่ไร้ความรับผิดชอบ ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนไปกว่าการหาเสียงอีกทั้งยังเสนอบุคคลลงสมัครที่ไม่เป็นที่ไว้วางใจให้เลือก และบอกว่าแนวทาง"ไม่เลือกใคร"เป็นทางเลือกหนึ่งที่จะให้ภาคประชาชนเข้มแข็งและเชื่อมโยงการเมืองในระบบหรือภาคตัวแทนและการเมืองภาคตรวจสอบ ซึ่งเมื่อประชาชนไม่เลือกใครเกินร้อยละ 10 จะเป็นสิ่งบอกเหตุให้นักการเมืองต้องมีจิตสำนึกต่อสังคม ซึ่งเสียงสะท้อนจากประชาชนถึงความไม่ไว้วางใจในนักการเมืองนี้จะสามารถผลักดันการแก้ไขกฎหมายให้นักการเมืองเหล่านั้นมีการพัฒนาและรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น เช่นเดียวกับนานาประเทศที่มีการบังคับให้พรรคการเมืองที่ได้รับเสียงสนับสนุนจากประชาชนน้อยกว่าเกณฑ์ไม่มีสิทธิลงสมัครเลือกตั้งต่อไป และเรียกร้องให้ประชาชนที่ใช้สิทธิคำนึงว่าขณะนี้ไม่ว่าพรรคการเมืองใดได้เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลก็ไม่แตกต่างกันเลย เพราะแต่ละพรรคมุ่งหาเสียงให้ชนะการเลือก

ตั้งแต่เมื่อมีรัฐบาลใหม่ประชาชนก็ไม่ได้อะไรที่แตกต่างไปจากอดีต และสรุปว่าการใช้สิทธิ“ไม่เลือกใคร”จะช่วยชำระล้างสิ่งสกปรกของการเมือง(ไทยโพสต์ 241243)

2. ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครองในต่างประเทศ

2.1 การประชุมอาเซียน-อียู ที่เวียงจันทน์ยังรำลึกแม่จะคืบหน้าเกี่ยวกับปัญหาพม่า

วันที่ 11-12 ธ.ค.2543 มีการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนและสหภาพยุโรปหรืออียูที่กรุงเวียงจันทน์ ประเทศลาว นับเป็นการเปิดเจรจากันครั้งแรกในรอบกว่า 3 ปี โดยที่ไม่มีรมต.ต่างประเทศอียูมาร่วมงานแม้แต่คนเดียว หลังการประชุมมีแถลงการณ์ร่วมซึ่งเป็นไปตามคาดคือไม่มีการกล่าวถึงคำสัญญาของพม่าในการยอมรับการเยือนอย่างกึ่งของคณะผู้แทนอียูในเดือนธ.ค.2543 แต่พม่าก็รับประกันว่าคณะผู้แทนอียูจะได้พบและพูดคุยกับผู้นำฝ่ายค้านของพม่าและยังรับปากว่าจะยกเลิกข้อจำกัดกับสามผู้นำฝ่ายค้านที่ถูกควบคุมบริเวณรวมทั้งนางอองซาน ซูจี หัวหน้าพรรคสันนิบาตประชาธิปไตยหรือเอ็นแอลดี

แถลงการณ์ร่วมยังพาดพิงไปถึงการเรียกร้องที่ปรากฏตั้งแต่กลางเดือน พ.ย.2543 ขององค์การแรงงานสากลหรือILO ที่ให้สมาชิกทุกชาติทบทวนความสัมพันธ์กับพม่าที่ยังมีปัญหาคารกขีแรงงานรวมทั้งการสนับสนุนให้เปิดการเจรจาการค้าโลกรอบใหม่ภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลกที่เน้นการเป็นกลางและสะท้อนความต้องการของประเทศกำลังพัฒนา และระบุว่าจะมีการประชุมอาเซียน-อียูครั้งใหม่ในยุโรปโดยยังไม่ได้กำหนดเวลาที่แน่นอน ภายใต้คำยืนยันของอาเซียนว่าถ้าพม่าไม่ได้เข้าร่วมประชุมสมาชิกทั้งหมดของอาเซียนก็จะไม่ไปร่วมประชุม สำหรับพม่าได้สัญญาว่าจะปรับปรุงปัญหาการบังคับใช้แรงงานภายในประเทศ และเสนอให้ตัวแทนของกลุ่มอียูเดินทางเข้ามาสำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาสิทธิมนุษยชนในพม่าในเดือนม.ค.2544

คำประกาศร่วมกัน ณ กรุงเวียงจันทน์ แสดงถึงความคืบหน้าเกี่ยวกับปัญหาแรงงานในพม่า การแข่งขันทางเศรษฐกิจพม่าจากกลุ่มสมาชิกองค์การแรงงานระหว่างประเทศหรือ ILO พร้อมกับสนับสนุนการเปิดรอบเจรจาการค้าโลก(WTO) ตลอดจนสนับสนุนความพยายามของนานาชาติกับรัฐบาลอินโดนีเซียในการแก้ไขปัญหาผู้อพยพลี้ภัยชาวติมอร์ตะวันออก ซึ่งกลุ่มผู้แทนอียูสรุปว่าเป็นการอำลानโยบาย“ไม่แทรกแซงกิจการภายในของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกัน”โดยปริยาย ขณะเดียวกันที่ประชุมยังมีความวิตกห่วงใยอย่างลึกซึ้งต่อการใช้กำลังเกินกว่าเหตุในวันออกกลาง

ก่อนหน้าในปี 2540 อียูเคยยื่นคำขาดไม่ยอมหารือกับกลุ่มสมาชิกอาเซียน หากอาเซียนให้ประเทศพม่าสมาชิกใหม่ของอาเซียนในขณะนั้นมาร่วมนั่งโต๊ะเจรจาด้วย ขณะที่ฝ่ายอาเซียนก็ยึดมั่นในนโยบายไม่แทรกแซงกิจการภายในของประเทศใดและยึดมั่นในหลักการไม่เลือกแบ่งแยกปฏิบัติและให้เกียรติประเทศสมาชิกทุกประเทศเท่าเทียมกัน(ผู้จัดการ 131243,มติชนสุดสัปดาห์181243)

1.2 การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐยุติด้วยคำตัดสินของศาลสูงสุดแห่งสหรัฐ

ผลการตัดสินชี้ขาดของคณะผู้พิพากษาศาลสูงสุดแห่งรัฐฟลอริดา 7 คน ในวันที่ 22 พ.ย.2543 ที่มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ทางจากรัฐฟลอริดานับคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยมือต่อไปในเขตปาล์มบีช เขตโบรวาร์ด และไมอามี-เดด สร้างความไม่พอใจให้กับที่มีมรดงศาหาเสียงของฝ่ายรีพับลิกันและนำไปสู่การยื่นอุทธรณ์ต่อศาลสูงสุดแห่งสหรัฐให้ใช้อำนาจแทรกแซงคำตัดสินดังกล่าวของศาลสูงรัฐฟลอริดา

วันที่ 6 ธ.ค.2543 คณะทนายความของนายอัล กอร์ ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีจากพรรคเดโมแครตได้ยื่นฟ้องร้องต่อศาลเกี่ยวกับปัญหการนับผลคะแนนเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐในรัฐฟลอริดาถึง 3 ศาล โดยศาลสูงสุดของรัฐฟลอริดาเป็นศาลชี้ขาดการสิ้นสุดการนับคะแนนเสียง หรือจะให้ให้นับคะแนนเสียงเพิ่มเติม ตามคำร้องของทนายความจากพรรคเดโมแครต

อย่างไรก็ตาม วันที่ 12 ธ.ค.2543 ศาลสูงสุดแห่งสหรัฐอเมริกาคัดสินชี้ขาดให้ยุติการนับคะแนนใหม่ในรัฐฟลอริดาตามคำสั่งของศาลสูงสุดแห่งรัฐฟลอริดา ที่นายอัล กอร์ ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีจากพรรคเดโมแครตได้ยื่นร้องขอ โดยศาลสูงสุดสหรัฐให้เหตุผลว่าเป็นการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าด้วยการให้การคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของผู้มีสิทธิออกเสียงแต่ละคนอย่างเท่าเทียมกัน คำตัดสินดังกล่าวส่งผลให้นายจอร์จ ดับเบิลยู บุช ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีจากพรรครีพับลิกันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 43 ของสหรัฐ หลังการต่อสู้กันถึง 36 วันเพื่อรอคะแนน 25 เสียงของรัฐฟลอริดาว่าจะตกเป็นของผู้ใด

หลังคำตัดสินนายอัล กอร์ ได้โทรศัพท์แสดงความยินดีต่อนายบุชและกล่าวสุนทรพจน์ยอมรับความพ่ายแพ้ด้วยท่าทีผ่อนคลาย ยิ้มแย้มและจริงใจ ส่วนนายจอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้เปิดแถลงข่าวขอบคุณการแสดงความคิดเห็นของนายกอร์ และรับปากที่จะทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความสามัคคีและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติต่อไป สำหรับพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีจะมีขึ้นในวันที่ 20 ม.ค.2544

อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจของกัลล์โพลล์ ที่สำรวจความเห็นให้กับเครือข่ายโทรทัศน์ซีเอ็นเอ็นและน.ส.พ.ยูเอสเอทูเดย์ระบุว่าร้อยละ 61 ของคนอเมริกันเห็นด้วยกับการให้ศาลสูงของสหรัฐตัดสินชี้ขาด (มติชน 121243,มติชนสุดสัปดาห์11,181243,ผู้จัดการ 141243)

ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา

1. ความเคลื่อนไหวด้านการปฏิรูปการศึกษา

1.1 ผลการวิจัยระบบการเข้าเรียนชั้นป.1 ระบบเดิมเด็กเกิดความเครียด เสนอรัฐยกเลิกและใช้วิธีการใหม่แต่ผู้ปกครองคัดค้านเกรงเป็นช่องทางเรียก"แป๊ะเจี๊ยะ"มากกว่าเดิม

ในโอกาสที่พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ จะมีผลบังคับใช้ในพ.ศ.2545 เรื่องหนึ่งที่ต้องปรับคือวิธีการรับนักเรียนใหม่หรือเข้าเรียนชั้นป.1 ให้เหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(สกศ.)ร่วมกับสภาการศึกษาคาทอลิก(ประเทศไทย) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง" วิธีรับนักเรียนเข้าชั้นป.1" โดยมีบาทหลวงวิวัฒน์ แพร์ศิริ ประธานสภาการศึกษาคาทอลิก(ประเทศไทย) ในฐานะผู้ทำวิจัยสำรวจการรับนักเรียนจากโรงเรียน 4 ประเภท คือโรงเรียนของรัฐ ของเอกชน สาธิตและโรงเรียนในสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่นรวม 54 แห่ง โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง พบว่าการรับนักเรียนใหม่ที่ปฏิบัติกันอยู่มี 5 แบบด้วยกันคือ 1)เลื่อนจากระดับอนุบาลโดยไม่คัดเลือก 2) ใช้วิธีตามเกณฑ์พื้นที่บริการ 3) ตามโควตา 4) สอบวัดความถนัดและสัมภาษณ์ความพร้อมของเด็กและ 5) สอบวัดความสามารถด้านวิชาการ

ผลการวิจัยระบุว่าระบบที่ใช้อยู่เป็นระบบที่เร่งรัดการเรียนการสอนแบบยัดเยียดความรู้ให้ท่องจำ ส่งผลให้เด็กเกิดความเครียดในการเรียนเนื่องจากอายุ 6-7ขวบยังไม่พร้อมที่จะแข่งขันทางด้านวิชาการ อีกทั้งยังเอื้อต่อระบบการสอนแบบแก๊งข้อสอบหรือโรงเรียนกวดวิชา และเสนอรูปแบบการรับนักเรียนใหม่ที่เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 26(2)ของพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ที่ระบุว่าสถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลาย กล่าวคือการปรับปรุงวิธีการรับเด็กเข้าเรียนชั้นป.1 ใหม่ โดยรัฐต้องออกกฎให้ยกเลิกหรือห้ามการจัดการรับเด็กเข้าเรียนชั้นป.1 แบบการสอบเอนทรานซ์และควรปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของรัฐ ในอนาคตจะต้องมีระบบการคัดเลือกที่ไม่เน้นการสอบคัดเลือกอย่างเดียว แต่ควรมีระบบที่เป็นธรรมชาติ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และกระจายโอกาสอย่างเท่าเทียม ซึ่งงานวิจัยได้สรุปรูปแบบใหม่ของการรับนักเรียนชั้นป. 1 ที่ควรนำไปใช้ว่ามี 4 ลักษณะคือ 1) รับตามคุณสมบัติของเด็กตามสิทธิแห่งบุคคลและระเบียบของก.ศึกษาโดยไม่สอบคัดเลือก 2) พิจารณาพัฒนาการและความพร้อมของเด็กโดยกำหนดเกณฑ์คัดเลือก 3) ให้ความสำคัญกับความสัมพันธุมชนและสังคมโดยกำหนดโควตาพิเศษ และ 4) กำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครอง

ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีสิทธิที่จะเลือกเอารูปแบบใดไปใช้ก็ได้ขึ้นกับความพร้อมของโรงเรียนและความเข้าใจของผู้ปกครอง ในอนาคตเด็ก 2 โรงเรียนอาจผ่านวิธีการคัดเลือกคนละแบบแต่ต้องอยู่ในมาตรฐานกลางที่ก.ศึกษากำหนดและการเปลี่ยนแปลงระบบคัดเลือกต้องอยู่บนพื้นฐานของการจัดการศึกษาที่เท่าเทียมและเด็กได้ประโยชน์สูงสุด และสรุปว่าท้ายที่สุดระบบการสอบเอนทรานซ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็ต้องยกเลิกไปด้วยเพื่อสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา งานวิจัยดังกล่าวอยู่ระหว่างการทำประชาพิจารณ์เพราะต้องผลักดันมาใช้ในปีการศึกษา2544 อย่างไรก็ตาม แนวคิดดังกล่าวได้รับการคัดค้านจากผู้ปกครองด้วยเกรงว่าจะทำให้ต้องจ่าย"ค่าแป๊ะเจี๊ยะ"มากขึ้น (กรุงเทพฯ 011243,ผู้จัดกร 111243)

2. ความเคลื่อนไหวด้านบริหารการศึกษา

2.1 การกระจายอำนาจการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังได้รับการคัดค้านจากสมาพันธ์ครูอย่างต่อเนื่อง

นายทองคุณ หงส์พันธุ์ รองปลัด ก.ศึกษา ประธานคณะกรรมการชั่งชั่งแผนปฏิบัติการการกระจายอำนาจ ด้านการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นเรื่องการกระจายอำนาจการศึกษาซึ่งจัดขึ้นที่สถาบันราชภัฏสงขลาเมื่อวันที่ 7 ธ.ค.2543 ว่าตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ รวมทั้งตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 14 จังหวัดภาคใต้ล้วนมีความเห็นตรงกันว่าจะต้องเตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อน โดยเฉพาะระดับองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ซึ่งกลุ่มตัวแทนครูส่วนหนึ่งบอกว่าควรชะลอการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไว้ก่อนจนกว่าองค์กรส่วนท้องถิ่นจะพร้อมและเห็นว่าควรถ่ายโอนโรงเรียนขนาดใหญ่ไปก่อนเพราะนอกจากมีความพร้อมแล้วยังอยู่ในพื้นที่ค่อนข้างเจริญคือเขตเทศบาลซึ่งเป็นระดับที่น่าจะมีความพร้อมในการรับถ่ายโอนด้วย ส่วนนายสมศักดิ์ ปริศนานันท์กุล รมต.ศึกษา ให้ความเห็นในวันเดียวกันว่าควรต้องชะลอแผนการดังกล่าวไว้ก่อนเพื่อรอรัฐบาลใหม่เข้ามาดำเนินการต่อ เนื่องจากเป็นเรื่องแนวนโยบายของรัฐและส่งผลกระทบต่อฝ่ายปฏิบัติทั้งครูและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้กฎหมายจะระบุให้ดำเนินการภายใน 1 ปีซึ่งจะครบในวันที่ 2 ก.พ.2544 ก็ตาม เนื่องจากปัญหาการถ่ายโอนนี้อาจนำไปสู่การเผชิญหน้าระหว่างกลุ่มครูกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับการเคลื่อนไหวของกลุ่มสมาพันธ์ครูแห่งประเทศไทยนั้น ได้เข้าร่วมการสัมมนาเกี่ยวกับการกระจายอำนาจจัดการศึกษาที่จัดโดยองค์กรครูพิจิตร โดยเน้นทิศทางการโอนย้ายครูไปอยู่ในการดูแลขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.)และองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ซึ่งนายถวิล น้อยเขียว ตัวแทนสมาพันธ์ครูฯบอกว่าทางสมาพันธ์ครูฯกำลังรวบรวมรายชื่อกว่า 50,000 ชื่อเพื่อต่อต้านและแก้ไขการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นและหากผลการเจรจาในวันที่ 13 ธ.ค.2543 ไม่เป็นผล ในวันที่ 6 ม.ค. 2544 พลั้งครุ่บับแสนคนจะเดินทางเข้าทำเนียบรัฐบาลเพื่อคัดค้านการกระจายอำนาจการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มติชน081243,ไทยโพสต์121243)

3. ความเคลื่อนไหวด้านคุณภาพการศึกษา

3.1 สสวท.ร่วมก.ศึกษาจัดโครงการคัดนักเรียนหวัะทึเพื่อผลิตนักวิชาการชั้นเยี่ยมให้กับประเทศ ในอนาคต

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ร่วมกับก.ศึกษาจัดทำโครงการคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านการเรียนทุกสาขาวิชาร้อยละ 3 หรือประมาณ 3.6 แสนคน จาก 12 ล้านคน ตั้งแต่ชั้นป.1 ถึง ม.6 มาส่งเสริมการเรียนการสอนเป็นพิเศษแยกจากเด็กปกติทั่วไป ส่วนอีกร้อยละ 97 ก็จะมีอยู่ในระบบการศึกษาพื้นฐานทั่วไป ซึ่งรวมเอาคนพิการและเด็กด้อยโอกาสที่จะต้องได้รับการศึกษาตามพื้นฐาน พ.ร.บ.การปฏิรูปการศึกษาฉบับใหม่ เป็นการสร้างระบบการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษขึ้นมาอีกระบบหนึ่ง ทั้งนี้โครงการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากนางสาวกัญญา ศิลปาชา รรมช.ศึกษาแล้ว คาดว่าจะเริ่มดำเนินการได้หลังปี 2545 ซึ่งเป็นปีที่พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติมีผลบังคับใช้

ดร.ธงชัย ชิวปรีชา ผอ.สสวท. บอกว่าการจัดการศึกษากลุ่มนี้รัฐต้องลงทุนสูง เพราะต้องมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมและต้องสร้างการศึกษาต่อเนื่องถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้จะทดลองทำห้องเรียนพิเศษทั่วประเทศจำนวน 7 ห้องเรียนก่อน โดยอาจเลือกโรงเรียนที่อยู่ในโครงการสสวท.มาดำเนินการ ดร.ธงชัยให้ความเห็นว่าประเทศไทยไม่เคยดึงเด็กเหล่านี้มาให้เรียนหลักสูตรพิเศษ หากอาจารย์พิเศษให้ สอนให้ลึกซึ้งมากขึ้นดังที่ประเทศอื่นๆกระทำกัน ที่ผ่านมาสสวท. ทำแต่ยังไม่ครบวงจร คือที่โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ และมั่นใจว่าอีก 4-5 ปีข้างหน้าเราจะมีเด็กเก่งและจะได้นักวิชาการเป็นขุมกำลังอีกมากที่จะดำเนินการค้นคว้า พัฒนาและสะท้อนกลับสู่สังคมไทยทั้งระบบ (ไทยโพสต์081243)

ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย

1.1 ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

1.1.1 นโยบายแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาวิจัยทางคลินิก

นางนิตยา มหาผล โฆษก ก.สาธารณสุข เปิดเผยว่าขณะนี้ ก.สาธารณสุขได้จัดทำแผนแม่บทและยุทธศาสตร์การพัฒนางานวิจัยทางเวชกรรมหรือการวิจัยทางคลินิกในคนโดยผลักดันให้เป็นนโยบายระดับชาติ ซึ่งจะเป็นการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนโดยยึดหลักเกณฑ์ของการปฏิบัติการวิจัยทางเวชกรรมที่ดี มีหน่วยงานและคณะกรรมการกำกับดูแลตรวจสอบมาตรฐานทั้งเชิงจริยธรรมและเชิงวิชาการ เป้าหมายสำคัญคือเพื่อให้การวิจัยทางเวชกรรมของประเทศไทยได้รับการพัฒนาให้มีความน่าเชื่อถือในระดับสากลและดำเนินไปในทิศทางซึ่งพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและผู้บริโภคอย่างแท้จริง โดยเฉพาะแผนแม่บทนี้เป็นการส่งเสริมการวิจัยทางเลือกใหม่ในการรักษาพยาบาลที่เชื่อถือได้ตามหลักวิทยาศาสตร์ ได้แก่สมุนไพร การแพทย์แผนไทย และโภชนาการให้มากขึ้น เพราะที่ผ่านมาการวิจัยทางเวชกรรมส่วนใหญ่เป็นงานชิ้นกะเบียบตำรับยา ผลการวิจัยในคนนี้จะทำให้ไทยมีอำนาจต่อรองทางการค้าด้านเภสัชภัณฑ์ เสริมเศรษฐกิจการลงทุนการวิจัยของบริษัทฯ อีกทั้งเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่อาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการทดลองตลอดจนประชาชนผู้บริโภค เพราะปัจจุบันไทยมีการผลิตและนำเข้ายาแผนปัจจุบันมูลค่าถึงปีละ 30,000 ล้านบาทโดยร้อยละ 34 เป็นการนำเข้ายาทั้งนี้หลักสำคัญในการดำเนินการวิจัยจะกระทำบนหลักการพื้นฐาน3 ประการคือ 1) หลักความเคารพในบุคคลโดยเฉพาะอาสาสมัครที่เข้าร่วมต้องยินยอมด้วยความสมัครใจ ได้รับการคุ้มครองดูแลเป็นพิเศษจนถึงสุดการศึกษาวิจัย 2)หลักผลประโยชน์คือการวิจัยต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและระมัดระวังป้องกันอันตรายหรือความผิดพลาดอย่างเต็มที่ ผู้ทำวิจัยต้องเปิดเผยข้อมูลการวิจัยทุกขั้นตอนจนกว่าการวิจัยจะแล้วเสร็จ และ 3) หลักของความยุติธรรมคือเป็นการปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาคและเหมาะสม

วันที่ 8 ธ.ค.2543 มีการลงนามในนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาวิจัยทางคลินิกพร้อมแผนแม่บทการวิจัยในคน ระหว่าง นพ. มงคล ณ สงขลา ปลัดค.สาธารณสุขร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัยที่จังหวัดเพชรบุรี ทั้งนี้ นพ.มงคล กล่าวภายหลังการลงนามว่าประเทศไทยยังขาดนโยบายและทิศทางในระดับที่ชัดเจนเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางคลินิกทำให้องค์ความรู้ใหม่ๆไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาทางคลินิกหรือการทดลองในมนุษย์ โดยเฉพาะการทดลองยา การลงนามดังกล่าวแสดงถึงความพร้อมของประเทศไทยและจะทำให้ได้รับการยอมรับในการวิจัยทางคลินิกและมุ่งมั่นสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยทางคลินิกตามมาตรฐานสากล การปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดี เพื่อผลักดันประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางความเป็นเลิศในการศึกษาวิจัยทางคลินิกและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในระดับแนวหน้าของโลก และยังได้ร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัยและสมาคมผู้ผลิตเภสัชภัณฑ์กำหนดแนวทางให้ผลการวิจัยไปในทิศทางเดียวกัน ส่วน รศ.สมศักดิ์ จักรโพวงศ์ รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัยบอกว่านโยบายดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ประชาชนจะเข้าถึงการบริการมากขึ้นและลดการพึ่งยาจากต่างประเทศ (ผู้จัดการ 081243, กรุงเทพธุรกิจ 121243)

2. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในต่างประเทศ

2.1 ด้านเทคโนโลยีอวกาศ

2.1.1 โครงการสถานีอวกาศนานาชาติมูลค่า 6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ เปิดตัว 10 ธ.ค.' 00

องค์การนาซาเนีกกำลังพันธมิตรผู้นำด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวม 16 ประเทศ เช่นสหรัฐ แคนาดา บราซิล รัสเซีย ญี่ปุ่น ชาติสมาชิกองค์การอวกาศแห่งยุโรป 11 ชาติ คือ เบลเยียม เดนมาร์ก ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สเปน สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ อังกฤษ ฯลฯ ร่วมทุ่มงบประมาณมหาศาลมูลค่า 60,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สร้างสถานีอวกาศนานาชาติเพื่อนำความรู้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ เป้าหมายคือการศึกษาวิจัยในอวกาศที่สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของมนุษย์ในอนาคต เทคนิคเหล่านี้จะได้รับการทดลองเพื่อใช้งานในอวกาศ รวมไปถึงการแสวงหาที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ที่อาจจะเป็นแหล่งรวมของมนุษย์เพื่อการคงอยู่ของเผ่าพันธุ์มนุษยชาติในอนาคตด้วย สถานีอวกาศนานาชาติเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนสำคัญของการอยู่อาศัยของมนุษย์ในกรณีที่ไม่สามารถอยู่บนโลกนี้ได้ 3 ปีแรกใช้เงินลงทุนไปแล้ว 37 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ตั้งเป้าสำเร็จสมบูรณ์และเริ่มปฏิบัติการได้จริงในปี ค.ศ. 2005 ซึ่งสถานีอวกาศแห่งนี้จะมีสภาพเหมือนแมลงปอโลหะขนาดยักษ์ที่ลอยอยู่กลางอวกาศ ยาว 108.5 เมตร กว้าง 88.4 เมตรหนักเกือบ 1,000,000 ปอนด์ มีแผ่นโซลาเซลล์พื้นที่เกือบ 2 ไร่ครึ่งเพื่อให้พลังงานไฟฟ้าแก่ห้องแล็บ และจะมีความสว่างสูงที่สุดในท้องฟ้ายามค่ำคืนรองจากดวงจันทร์และดาวศุกร์ มีผู้คนที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างมากกว่า 100,000 คน มีเครื่องมือคอมพิวเตอร์ควบคุม 52 ตัว โดยมีซอฟต์แวร์กว่า 400,000 ไลน์ มีลูกเรือนานาชาติจำนวน 7 คน ผลัดเปลี่ยนกันประจำการในสถานีทุก 3-6 เดือน ทั้งนี้วันที่ 10 ธ.ค.2543 ดิสคัฟเวอรี แชนแนลเตรียมถ่ายทอดสดแพร่ภาพนำเสนอสถาปัตยกรรมแบบเจาะลึกของสถานีอวกาศนานาชาติ ไปทั่วโลกพร้อมกัน 32 ภาษา ใน 150 ประเทศ โครงการสร้างสถานีอวกาศนานาชาติ ดำเนินการ 2-3 ปีมาแล้ว โดยมีองค์การนาซาเป็นหน่วยงานสำคัญรับผิดชอบดำเนินการ (ไทยโพสต์ 071243,มติชน 091243)

ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข

1. ความเคลื่อนไหวด้านอาหาร

1.1 การผลิตและพัฒนาอาหาร

1.1.1 ไทย-ลาว จับมือพัฒนาการเกษตร เน้นชุดบ่อปลาปรับระบบชลประทาน

นางชนัดดา แฮร์ริล ประชาสัมพันธ์ จ.หนองคาย รายงานว่า คณะทำงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือกปร. มีการพิจารณาแผนและงบประมาณปี 2544 ในการดำเนินงานช่วยเหลือโครงการพัฒนาและบริการด้านการเกษตรในสปป.ลาว เมื่อปลายเดือน ก.ย. ผลการพิจารณาสรุปได้ว่าจะให้ความช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะการชุดบ่อให้ชาว สปป.ลาว ได้มีน้ำใช้และเลี้ยงปลา มีการกำหนดปรับระบบชลประทาน พัฒนาที่ดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูก รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือด้านการปศุสัตว์ และการประมง โดยในปี 2544 ฝ่ายไทยได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้การสนับสนุนมากกว่า 2 ปีที่ผ่านมา เพื่อส่งเสริมให้คณะทำงานโครงการมีความพร้อมสามารถช่วยเหลือตัวเองได้เร็วที่สุด โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร หลัก 22 นี้ ตั้งอยู่ในเขตเมืองนาทรายทอง สปป.ลาว เป็นโครงการความร่วมมือสองฝ่ายระหว่างไทย-ลาว ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานให้ความประสงค์ของนายไกรสอน พมิวิหาน

ประธานประเทศ สปป.ลาว เมื่อปี 2535 เป็นโครงการพัฒนาและบริกากรกิจกรรมทางด้านการเกษตรและปศุสัตว์ครบวงจรที่สำคัญของสปป.ลาว ทั้งเป็นประโยชน์ต่อประชาชนลาวในพื้นที่เป้าหมายและบริเวณใกล้เคียงอย่างมาก (เดลินิวส์ 071243)

1.1.2 **คุณนิคมอุตสาหกรรมเกษตร ดูนักลงทุน-ญี่ปุ่นมาตั้งหนึ่ง**

นายประภัตร โพธสุธน รมต.เกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยถึงนโยบายการส่งออกสินค้าเกษตรว่า กระทรวงเกษตรฯมีนโยบายส่งเสริมการปลูกพืชผักผลไม้ โดยเฉพาะพืชผักปลอดสารพิษ ปรับปรุงการบริการด้านการขนส่ง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งภายใต้การดำเนินงานโครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้าง ได้ตั้งเงินกองทุนเพื่อการวิจัยพัฒนาไว้ประมาณ 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเน้นวิจัยพัฒนาด้านการเกษตรและสนับสนุนภาคเอกชนและมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมลงทุนในงานวิจัยเพิ่มขึ้น

“เวลานี้ได้มีการเชื่อมโยงระบบสหกรณ์กับทางประเทศญี่ปุ่น เพื่อส่งออกสินค้าหลายประเภท อาทิ หน่อไม้ฝรั่ง ข้าวโพดอ่อน ก๋วยเตี๋ยว สับปะรด เป็นต้น เป้าหมายการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยในอนาคตนอกจากจะรักษาขีดความสามารถให้แข่งขันสินค้าหลักๆที่ไทยส่งออกเป็นอันดับหนึ่ง เช่น ข้าว ยางพารา กุ้งทะเล สับปะรด เป็นต้น ให้คงความเป็นหนึ่งตลอดไป สินค้าผัก-ผลไม้ และสินค้าแปรรูปอื่นๆ เช่น ปลาหมึกกระป๋อง มันสำปะหลัง ก็มีนโยบายที่จะส่งเสริมการแปรรูป การรักษาคุณภาพ รวมถึงความปลอดภัยทางอาหารให้มากยิ่งขึ้นด้วย ส่วนด้านการลงทุนนั้น กรม.ได้มีมติให้จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเกษตรขึ้น เพื่อชักจูงนักลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศที่มีเทคโนโลยีด้านการแปรรูปอาหารให้มาลงทุนในประเทศไทย เพื่อส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นและในภูมิภาคอาเซียนอีกด้วย” (ไทยรัฐ 071243)

1.1.3 **สห.จรัสดันรง.อาหารได้มาตรฐาน**

นายพรศิลป์ พัชรินทร์ตนะกุล ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.) กล่าวในงานสัมมนาเรื่อง “ก้าวสู่ตลาดอาหารโลกด้วย HACCP นำไทยสู่ ฟู้ด พอร์ เดอะเวิลด์” ว่า จากการที่กลุ่มผู้นำเข้าอาหารรายใหญ่ของโลกประกอบด้วยสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ได้ออกกฎบังคับให้สินค้าอาหารที่นำเข้า จะต้องได้รับมาตรฐานการวิเคราะห์อันตรายและจุดควบคุมวิกฤติ (HACCP) ในการควบคุมดูแลความปลอดภัยของอาหาร

โดยจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารขนาดกลางและย่อย (เอสเอ็มอี) ผู้ผลิตป้อนวัตถุดิบให้กับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจมีปัญหาด้านการเงิน ทำให้เข้าสู่ระบบมาตรฐาน HACCP ได้ยาก ซึ่งจะกระทบถึงกลุ่มผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่มีการส่งออกในปัจจุบันกว่า 1 พันรายและได้รับมาตรฐานแล้ว ทำให้ส่งออกอาหารได้น้อยลง จึงต้องการให้กระทรวงอุตสาหกรรมเร่งให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเงินทุน เพื่อให้โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กสามารถเข้าสู่ระบบมาตรฐาน HACCP ได้ทั้งหมดอย่างช้าไม่เกิน 2-3 ปีจากนี้ ปัจจุบันมีโรงงานขนาดเล็กในอุตสาหกรรมอาหารทั้งหมดกว่า 1 หมื่นราย สำหรับอุตสาหกรรมอาหารไทยยังมีแนวโน้มที่ดีโดยในปีนี้ทั้งปีคาดว่า จะส่งออกได้เป็นมูลค่ากว่า 3 แสนล้านบาท ตั้งเป้าส่งออกในปีหน้าในระดับเท่ากับปีนี้

นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รับปากว่ากระทรวงอุตสาหกรรมและสถาบันอาหารจะให้ความช่วยเหลือโรงงานผลิตอาหารเพื่อให้ได้มาตรฐาน HACCP ตามที่กลุ่มประเทศผู้นำเข้ากำหนด โดยขณะนี้สถาบันอาหารได้รับงบสนับสนุนตามแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ให้จัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือโรงงานอุตสาหกรรมอาหารต่างๆ ให้ได้ระบบมาตรฐาน HACCP วงเงินประมาณ 40 ล้านบาท โดยตั้งเป้าให้ได้มาตรฐาน HACCP ในปี 2545 ไม่นต่ำกว่า 800 ราย หรือเพิ่มขึ้น 50% เมื่อเทียบกับปีนี้ ที่มีโรงงานได้รับมาตรฐาน HACCP เพียง 264 ราย หรือ 2% จากโรงงานทั้งหมด 12,000 ราย (กรุงเทพธุรกิจ 021243)

1.2 **ธุรกิจอาหาร**

1.2.1 **“ซีพี” จ้างอุป บ.ร้านอาหารไทย พาณิชยชวาง แจงให้ความร่วมมือหุ้นแค่ 10%**

นายกรพจน์ อัครวิจิตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เผยความคืบหน้าของโครงการจัดตั้งบริษัทโกลบอล ไทย เรสตันรอนด์ จำกัด หรือ ซีทีอาร์ ซึ่งเป็นบริษัทร้านอาหารไทยว่า การจัดตั้งบริษัทซีทีอาร์ ซึ่งมีทุนจดทะเบียน 400 ล้านบาท และให้ถือหุ้นโดยรัฐบาล 30% เอกชน 70% ปรากฏว่ามีเอกชนไทยและผู้ประกอบการร้านอาหารชาวต่างประเทศหลายรายต้องการเข้าร่วมโครงการนี้ โดยเฉพาะกลุ่มบริษัทเจริญโภคภัณฑ์หรือเครือซีพี ที่ต้องการซื้อหุ้นทั้ง 70% ที่รัฐบาลจะนำออกขาย “แต่ทางเราไม่สามารถให้ได้ เนื่องจากได้กำหนดไว้ว่าบริษัทเอกชนที่จะเข้ามาถือหุ้นแต่ละรายจะถือหุ้นได้ไม่เกิน 10% ของทุนจดทะเบียนเท่านั้น”

“การจัดตั้งร้านอาหารไทยซีทีอาร์ จะประสบความสำเร็จก็ต้องมองให้เป็นเชิงธุรกิจ บริษัทอาเธอร์ แอนเดอสัน ซึ่งเป็นที่ปรึกษาเห็นว่ามีความหวังที่จะดำเนินไปได้ด้วยดี ซึ่งหากไม่สะดวกที่การทำงานบางอย่าง เช่น ระบบราชการ บริษัทนี้จะสามารถทำอย่างไรให้ได้อย่างมหาดล”

นายกรพจน์กล่าวไว้ว่า สำหรับหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ถือหุ้นเอกชนนั้นจะพิจารณาจากเงื่อนไขคือต้องเป็นนิติบุคคลไทย ที่มีฐานะทางการเงินมั่นคงเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน มีความน่าเชื่อถือทางธุรกิจ มีความสามารถในการระดมเงินทุนหากมีการเพิ่มทุนในอนาคต และเป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอาหารหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกันได้ รวมทั้งมีประสบการณ์ด้านอาหารเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน (มติชน,ไทยโพสต์,ผู้จัดการ 121243,Bangkok Post 151200)

1.2.2 “บิกคัพ” ชานมไข่มุก ลูกครึ่งไทย-ไต้หวัน รุกขายแฟรนไชส์

“ชานมไข่มุก” ธุรกิจใหม่ที่มาแรง เป็นเครื่องดื่มนิยมในหมู่วัยรุ่นตลอด 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งก่อนหน้านี้วัตถุดิบเกือบทุกอย่างต้องนำเข้าจากไต้หวัน “ภัททิยา ศิริขายเดช” กรรมการผู้จัดการ บริษัท บิกคัพ จำกัด เผยว่า หลังจากไต้หวันทดลองนำชานมไข่มุกจากไต้หวันเข้ามาจำหน่ายผ่านร้านเครื่องดื่มเมื่อ 2 ปีก่อน พบว่ามียอดขายที่น่าพอใจ จึงได้ลงทุนสร้างโรงงานขึ้น โดยร่วมกับบริษัทจากไต้หวัน ผุดโรงงานผลิตชานมไข่มุกป้อนลูกค้า ทั้งแบบขายปลีกและขายส่ง เมื่อ 6 เดือนก่อน พร้อมวางแผนธุรกิจแฟรนไชส์ร้าน ชานมไข่มุก “บิกคัพ” ในรูปแบบซุ้มจำหน่ายภายในรัศมี 1-3 กม.ต่อร้าน ให้ได้ภายใน 3 ปี ปัจจุบันมีลูกค้าสั่งชานมไข่มุกไปจำหน่ายแล้วกว่า 100 ราย โดย 70% เป็นลูกค้าในประเทศ ที่เหลือส่งออกจำหน่ายในแถบเอเชีย เช่น ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งมีฐานการตลาดผู้ร่วมทุนชาวไต้หวันอยู่แล้ว

... สาเหตุเม็ดเงินของไทยที่ได้รับการเพิ่มมูลค่าขึ้นเป็นเครื่องดื่มภายใต้ชื่อ “ไข่มุก” จะเป็นที่นิยมยาวนานเพียงใด คงต้องรอพิสูจน์ แต่ที่แน่ๆ เครื่องดื่มชานมไข่มุก คงจะสร้างเจ้าแก๊งธุรกิจเครื่องดื่มรายย่อยเพิ่มในตลาดได้บ้าง (กรุงเทพธุรกิจ 024213)

1.2.3 ส่งข้าวออกปี 44 เพิ่มมาอยู่ที่ 19 ล้านตัน

นายสมบุญ ฝัฒจันทร์ ผู้จัดการสมาคมผู้ส่งออกข้าวต่างประเทศ เผยถึงแนวโน้มการส่งออกข้าวของไทย ในปี 2544 ว่า ปริมาณผลผลิตข้าวของประเทศไทยในปีก่อนคาดว่าจะอยู่ในระดับ 19 ล้านตัน ข้าวเปลือกเพิ่มขึ้นจากปีนี้เล็กน้อย ในขณะที่ผลผลิตข้าวของโลกยังอยู่ในเกณฑ์ดี สำหรับการส่งออกข้าวของไทยในปีก่อนคาดว่าจะยังอยู่ในระดับประมาณกว่า 6 ล้านตัน ตลาดที่มีศักยภาพในการส่งออกข้าวคุณภาพดีของไทย ได้แก่ อิหร่าน ฮองกง และแอฟริกา ส่วนตลาดข้าวคุณภาพปานกลาง ถึงระดับต่ำ ได้แก่ ไนจีเรีย และ เซเนกัล ส่วนการที่เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาในปีก่อนจะชะลอตัวลงนั้น นายสมบุญ กล่าวว่า จะไม่มีผลกระทบต่อกรนำเข้าข้าวคุณภาพดีจากไทยแต่อย่างใด เพราะข้าวหอมมะลิของไทยเป็นที่นิยมบริโภคกันอย่างกว้างขวาง สำหรับปริมาณการส่งออกข้าวของไทยในปีนี้ คาดว่าจะสามารถส่งออกได้ประมาณ 6,400,000 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 261243)

1.3 อาหารและสุขภาพ

1.3.1 ผลวิจัยร่วมญี่ปุ่น-ไทย พบตั้มยำกุ้งต้านมะเร็ง

สำนักข่าวเอเอฟพีรายงานเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม ว่า ทีมนักวิจัยร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ของไทยกับมหาวิทยาลัยกินกิ แห่งญี่ปุ่น ร่วมกันค้นคว้าวิจัยพบตั้มยำกุ้งมีประสิทธิภาพสูงในการต่อต้านมะเร็งในระบบย่อยอาหารของมนุษย์มากกว่าอาหารอื่น ๆ ถึง 100 เท่า ทั้งนี้ สารอาหารที่มีอยู่ในชา ตะไคร้ และใบมะกรูด เป็นส่วนผสมสำคัญ 3 ชนิดของตั้มยำกุ้งนั้นสามารถสกัดกั้นการเกิดเซลล์มะเร็งในระบบย่อยอาหารของคนได้

ข่าวแจ้งว่า คณะผู้วิจัยพบใบมะกรูดมีสารเบอร์กามอตติน (Bergamottin) มีฤทธิ์ในการสกัดโรคมะเร็งมากกว่าเบต้าแคโรทีนถึง 30 เท่า นอกจากนี้แล้วยังศึกษาพืชที่มีสารอาหารป้องกันโรคมะเร็ง เช่น ขิง ขื่น ฉ่ำยฝรั่ง หัวไชเท้า กะหล่ำปลี เผือก กะเพรา อะโวคาโด ผักบุ้ง มะระ มะม่วง โหระพา แต่พืชเหล่านี้จะมีสารที่มีฤทธิ์ในการสกัดโรคมะเร็งเมื่อปลูกในประเทศไทยเท่านั้น จะยกเว้นเผือกและอะโวคาโด เมื่อปลูกในญี่ปุ่นยังมีฤทธิ์ในการป้องกันโรคมะเร็ง นักวิจัยตั้งข้อสังเกตว่าอาจเป็นเพราะอากาศ กรรมวิธีการปลูกและการเก็บ

นส.สุรตวดี จิวจินดา นักวิจัยสถาบันวิจัยกัมแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หนึ่งในทีมงานการวิจัยกล่าวว่า ในการวิจัยตั้มยำกุ้งต้องใช้การทดลองหลายวิธี เนื่องจากสารบางตัวให้ผลในอีกวิธีแต่อาจไม่ให้ผลในอีกวิธี ส่วนผลการทดลองนั้นไม่สามารถยืนยันการป้องกันโรคได้ถึง 100% เนื่องจากคนมีความแตกต่างกันในด้านกายภาพและกระบวนการต่างๆในร่างกาย ตอนนี้อยู่ยังไม่สามารถบอกถึงปริมาณที่แน่นอนได้ว่าต้องรับประทานในปริมาณเท่าใดจึงจะได้ผล ทำได้เพียงเปรียบเทียบกับสารมาตรฐานเท่านั้น

15 ธันวาคม พญ.เพ็ญภา ททรัพย์เจริญ ผู้อำนวยการสถาบันแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ให้สัมภาษณ์ว่า ถึงแม้การเปิดเผยผลงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นผลดีต่อประเทศไทย คือทำให้อาหารไทยได้รับการยอมรับในระดับสากล แต่ยังมีเรื่องที่น่าเป็นห่วงเพราะอาจมีการจดสิทธิบัตรการขายอาหารโดยต่างชาติ เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้นักวิชาการของญี่ปุ่นเป็นผู้ค้นพบ ซึ่งเมื่อญี่ปุ่นทำการวิจัยและมีหลักฐานทางวิชาการ ประเทศญี่ปุ่นก็สามารถนำงานชิ้นดังกล่าวไปจดสิทธิบัตรได้ ทั้งๆที่ก่อนหน้านี้ประเทศไทยรู้มานานแล้วว่าพืชสมุนไพรหลายชนิดเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ แต่ยังไม่มีการทำวิจัยอาหารแต่ละชนิดว่ามีสรรพคุณอย่างไรบ้าง อย่างไรก็ตามวิธีป้องกันปัญหาลักษณะดังกล่าวสามารถดำเนินการได้โดยกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ต้องรีบออกกฎกระทรวงภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริม

และคุ้มครองภูมิปัญญาไทย จดทะเบียนยาและอาหารเพื่อสุขภาพ เพื่อป้องกันต่างชาติเอาเปรียบด้วยการแสดงผลวิจัยต่อสาธารณะ “ในยุคนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งวิจัยให้กว้างขวางขึ้นเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติไว้” พญ.เพ็ญนภา กล่าว

ด้านนายแก้ว กังสดาลอำไพ นักวิชาการสถาบันวิจัยโภชนาการ หัวหน้าหน่วยพิษวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า นอกจากสมุนไพรในตั้มยาก็จะช่วยต้านมะเร็งในระบบย่อยอาหารแล้ว พริกในตั้มยาก็มีสารบางอย่างที่มีประโยชน์ที่ป้องกันมะเร็ง เพราะก่อนหน้านี้ทางสถาบันเคยทำการวิจัยพริกแกง 10 ชนิดแล้วพบว่า พริกแกงมากกว่า 4 ชนิดสามารถลดฤทธิ์สารก่อกลายพันธุ์ได้ ระยะเวลาทางสถาบันกำลังทำวิจัยอาหารไทยต้านมะเร็ง เพื่อพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ให้ชัดว่าอาหารไทยมีฤทธิ์ต้านมะเร็งจริงหรือไม่ ตัวอย่างในการวิจัย อาทิ แกงส้มผักรวม ตั้มยาก็ ตั้มจืดตำลึง นอกจากนี้ยังมีโครงการวิจัยข้าวพันธุ์ต่างๆ ว่าต้านมะเร็งได้หรือไม่ เช่น ข้าวกล้อง ข้าวขาว ข้าวเหนียวดำ เป็นต้น (มติชน 15,161243,Bangkok Post 161200)

1.3.2 ผลกระทบ “โรควัวบ้า” ต่อไทย

จากกรณีโรควัวบ้าระบาดขึ้นอีกครั้งในประเทศแถบยุโรป สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร แจ้งว่าประเทศไทยยังไม่มียันตรายจากโรคดังกล่าว เนื่องจากเนื้อวัวที่เรานำเข้ามาจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐ และแคนาดา อย่างไรก็ตาม แม้ยังไม่ได้รับผลกระทบ แต่ไม่ควรประมาท ควรเข้มงวดการนำเข้าเนื้อสัตว์จากต่างประเทศให้มากขึ้น และจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ประเทศแถบยุโรปลดการบริโภคเนื้อวัวลง จึงน่าจะเป็นโอกาสของประเทศไทยที่จะส่งผลผลิตจำนวนเนื้อไก่แช่แข็ง เข้าไปเจาะตลาดให้เพิ่มมากขึ้น จากเดิมที่เคยส่งให้ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมนีเท่านั้น (เดลินิวส์ 071243)

- หวั่นโรควัวบ้าระบาด ห้ามนำเข้า “เนื้อ-กระดูกปน”

ต่อมานายระพีพงศ์ วงศ์ดี อธิบดีกรมปศุสัตว์ เปิดเผยว่า จากที่สหภาพยุโรปหรืออียู ได้ประกาศห้ามใช้วัตถุดิบจากซากสัตว์ เนื้อปน กระดูกปน คือ วัว กระบือ แพะ แกะ มาใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรควัวบ้า นั้น ขณะนี้อียูได้ประกาศเพิ่มเติม โดยห้ามผลิตอาหารสัตว์จากที่ใส่ซากสัตว์ เบ็ด ไก่ และสุกร มาเป็นอาหารสัตว์ รวมทั้งห้ามนำเข้าอาหารสัตว์ที่ผลิตจากซากสัตว์เหล่านี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 30 มิถุนายน 2544 ซึ่งเป็นช่วงที่อียูจะทำการทดสอบเรื่องโรควัวบ้า ดังนั้นเพื่อลดอันตรายของผู้บริโภค ทางกรมปศุสัตว์จึงได้ออกประกาศกฎกระทรวง ห้ามนำเข้าเนื้อปน กระดูกปน และเลือดปนของวัว กระบือ แพะ แกะ ไก่ เบ็ด สุกร จากต่างประเทศมาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอาหารสัตว์ เพื่อไม่ต้องการให้มีการแพร่ระบาดของโรควัวบ้าเข้ามาในประเทศไทย ประกาศดังกล่าวมีผลตั้งแต่วันที่ 20 ธ.ค. เป็นต้นไป

ที่ผ่านมา ไทยต้องนำเข้าเลือดหมูจากต่างประเทศถึงปีละ 54 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนการนำเข้าจากอียูถึง 31 ล้านบาท ซึ่งผู้ประกอบการต้องหันไปนำเข้าจากประเทศอื่น ทั้งนี้เพราะโรควัวบ้าได้ระบาดไปทั่วอียูแล้ว การประกาศครั้งนี้เชื่อว่า ไม่น่าจะมีผลกระทบต่อ การส่งออก หากอียูไม่ยอมรับ กรมปศุสัตว์สามารถอ้างการประกาศของประเทศอื่นๆที่ห้ามนำเข้าเนื้อปน กระดูกปน และเลือดปนเช่นกัน เช่น ญี่ปุ่น (กรุงเทพธุรกิจ 211243)

อนึ่ง ก่อนหน้านั้นนายสมเกียรติ เหล่าทวีสุข นายกสผคมผู้ผลิตปลาป่นไทย ได้ทำหนังสือร้องเรียนปัญหานี้ต่ออธิบดีกรมปศุสัตว์ เนื่องจากเกรงว่าคนไทยอาจติดเชื้อวัวบ้าได้ นอกจากนั้น การนำเข้าดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปลาป่นของไทย จนต้องลดกำลังการผลิตลง ทั้งนี้เพราะกรมปศุสัตว์ได้ปรับลดภาชนะนำเข้าเนื้อปน กระดูกปนจากเดิม 10% เหลือเพียง 1% เท่านั้น (ผู้จัดการ 081243, ไทยรัฐ 091243)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุข

2.1 นโยบายและแนวคิดด้านสาธารณสุข

2.1.1 ประชันทโยบายสุขภาพแต่ละพรรคการเมือง

นพ.วิจิตร บุนนยะโหดระ พรรคชาติพัฒนา เน้นให้มีคณะกรรมการบริหารเพียง 1 ชุด คือ คณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (กสพ.) บริหารสถานพยาบาลทุกระดับเป็นเครือข่าย ให้คนในท้องถิ่นเข้ามาเป็นกรรมการมากกว่าร้อยละ 50 และในปี 2544-2548 ทดลองนำร่องให้กสพ.บริหารสถานพยาบาลในพื้นที่ต่างๆ 12 จังหวัด ใน 12 เขต เช่น เขตชายแดนครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก เพื่อหาความเหมาะสมของรูปแบบในพื้นที่ที่หลากหลาย ช่วง 6 ปีหลังเน้นการปรับความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่นกับส่วนกลาง การมีส่วนร่วมของประชาชนปี พ.ศ.2548 เพิ่มพื้นที่นำร่องเป็นเขตละ 2 จังหวัดรวม 24 จังหวัด เมื่อถึงปี.ศ.2553 ครอบคลุมเวลา 10 ปี กระจายอำนาจด้านสุขภาพครบทั่วประเทศ ยกเว้นสถานีนอนามัยมีแพทย์ พยาบาลประจำทั้ง 9,700 ตำบล

นพ.บุรณัชย์ สมุทรักษ์ พรรคประชาธิปัตย์ เน้นความเสมอภาคของประชาชนที่มีสิทธิได้รับการด้านสุขภาพเท่าเทียมกัน ตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ มีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ครอบคลุมกลุ่มผู้ทำงานอิสระ เกษตรกรชาวไร่ ชาวนา ให้สถานบริการระดับต้น

ดูแล 13 ล้านครอบครัว เมื่อเจ็บป่วย และมีระบบบริการส่งต่อเมื่อป่วยหนัก พร้อมกับตั้งกองทุนสุขภาพชุมชน คณะกรรมการสาธารณสุขระดับพื้นที่ประกอบด้วยผู้แทน 3 ฝ่าย ภาครัฐ บุคลากรด้านสาธารณสุขและประชาชน มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการบริหารจัดการดูแลสุขภาพภาคในชุมชน

นพ.วันชาติ ศุภจัตุรัส พรรคถิ่นไทย เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพประชาชนโดยรัฐเป็นคนสนับสนุนเงินกระจายทรัพยากรอย่างทั่วถึง เป็นผู้กำกับดูแลมิใช่การควบคุม จัดระบบให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีประชาชนเป็นผู้รับบริการเป็นผู้ตรวจสอบ บุคลากรสาธารณสุขเป็นผู้ให้บริการและรัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนมูลค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้ดูแลตนเอง เพราะปัญหาแต่ละท้องถิ่นมีความหลากหลายมีอำนาจในการจัดสรรทรัพยากร และมีคณะกรรมการประชาชนเป็นตัวเชื่อมนำปัญหาของท้องถิ่นมาหารือกับ ส.ส.ของพรรค

นพ.สุพงศ์ สีบวงศ์ดี พรรคไทยรักไทย ต้องการกระจายความรู้ลงไปสู่ประชาชน ให้รู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพด้านการกระจายการบริหารทรัพยากร มีแนวคิดอยู่ 3 แนวทางคือ กรอบทางความคิดการกระจายอำนาจ ทางพรรคไม่ยากให้แบ่งแยกกันระหว่างโรงพยาบาลของรัฐกับเอกชน ส่วนพันธกิจต่อการกระจายอำนาจ จะทำอย่างไรให้คนไทยมีสุขภาพดีทุกคน ประชาชนทุกคนจะต้องมีหลักประกันสุขภาพ และกระบวนการกระจายอำนาจ จะทำอย่างไรให้อำนาจมาตกอยู่ในมือของประชาชนมากที่สุด ที่สำคัญจะทำอย่างไรให้มีคนใช้น้อยที่สุด โดยหันมาส่งเสริมสุขภาพมากขึ้น

นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ พรรคชาติไทย ต้องมีการกระจายบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่ห่างไกล ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าต้องการบุคลากรด้านสาธารณสุขอะไรบ้าง นำทฤษฎีสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขาของ ศ.นพ.ประเวศ วะสี ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ภาคประชาชน ภาคนักการเมือง มาช่วยให้การกระจายอำนาจไปสู่เป้าหมาย การกระจายอำนาจต้องทำเพื่อความกินดีอยู่ดี ให้ประชาชนมีสุขภาพดี ซึ่งวิธีการบรรลุเป้าหมายนั้น จะต้องทำให้ชุมชนเข้มแข็ง มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องส่งเสริมสุขภาพมากยิ่งขึ้น ลดจำนวนคนเจ็บป่วย รัฐปรับบทบาท มาเน้นการส่งเสริมป้องกันสุขภาพมากขึ้นแทนที่จะมุ่งรักษา (ผู้จัดการ 211243)

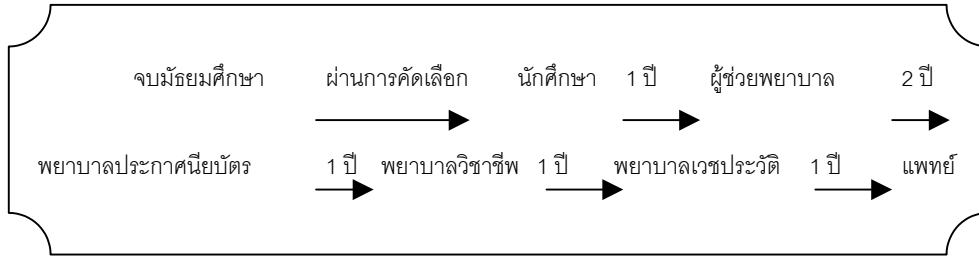
2.1.2 แพทย์-พยาบาล พันธุ์ใหม่

นพ.สันต์ หัตถิรัตน์ เสนอแนวคิดที่จะทำให้การกระจายแพทย์-พยาบาล ชุมชนบทเกิดผลอย่างจริงจัง ไว้ในบทความ “แพทย์-พยาบาล พันธุ์ใหม่” สรุปความว่า การรักษาพยาบาลแบบเอื้ออาทรและผูกพันกับชุมชนจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อ แพทย์และพยาบาลเป็นคนในชุมชนและท้องถิ่น ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและท้องถิ่นนั้นในการเข้าเรียนแพทย์-พยาบาล และใช้เวลาศึกษาอบรมส่วนใหญ่ในชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ นอกจากนั้น การรักษาพยาบาลแบบเอื้ออาทรจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อนักศึกษาแพทย์-พยาบาลรักวิชาชีพนี้อย่างแท้จริง โดยได้ลงมือปฏิบัติงานกับคนเจ็บป่วยก่อนเข้าเรียนแพทย์-พยาบาล เพื่อให้ตนเองรู้ว่าตนชอบวิชาชีพนี้จริงหรือไม่

นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่คิดว่าตนชอบวิชาชีพนี้ ควรจะมีโอกาสในระหว่างปิดภาคเรียนลงมือปฏิบัติงานในสถานอนามัยและโรงพยาบาลใกล้บ้าน เช่น ช่วยต้อนรับผู้ป่วย ช่วยพาผู้ป่วยไปตรวจย้งห้องต่างๆ ช่วยบ่อนอาหาร เช็ดตัว เช็ดอุจจาระปัสสาวะ ฯลฯ ให้ผู้ป่วยและทำงานอื่นๆ ที่แพทย์-พยาบาลผู้ดูแลเห็นควรให้ทำ ตามกำลังความสามารถของนักเรียนแต่ละคน ในระบบใหม่ในပြေแรก นักเรียนแพทย์-พยาบาลจะได้สัมผัสกับคนป่วยทันที เช่น ให้เขียนรายงานเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของตนและครอบครัว ซึ่งต้องชวนขยายหาข้อมูลด้วยตนเอง ได้พูดคุยกับคนเจ็บป่วยที่มารักษาในโรงพยาบาลและอยู่ในโรงพยาบาล ซึ่งหลายคนอาจจะเป็นญาติหรือคนรู้จัก เมื่อนักเรียนคุ้นเคยกับการพูดคุยและสร้างความสัมพันธ์กับผู้ป่วยและญาติได้แล้ว จึงจะได้เรียนรู้สิ่งอื่น เช่น การเช็ดตัว การให้อาหาร การพยาบาลผู้ป่วย ในระดับที่ละเอียดลึกซึ้งขึ้นกว่าที่เคยทำในขณะลงมือปฏิบัติงานก่อนเข้ามาเรียนแพทย์-พยาบาล แล้วจะได้เรียนความรู้พื้นฐานสำหรับการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

ต่อไปจึงเรียนรู้สาเหตุของปัญหา เช่น โรค สมดุลของร่างกายและจิตใจ ความเครียด ความขัดแย้งในตนเอง ครอบครัวและ/หรือเพื่อนร่วมงาน/ร่วมสังคม ความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ เป็นต้น ต่อไปจึงเรียนรู้ปัญหาและโรคที่พบบ่อยในชุมชนและท้องถิ่นและแก้ไขได้จนชัดเจนแล้ว จึงจะไปศึกษาอบรมต่อไปในโรงพยาบาลใหญ่ๆ เช่น โรงพยาบาลศูนย์ เพื่อเรียนรู้โรคที่พบบ่อย ลึกซึ้งหรือซับซ้อน ผู้ที่สนใจก็สามารถเพิ่มความรู้ที่ลึกซึ้ง เช่น จักรวาล วิทยาศาสตร์ระดับลึก โลกกลม ปรมาณู จีโนม (แผนภูมิพันธุกรรม) เป็นต้น ในสถาบันการศึกษาชั้นสูงต่อไป เพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการผลิตและสนับสนุนผลผลิต ชุมชนและท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการคัดเลือกและเป็นผู้ให้ทุนสนับสนุนการเรียนตั้งแต่แรก เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้จนถึงระดับที่เป็นผู้ช่วยแพทย์-พยาบาลได้แล้ว ก็จะได้รับเงินตอบแทนแรงงานของตนด้วย (นั่นคือ เรียนไปทำงานไป และได้เงินตอบแทนด้วย) ทำให้เกิดความผูกพันระหว่างนักเรียนกับชุมชนและท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

เนื่องจากวิชาชีพแพทย์-พยาบาล ถือได้ว่าเป็นวิชาชีพเดียวกัน คือ วิชาชีพที่ช่วยให้ประชาชนพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ นั่นคือ การเรียนการสอนในระบบนี้จึงไม่ได้แยกนักเรียนแพทย์และนักเรียนพยาบาลออกจากกัน ช่วงหลังๆ ถ้านักเรียนคนใดชอบหรือถนัดในวิชาชีพแพทย์ก็มุ่งไปทางแพทย์ คนใดชอบหรือถนัดวิชาชีพพยาบาลก็มุ่งไปทางพยาบาล หรืออาจจะจัดเป็นแบบ “บันไดวิชาชีพ” ก็ได้ เช่น

การเรียนการสอนในระบบใหม่จะเริ่มได้ทันทีในโรงพยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลจังหวัดทุกแห่ง ที่แพทย์-พยาบาลและประชาชนในท้องถิ่นต้องการ เพราะทรัพยากรต่างๆมีพร้อมอยู่แล้ว ไม่ต้องสร้าง “หอคองยงข้าง” ใดๆ ขอให้กระทรวงสาธารณสุขรับทราบความต้องการของประชาชน และอนุมัติให้โรงพยาบาลในสังกัดที่พร้อมจะดำเนินการตามความต้องการของชุมชนดำเนินการได้ เพราะพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.2522 มาตรา 23 ได้มีข้อยกเว้นให้แล้ว ถ้าทบวงมหาวิทยาลัยและแพทยสภาจะคัดค้าน ก็ขอให้ล่าเหยียดกว่าครึ่งก่อนที่ทบวงมหาวิทยาลัยอนุมัติให้มหาวิทยาลัยเอกชนผลิตแพทย์ โดยไม่ฟังเสียงคัดค้านของกระทรวงสาธารณสุขและแพทยสภา ทำไม่ได้ และทำไมแพทยสภาจึงยอมให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมแก่บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเอกชนนั้น ทั้งที่ไม่ยอมรับหลักสูตรตั้งแต่ต้น ถ้ามีผู้สงสัยในความรู้ความสามารถของ “แพทย์-พยาบาลพันธุ์ใหม่” ก็ให้มีการสอบเพื่อรับ “ใบประกอบวิชาชีพเวชกรรม” และใบประกอบวิชาชีพพยาบาล” ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ไม่ว่าบัณฑิตนั้นจะจบจากสถานศึกษาใดก็ตาม โดยใช้ความพึงพอใจของผู้ป่วยและการรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลเป็นเกณฑ์สำคัญในการตัดสิน ไม่ใช่ตัดสินกันโดยการสอบความรู้ทางทฤษฎีเท่านั้น (มติชน 181243)

2.2 สถานการณ์โรคเอดส์

2.2.1 สถานการณ์โรคเอดส์ในไทยและเอเชีย

ยูเอ็นเผยสถานการณ์เอดส์ในเอเชีย เนื่องในวันเอดส์โลก 1 ธันวาคม รายงานธนาคารโลกที่เผยแพร่ในเดือนนี้ชี้ว่า ไทยต้องปรับยุทธศาสตร์แก้ปัญหาการแพร่เชื้อเอดส์ เนื่องจากการแพร่ระบาด ซึ่งเดิมจำกัดอยู่ในแวดวงอุตสาหกรรมบริการทางเพศได้ลุกลามสู่กลุ่มอื่นๆ แล้ว พร้อมกันนี้ ได้เสนอภารกิจหลัก 3 ประการสำหรับต่อต้านการแพร่เชื้อเอดส์ได้แก่ ขยายการใช้ยางอนามัยสู่อุตสาหกรรมบริการทางเพศ ริเริ่มการรณรงค์เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคผ่านการฉีดยา และสร้างหลักประกันในการเข้าถึงวิธีการป้องกันที่ได้ผล และการเยียวยาผู้ติดเชื้อ สำหรับสถานการณ์เอดส์ที่น่าห่วงในเอเชียขณะนี้คือ การแพร่กระจายเชื้อเอชไอวีในจีน ขณะนี้แผ่นดินใหญ่มีผู้ติดเชื้อเอชไอวีราว 600,000 คน ซึ่งนับอยู่ในขั้นเริ่มต้นเท่านั้น หากไม่มีปฏิบัติการยับยั้งอย่างจริงจังใน 3-4 ปี จีนจะเผชิญอันตรายอันน่าสยดสยอง โดยจะมีผู้ติดเชื้อเอชไอวี-เอดส์ถึง 10 ล้านคน กรณีในปี 2000 หรืออาจเลวร้ายไปกว่านั้น เอ็ดวิน โจเซฟ จูด์ ผู้แทนยูนิเซฟหรือกองทุนเพื่อการพัฒนาเด็กแห่งยูเอ็นในจีนเผย อนึ่ง นสพ.กวางหมิง เดลี่ ของจีนรายงานว่า การสุ่มตัวอย่างสำรวจของ ก.สาธารณสุขจีนพบว่า มีชาวจีนเพียง 3.8% เท่านั้น ที่มีความรู้ ว่า เชื้อ HIV หรือเอดส์ติดต่อกันได้ทางใดบ้าง

นอกเหนือจากสภาพที่น่าวิตกในจีนแล้ว พม่ามีแนวโน้มที่ดูสิ้นหวังที่สุด อย่างกึ่งเผยว่ามีประชาชนที่ติดเชื้อเอชไอวีเพียง 25,000 คนเท่านั้น แต่ธนาคารโลกประมาณว่า มีผู้ติดเชื้อมากกว่า 700,000 คน ขณะเดียวกัน การค้ากามที่กำลังโตวันโตคืนและการฉีดยาเข้าเส้นเลือดแพร่หลายเอิกเกริก จะโหมกระพือปัญหาให้เลวร้ายหนักกว่านี้ ผู้เชี่ยวชาญบอก ว่า เอชไอวีในอินเดียได้ลุกลามนอกวงการค้ากามไปสู่ประชากรกลุ่มอื่นๆด้วยเช่นกัน (ผู้จัดการ,มติชน 011243,Bangkok Post 011200)

2.3 สถานการณ์ด้านโรคและภัย

2.3.1 ระวังเตาไมโครเวฟรั่วรุนแรง ถึงขั้นตาบอด

นางนิตยา มหาผล โฆษกกระทรวงสาธารณสุข เผยผลกระทบของเตาไมโครเวฟว่า เตาเหล่านี้เป็นเทคโนโลยีใหม่ที่อาศัยหลักการแปลงคลื่นไฟฟ้าที่มีความถี่ต่ำให้เป็นคลื่นรังสีแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความถี่สูงถึง 2,450 เมกะเฮิร์ตซ์ ที่กระทรวงฯเป็นห่วงมากที่สุดคือผู้ใช้ไม่สามารถมองเห็นรังสี จึงไม่มีโอกาสรับรู้ถึงสัญญาณอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ภัยจะที่ได้รับผลกระทบจากการใช้เตาไมโครเวฟที่น่าห่วงก็คือ นัยน์ตาอาจเป็นต้อกระจกถึงขั้นตาบอด ขณะเดียวกันในต่างประเทศเคยมีกรณีแม่บ้านฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายเนื่องจากมะเร็งที่เกิดขึ้นบริเวณแขนแล้ว โฆษกกระทรวงสาธารณสุขกล่าวเพิ่มเติมว่า ปัญหาที่กระทรวงฯให้ความสนใจและติดตามก็คือ “การรั่วไหลของรังสีออกนอกเตา” ซึ่งในประเทศไทยเองยังไม่มีมาตรฐานควบคุมความปลอดภัยการรั่วของรังสีไมโครเวฟ ขณะที่หลายประเทศ อาทิ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย ได้กำหนดให้ค่ามาตรฐานรังสีรั่วออกมาได้ที่ระยะ 5 เซนติเมตรจากผิวเตา

ในส่วนของเขาไมโครเวฟที่มีใช้ในประเทศไทย จากการติดตามวัดปริมาณรังสีออกนอกเตาของกองรังสีและเครื่องมือแพทย์พบว่าเตาไมโครเวฟที่มีการใช้งานประจำจะมีคลื่นรังสีรั่วออกมาได้ทุกด้านของเขา โดยด้านหน้าซึ่งเป็นส่วนของประตูจะมีการรั่วไหลมากที่สุด ปริมาณการรั่วของรังสียังต่ำกว่ามาตรฐานคือยังไม่เกิน 5 มิลลิวัตต์/ตารางเซนติเมตร ซึ่งยังจัดว่าอยู่ในระดับที่ปลอดภัย อย่างไรก็ตาม การรั่วของรังสียังขึ้นอยู่กับอายุการใช้งานและการดูแลรักษา เตาที่ไม่มีการดูแล หรือในตู้เป็นสนิม ฝาเตาปิดไม่สนิท จะมีการรั่วของรังสีมาก แม้ในแง่การแพทย์ปริมาณรังสีจะน้อย แต่ผู้ใช้เตาก็ต้องระมัดระวัง เพราะคลื่นไมโครเวฟ ทำให้อาหารสุกได้ฉับไวด ถ้ามีการรั่วมากหรืออยู่ใกล้มากก็อาจทำให้อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายสุกได้ ด้วยเหตุนี้ จึงไม่ควรอยู่ใกล้เตาขณะเตากำลังทำงาน โดยเฉพาะเด็กเล็ก การอยู่ห่างเตามากเท่าใด ความปลอดภัยก็จะมีมากขึ้น (ผู้จัดการ 04,051243,มติชน 101243)

2.3.2 ภัยใหม่ของบุหรี

นักวิจัยของโรงเรียนแพทย์โศกนาฏของญี่ปุ่นเผยว่า การสูบบุหรี่อาจทำให้ประสาทการได้ยินเสื่อมได้โดยเฉพาะกับเสียงที่มีความถี่สูง พวกเขาได้ศึกษากับคนงานและเสมียนพนักงานชาวอาทิตย์อุทัย ที่ทำงานอยู่ตามบริษัทใหญ่ๆ จำนวนหนึ่งพันกว่าคน อายุระหว่าง 30-59 ปี ยังได้พบว่า ผู้ที่สูบบุหรี่จัดและนานปี ประสาทหูก็จะยิ่งเสื่อมหนักเท่านั้น หัวหน้าคณะนักวิจัยอธิบายว่า เหตุที่ประสาทหูของผู้สูบบุหรี่นานๆ เกิดเสื่อม อาจเพราะโลหิตที่ไปหล่อเลี้ยงประสาทหูค่อยลดน้อยลง (ไทยรัฐ 091243)

- ผู้สูบบุหรี่-สุดควั่นเสียงเป็นอัมพาต

นพ.ประคิด รอดประเสริฐ แพทย์ทางด้านประสาทวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เปิดเผยว่าการสูบบุหรี่ การใช้น้ำดื่มหรืออมบิยาสูบ เป็นสาเหตุการเกิดโรคหลอดเลือดสมองและหัวใจตีบ และมีโอกาสเป็นโรคอัมพาตได้มากกว่าคนปกติถึง 4 เท่า เพราะสารนิโคตินที่อยู่ในบุหรีจะออกฤทธิ์กระตุ้นสมองและประสาทโดยอัตโนมัติ ทำให้หลอดเลือดตีบ ใจสั่น อารมณ์ดี ความดันโลหิตสูง มือสั่น มีอาการชัก เหงื่อออก คลื่นไส้ ระดับน้ำตาลในเลือดสูง นอกจากนี้ นิโคตินจะทำให้เลือดข้นมาก ทำให้การไหลเวียนของเลือดช้าลง เลือดข้นสมองน้อยลง เมื่อหลอดเลือดหัวใจตีบตัน จะมีผลให้กล้ามเนื้อหัวใจตาย ยังผลให้เกิดโรคอัมพาตตามมาได้

ในรายงานขององค์การอนามัยโลก ระบุว่า ผู้ที่หยุดสูบบุหรี่ 1 ปี จะลดอัตราการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจและหลอดเลือดสมองตีบตันได้ถึง 50% และลดอัตราการเกิดอัมพาตลง 30-40% หลังหยุดสูบบุหรี่ 2-5 ปี ถ้าหยุดได้เป็นเวลา 15 ปี อัตราการตายจากโรคหลอดเลือดตีบตันจะเท่ากับผู้ไม่สูบบุหรี่ (กรุงเทพธุรกิจ 111243)

2.3.3 คนไทยเป็นโรคนอนไม่หลับมากขึ้น

การวิจัยการนอนหลับของเอเชียปี 2000 ที่จัดขึ้นโดยสมาคมวิจัยการนอนหลับของเอเชีย โดยการสอบถามคนในวัยผู้ใหญ่จำนวน 3,668 คน ในประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และไต้หวัน พบว่า คนกรุงเทพฯมีปัญหาอนไม่หลับในระดับนำเป็นห่วงเช่นเดียวกับในไต้หวันและฟิลิปปินส์ จากการสำรวจพบว่าผู้หญิงและผู้มีอายุระหว่าง 45-64 ปี จะรู้สึกเป็นกังวลกับสาเหตุและผลกระทบของปัญหาการนอนไม่หลับมากที่สุด ปัญหาของการนอนไม่หลับที่พบบ่อยคือ อาการตาค้าง และเมื่อตื่นขึ้นมากลางคืนไม่สามารถนอนหลับต่อได้อีก สาเหตุของการนอนไม่หลับของชาวเอเชียขึ้นพบว่า มาจากความเครียดกว่า 80% สาเหตุของความเครียด 55% บอกว่าเป็นเรื่องงาน ส่วน 51% บอกว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ นอกจากนี้คนเอเชียส่วนใหญ่ยอมรับว่า การนอนไม่เพียงพอมีผลต่อการทำงานโดย 70% ยอมรับว่าผลการปฏิบัติงานจะตกต่ำลงถ้ามีปัญหาการนอนไม่หลับ อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่ยอมรับว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องสำคัญ ทำให้ไม่ยอมไปพบแพทย์ (ผู้จัดการ, กรุงเทพธุรกิจ 051243,ไทยโพสต์ 111243)

2.4 ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุขทั่วไป

2.4.1 สธ. เดินหน้าทวิรสสุขภาพ

นายกร ทักษะรังสี รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยว่า ปัจจุบัน ประชาชนเริ่มหันมาให้ความสนใจในเรื่องโภชนาการที่ปลอดภัย ไร้สารเคมีตกค้าง และมีประโยชน์ต่อสุขภาพมากขึ้น สำหรับประเทศไทยนั้น มีทรัพยากรสมบูรณ์พอกระจายอยู่มากมาย หากบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ คาดว่าสามารถสร้างรายได้และชื่อเสียงให้แก่ประเทศได้อย่างแน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "ทวิรสสุขภาพ" ที่ทางกระทรวงฯ กำลังขยายออกไปในจังหวัดที่มีศักยภาพและความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่สนใจ โดยเน้นการดูแลสุขภาพด้วยวิถีทางธรรมชาติ มีเป้าหมายเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีฐานะค่อนข้างดี เพื่อดึงเงินตราเข้าประเทศ

นายกร กล่าววว่า ขณะนี้ได้ประสานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือ ททท. ให้เป็นผู้ดูแลในด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ไปยังต่างประเทศ โดยการจัดเป็น "โปรแกรมทวิรสสุขภาพ" ส่วนสถานที่ที่คาดว่าจะรองรับได้ในขณะนี้ คือ เขาคว๊ จ.เพชรบูรณ์ และภูผาน้ำ จ.เลย (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 171243, กรุงเทพธุรกิจ 181243)

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับท่าอากาศยานการดำเนินชีวิต

1. พฤติกรรมการบริโภค

1.1 การบริโภคสินค้าทั่วไป

1.1.1 ทิศทางการตลาดและการบริโภคปี 2001 พฤติกรรมผู้บริโภคจะกำหนดบทบาทผู้ผลิต

รายงานข่าวในช่วงกลางเดือน ธ.ค. 2543 สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทยได้จัดงานสัมมนาส่งท้ายปี 2000 ประเด็นเกี่ยวกับ การตลาดเรื่อง "พันธนาการตลาดปี 2001" โดยมีภาววิเคราะห์วิจัยพฤติกรรมการบริโภคของลูกค้าอย่างกว้างขวาง โดยมีผู้เข้าร่วมจากวง การตลาด นักบริหารกิจการต่างๆ จำนวนมาก

เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค ดร.สันจัย อนุมานราชธน กรรมการผู้จัดการ บริษัท เอซี นีล เสิ่น (ประเทศไทย) จำกัด กล่าวในมุมมองของพฤติกรรมผู้บริโภคที่จะเกิดขึ้นปี 2001 ว่า นับจากนี้ต่อไปพฤติกรรมผู้บริโภคจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ละเอียดอ่อนมากยิ่งขึ้น อันเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของเรามีความเปลี่ยนแปลงมาก่อนหน้านี้อย่างมาก ส่งผลให้เกิดความไม่แน่ใจในการตัดสินใจซื้อแต่ละครั้งและไม่ยึดติดกับสินค้าตราเดิมอีกต่อไป เกิดความตื่นตัวเรื่องราคาโดยจะพิจารณาว่าของชิ้นนี้แพงเกินไปหรือไม่สำหรับการตัดสินใจซื้อ แต่จะเลือกสินค้าที่มีคุณภาพก่อนเป็นลำดับแรก สินค้าฟุ่มเฟือยหรือแม้แต่บริการที่ไม่จำเป็นนับจากนี้ต่อไปจะลดความสำคัญลงที่เห็นได้เช่น ผักร้านอาหารหรูๆ ดร.สันจัยกล่าวด้วยว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับพฤติกรรมของผู้บริโภคในปี 2001 นี้คือ 1. ผู้บริโภคจะให้ความสำคัญกับการเลือกสิ่งที่มีคุณค่าเงินที่เสียไปมากที่สุด 2. ผู้บริโภคจะใส่ใจสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอาหารสุขภาพ และ 3. ผู้บริโภคจะเริ่มให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตทางด้านการท่องเที่ยวมากขึ้นเพราะเศรษฐกิจเริ่มดีขึ้น จึงไม่ได้คิดแต่เรื่องงานเพียงอย่างเดียวเหมือนในอดีตแต่จะมองหาความสุขให้ชีวิตด้วย

ทางด้านผู้ประกอบการ ดร.สันจัยกล่าวว่า ผู้ประกอบการแต่ละรายยังแข่งขันกันด้านการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและออกสินค้าใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะห้างสรรพสินค้าและดีสเคานท์สโตร์ ต่างก็เร่งออกสินค้าไพรเวท เลเบล หรือสินค้าที่เป็นตราสินค้าของตัวเองออกมาจำหน่ายกันเป็นจำนวนมาก ในขณะที่สินค้าแบรนด์เนมเป็นสินค้าระดับราคาแพงนั้น ตลาดกลับหดตัวลง

ในส่วนภาคการผลิต ความพยายามที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาคือความต้องการที่จะขายสินค้าให้ได้มากที่สุดอันเป็นที่มาของการก่อให้เกิดสงครามเรื่องราคาอย่างน่าตกใจ รวมทั้งมีการเปิดตัวสินค้าใหม่อยู่ตลอดเวลาเพื่อเป็นการกระตุ้นกำลังซื้อของผู้บริโภคหรือแม้แต่การปรับเปลี่ยนแพ็คเกจจิ้งใหม่เพื่อลูกค้าเห็นความแตกต่าง อย่างไรก็ตาม ด้วยรูปแบบการแข่งขันกันอย่างนี้นี้ไม่ก่อให้เกิดผลดีกับทุกคนเสมอไป บางรายขาดทุนแต่ก็ยังหวังผลในระยะยาวโดยมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน แต่ในที่สุดแล้วก็ต้องทำให้องค์กรเกิดการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง เพราะคู่แข่งจะก้าวตามได้ทัน

ปัจจุบันแม้เศรษฐกิจจะเริ่มฟื้นตัวขึ้นมาบ้างแล้วก็ตาม ธุรกิจเกิดความแข็งแกร่งมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันผู้บริโภคก็มีความพึงพอใจมากขึ้นในการใช้จ่ายใช้สอย

ในส่วนของสื่อโฆษณาที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงให้เห็นโดยจะมีรูปแบบของการออนไลน์เข้ามาใช้มากยิ่งขึ้น ทั้งที่หลายคนมองว่าทุกวันนี้มีอุปสรรคในเรื่องของสื่อออนไลน์ที่ไม่ส่งเสริมให้อินเทอร์เน็ตเกิดการแพร่หลาย แต่ก็ควรระวังอยู่เสมอว่าสิ่งแปลกใหม่เหล่านี้เติบโตเร็วอย่างมากเห็นได้ชัดในเรื่องโทรศัพท์มือถือเมื่อเป็นที่ต้องการแล้วมียอดขายขยายตัวอย่างมาก ในปัจจุบันจึงไม่ควรละเลยความสนใจของสื่อโฆษณาใหม่ๆ เหล่านี้ด้วย (ผู้จัดการ 13-151243)

1.2 การท่องเที่ยว นันทนาการและชีวิตทางวัฒนธรรม

1.2.1 การท่องเที่ยวปี 2543 พลูดเป่า 1.5 แสนคน ฝรั่งเศสเงินเล็กเที่ยวไทย ส่วนคนไทยเที่ยวนอกเกือบ 2 ล้านคน ตั้งเป้าปี 2544 นักท่องเที่ยวเข้าไทย 10.45 ล้านคน เน้นทัวร์สุขภาพ

จากการเปิดเผยของนายภราเดช พยัคฆวิเชียร ผู้อำนวยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่ตั้งเป้าไว้ 9.5 ล้านคนนั้น ไม่สามารถบรรลุได้ โดยทั้งปีมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเพียง 9.35 ล้านคน ลดลง 1.3-1.5 แสนคน แต่อัตราการเติบโต 8.9% เมื่อเทียบกับปี 2542 ทั้งนี้เกิดจากสาเหตุ 2 ประการคือ 1) กรณีอุทกภัยภาคใต้ช่วงเดือน พ.ย. ที่ผ่านมา ส่งผลให้สูญเสียนักท่องเที่ยวไปประมาณ 80,000 คน 2) ปัญหาการตัดราคาและการคุมเข้มของทัวร์จากประเทศจีน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจีนมีจำนวนลดลงจากปี 2542 ประมาณ 7 หมื่นคน เหลือเพียง 7 แสนคน ในส่วนของรายได้จากการท่องเที่ยวปีนี้อยู่ที่ 2.9 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเดิมที่อยู่ระดับ 2.7 แสนล้านบาท และเป็นที่น่าสังเกตว่า นักท่องเที่ยวระดับบนที่มีฐานะมีการชะลอการมาเมืองไทย ขณะที่นักท่องเที่ยวระดับล่าง เช่นนักท่องเที่ยวที่มาพักแถบถนนข้าวสารมีจำนวนเพิ่มขึ้น

นายภาวเดช ยังได้เปิดเผยถึงแผนแม่บทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปี 2544 ได้ตั้งเป้าไว้ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามา 10.45 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้น 9% โดยจะเน้นตลาดเกิดใหม่ ซึ่งมีฐานตลาดใหญ่ในระยะไม่ไกล เช่น จีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย ไต้หวัน สิงคโปร์ ฮองกง เกาหลี เวียดนาม อินเดีย เป็นต้น ทั้งนี้จะมีการนำเอาระบบอีคอมเมิร์ซมาใช้ให้มากขึ้น กับทั้งจะร่วมมือกับ ก.เกษตรฯ จัดทำอะโกรทัวร์ เนื่องจากพบว่า ทัวริสต์ด้านสุขภาพ รวมทั้งน้ำพุร้อนต่างๆ ได้รับความนิยมมาก โดยทาง ททท. เตรียมจะพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนที่ จ.ระนองขึ้นมาใหม่อีกครั้ง นอกจากนี้ ก็เตรียมร่วมกับกรมทรัพยากรธรณีในการทำพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์อีกด้วย (มติชน, กรุงเทพธุรกิจ 211243)

อนึ่ง มีรายงานข่าวจาก สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคเหนือเขต 2 ว่า จากการสำรวจสถานการณ์การท่องเที่ยวของ จ. เชียงราย พบว่าในช่วงปลายปีนี้ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นดอยตุง ดอยแม่สลอง ดอยวาวี ดอยผาดั้งและภูชี้ฟ้า ได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวมากกว่าทุกๆ ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวไทย เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวรวมแล้วเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 10,000 คน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศก็ให้ความนิยมแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวนี้เช่นกัน โดยแต่ละวันเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าวันละ 3,000 คน หรือมากกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 10% คาดว่าจะมีรายได้เข้ามากว่า 10,000 ล้านบาท จากปีก่อนที่มีรายได้ 8,000 ล้านบาท (กรุงเทพธุรกิจ 081243)

1.2.2 กรมส่งเสริมการส่งออก กำหนดมาตรการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดส่งออกธุรกิจบันเทิงไทยในรูปแบบแผนงาน 3 ปี ครอบคลุมทั้งการพัฒนาตลาดส่งออกและส่งเสริมกิจกรรมการตลาด

นายไมลิต สุวินิจิต ประธานสมาคมอุตสาหกรรมบันเทิงไทย เปิดเผยว่า ปัจจุบันธุรกิจบันเทิงของไทย เริ่มได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในตลาดต่างประเทศ และเป็นที่ยอมรับในเรื่องของการพัฒนาและคุณภาพของงานในระดับหนึ่ง ซึ่งทำรายได้เข้าประเทศแล้วมากกว่า 2,000 ล้านบาท โดยมีตลาดใหญ่อยู่ที่ ญี่ปุ่น ยุโรป เอเชีย นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างรายได้ทางอ้อมเข้าประเทศอีกหลายอย่าง เช่น การท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม อาหารไทยนับแสนล้านบาท แต่แม้จะเป็นธุรกิจใหญ่ ก็ประเมินมูลค่ายากเพราะมีหลายรูปแบบ ทั้งนี้ปัญหาหลักของธุรกิจนี้ เกิดจากการที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการผลิตพัฒนาไม่หยุดยั้ง ขณะที่ผู้ประกอบการไทยมีเงินลงทุนต่ำ ไม่สามารถแข่งขันกับบริษัทที่มีเทคโนโลยีสูงได้ และผู้ประกอบการไทยยังเสียเปรียบเรื่องภาษีนำเข้าวัสดุอุปกรณ์ ฟิล์ม กล้อง เครื่องมือต่างๆ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นที่ภาครัฐให้ความสนับสนุนด้านภาษี อีกทั้งยังขาดข้อมูลด้านตลาดต่างประเทศ ขณะเดียวกันผู้ซื้อในต่างประเทศก็ขาดข่าวสารเกี่ยวกับอุตสาหกรรมบันเทิงของไทยจึงขาดโอกาสติดต่อ หรือดำเนินธุรกิจร่วมกัน ดังนั้นกรมส่งเสริมการส่งออก จึงได้มีนโยบายให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมบันเทิงไทยดังกล่าว

ทั้งนี้โดยให้มีการกำหนดแผน 3 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2543-2546 ประกอบด้วยการดำเนินงาน 2 ส่วนคือ 1. แผนส่งเสริมการส่งออก จะทำกิจกรรมการตลาด ประชาสัมพันธ์ 2. แผนพัฒนาการส่งออก ทางกรมฯจะประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาและรักษามาตรฐานของผลงานหรือสินค้าให้ได้มาตรฐาน รวมถึงการดูแลเรื่องลิขสิทธิ์ และทรัพย์สินทางปัญญา

รายงานข่าวกล่าวด้วยว่า ช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ธุรกิจบันเทิงไทยมีอัตราการเติบโตสูงมาก มูลค่าตลาดภายในประเทศสูงถึง 14,000 ล้านบาทในปี 2541 และคาดว่า ปัจจุบันนี้เกือบถึง 20,000 ล้านบาทแล้ว ขณะนี้ตลาดบันเทิงต่างประเทศ เริ่มรู้จักอุตสาหกรรมบันเทิงไทย และยอมรับการใช้ชื่อทางการค้าของไทย ส่งผลให้เริ่มมีการซื้อขายในระยะเริ่มต้นแล้ว ปัจจุบันสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสู่ตลาดต่างประเทศได้ คือ 1. สินค้าซอฟต์แวร์ต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ ซีดี เทปเพลง 2. บริการด้านก่อนและหลังการผลิต 3. การขายแหล่งถ่ายทำภาพยนตร์ของไทย ทั้งนี้ในแต่ละกลุ่มธุรกิจก็มีความแตกต่างกันไป โดยธุรกิจภาพยนตร์ มีผู้ผลิตขนาดใหญ่ของไทยประมาณ 11 ราย ซึ่งยังรวมถึงการให้บริการด้านการผลิตอื่นๆ ตลอดจนสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ ในแต่ละปีมีคณะถ่ายทำภาพยนตร์จากต่างประเทศมากกว่า 300 คน ที่เข้ามาถ่ายทำในไทย ส่วนธุรกิจรายการโทรทัศน์ของไทย มีมูลค่าการตลาดด้านการโฆษณาปีละ 25,000 ล้านบาท เมื่อปี 2540 หรือคิดเป็นสัดส่วน 58.7% ของค่าใช้จ่ายการโฆษณาทั้งหมด และคาดว่ามูลค่าตลาดขณะนี้ไม่น่าจะต่ำกว่า 30,000-35,000 ล้านบาท

ขณะที่ธุรกิจเพลงในปี 2541-2542 ตลาดในประเทศมีมูลค่ากว่า 6,000 ล้านบาท ส่วนแบ่งของตลาดเพลงไทยสากล 15% เพลงไทยลูกกรุง 30% เพลงสากล 20% และเพลงอื่นๆ อีก 5% โดยมีผู้ผลิต เพลง หรือ ค่ายเทปมากกว่า 200 ราย ซึ่งเป็นผู้ผลิตเพลงลูกทุ่งมากกว่าครึ่ง โดยตลาดต่างประเทศของธุรกิจเพลงของไทยคือ ญี่ปุ่น จีน ไต้หวัน ประเทศอินโดจีน ยุโรป และอเมริกา (ผู้จัดการ 091243)

2. ศาสนา ประเพณีความเชื่อและค่านิยมในสังคม

2.2 ความเคลื่อนไหวประเพณีความเชื่อ

2.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมชี้ สังคมไทยกำลังประสบวิกฤติด้านศิลปวัฒนธรรม ทางรอดคือการนำคำสอนทางพุทธศาสนามาใช้และเลือกผู้บริหารจัดการที่ไม่เห็นแก่ตัว

เมื่อวันที่ 1 ธ.ค. 2543 มีการจัดงานมหกรรมลายลักษณ์อักษรศิลป์ โดยกรมศิลปากร ร่วมกับ บริษัท มติชน จำกัด ในงานมีการจัดเสวนาเรื่อง "ฝ่าวิกฤติศิลปวัฒนธรรม" โดยมีวิทยากรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในวงการศิลปวัฒนธรรมไทย อาทิ ชรรค์ชัย บุนปาน ประธานกรรมการบริษัท มติชน ล้อม เพ็งแก้ว ผู้เชี่ยวชาญจากเมืองเพชร นินวีติ กองเพียร บรรณาธิการหนังสือศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

ชรรค์ชัย กล่าวว่า ขณะนี้ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤติทั้งทางด้านศิลปวัฒนธรรม เศรษฐกิจการเมือง และการศึกษา เรามีของดีแต่ก็มองไม่เห็นคุณค่า ไปหลงตามฝรั่ง เดินไปอย่างเลอะเทอะเปราะเปื้อนบนความทันสมัยแต่ไม่พัฒนา ชรรค์ชัยเสนอว่าการแก้ไขต้องมองประเทศในระดับมหภาค ตั้งใจทบทวนปัญหาให้ถูกทิศทาง และดำเนินการบริหารจัดการที่เหมาะสม เลือกบุคลากรที่ไม่เียงไม่เห็นแก่ตัว เอางานเป็นตัวตั้ง สดางค์เป็นตัวตาม และควรนำคำสอนของพระพุทธเจ้ามาใช้

ล้อม เพ็งแก้ว กล่าวว่า วัฒนธรรมคือคำสามคำมารวมกัน คือความเป็นอยู่ ทำมาหากิน และความรู้สึกรู้จักคิด หากทำให้คำสามคำไม่วิกฤติ วัฒนธรรมก็ไม่วิกฤติด้วย หากยังไม่ทำให้ทั้ง 3 คำดีขึ้น วิกฤติวัฒนธรรมก็ไม่สามารถแก้ไขได้ ล้อมยังได้เสนอให้หันกลับไปหารากเหง้าศิลปะท้องถิ่นของตนเอง เช่นดนตรีเรามาจากแม่ขวัญจิต มาจากครูดนตรีไทยสมัยเก่า เราต้องพัฒนาจากท่านขึ้นมาให้เป็นสมัยใหม่ ไม่ใช่ไปเอามาดอมนานา หรือโมเดิร์นแจ๊ส

นินวีติ กองเพียร กล่าววิพากษ์สังคมไทยที่ละเลยการบิดเบือนประวัติศาสตร์ของชาติ มีการสร้างความหยิ่งยะโสให้แก่ตัวเอง ถูกเพื่อนบ้าน ลืมรากเหง้าของตัวเอง จะไปแต่ข้างหน้าแล้วลืมข้างหลัง รวมทั้งกรุงเทพฯ ก็ถูกต่างจังหวัด ศิลปะท้องถิ่นถูกละเลย อะไรที่เป็นตะวันตกถูกยกย่องว่าเป็นเทวดา ไม่เคยสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมของเกษตรกร เราทั้งหมด เราไม่เคยเรียนรู้ไม่เคยสนใจ...(มติชน 02, 071243)

3. อาชญากรรมและยาเสพติด

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านอาชญากรรม

3.1.1 นายสมวงศ์ ศิริเวช ผบ.เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งถูกลูกหลงจากเหตุการณ์ชิงตัวประกันจาก 9 นักโทษพม่า แหกคุก และเข้าพักรักษาตัวที่ รพ.ตำรวจมานานกว่าครึ่งเดือนได้เสียชีวิตลงแล้ว

กรณีเหตุระทึกขวัญ 9 นักโทษพม่าพร้อมอาวุธครบมือจับนายสมวงศ์ ศิริเวช ผบ.เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร พร้อมเจ้าหน้าที่และวิทยากรพิเศษรวม 7 คนเป็นตัวประกัน แต่นายคม ชิตทองปาน อนุศาสนาจารย์ ต่อสู้ขัดขืนจึงถูกยิงเสียชีวิต ก่อนที่กลุ่มนักโทษจะยื่นเงื่อนไขต่อรองอธิบดีพลบนีออกจากเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ 22 พ.ย. ที่ผ่านมา จนกระทั่งเช้าตรู่วันที่ 23 พ.ย. หน่วยปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล ตำรวจพลร่ม "นเรศวร 261" ฝ่าใจมเข้าชิงตัวประกัน ขณะรถของกลุ่มนักโทษจอดแยกแฉกบริเวณสามแยกทับศิลา ต.ท่าเสา อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี ระดมยิงเข้าใส่ 9 นักโทษพม่าจนเสียชีวิตทั้งหมด ส่วนนายสมวงศ์ ศิริเวช ผบ.เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร ถูกลูกหลงที่ศีรษะได้รับบาดเจ็บสาหัสทางเจ้าหน้าที่ ได้ช่วยเหลือนำตัวส่งมารักษาที่ รพ.ตำรวจ แต่อาการทางสมอง ยังไม่ดีขึ้น

ภายหลังเข้ารับการรักษาตัวอยู่นาน 17 วัน ในที่สุดเมื่อเวลา 07.00 น. วันที่ 9 ธ.ค. ผบ.เรือนจำจังหวัดสมุทรสาครก็สิ้นใจด้วยอาการสงบ ด้านนายศิเว แสงมณี อธิบดีกรมราชทัณฑ์ ได้กล่าวแสดงความเสียใจกับครอบครัวของนายสมวงศ์ และว่าการเสียชีวิตในครั้งนี้ถือเป็นการเสียชีวิต ขณะปฏิบัติหน้าที่ ตนได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ เพื่อนำเสนอปูนบำเหน็จให้แก่ผู้ตาย 5-7 ชั้น โดยในช่วงเย็นจะมีพิธีพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ และในวันที่ 16 ธ.ค. เวลา 14.00 น. จะมีพิธีพระราชทานเพลิงศพ (ไทยรัฐ 101243)

อนึ่ง ก่อนหน้านั้น ทางกรมราชทัณฑ์ ได้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง สืบหา "หนอนบ่อนไร่" ที่ซักศึกเข้าบ้าน แอบเปิดช่องขนอาวุธให้กลุ่มนักโทษใช้ก่อเหตุในเรือนจำ เบื้องต้นทางคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ได้เสนอย้ายนายทินกร พจนประสาท เจ้าหน้าที่บริหารงานอบรมและฝึกวิชาชีพ ระดับ 6 ของเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร ไปช่วยราชการในกรมราชทัณฑ์ หลังจากพบข้อมูลว่ามีส่วนพัวพันในเหตุร้ายที่เกิดขึ้น ต่อมา ทางคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงฯ ได้เสนอความเห็นสอบสวนทางวินัย และพิจารณาดำเนินคดีทางอาญา กับนายทินกรแล้ว ทั้งนี้ โดยผลการสอบสวนระบุความผิดนายทินกรว่าเรียกรับสินบนจากนักโทษ ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของเรือนจำ นำวัตถุอันตรายเข้าเรือนจำโดยไม่ได้รับอนุญาต จนเป็นเหตุให้กลุ่มนักโทษพม่าทั้ง 9 คนนำมาใช้ก่อเหตุขึ้น ซึ่งคณะกรรมการจะแจ้งให้นายทินกรมารับทราบข้อกล่าวหา และให้โอกาสนายทินกรนำเอกสารหรือหลักฐานมาชี้แจงภายใน 15 วัน หากคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยมีความเห็นว่าผิดจริง จะถูกไล่ออกจากราชการ นอกจากนี้ ยังจะถูกดำเนินคดีทางอาญาด้วย ส่วนเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ ที่อยู่ในข่ายต้องสงสัย จะถูกพิจารณาต่อไป (ไทยรัฐ 121243)

3.1.2 กรณีมาเฟียชาวอินเดียหลบหนีการควบคุมตัวไปได้อย่างลอยนวล ระบุความไม่ชอบมาพากลในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจไทย และสำนักตรวจคนเข้าเมือง (สตม.)

กรณี "มาเฟียอินเดีย" หลบหนีจากการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจครั้งนี้ มีความเป็นมาตั้งแต่เมื่อวันที่ 15 ก.ย. 2543 ที่ผ่าน มา เมื่อเกิดเหตุมือปืนแยกแต่างสูทราว 7-8 คน พากันบุกเข้าห้องพักบนชั้น 2 ของสวรรค์คอร์ต ตั้งอยู่เลขที่ 59/31 ซอยสุขุมวิท 26 แขวงและ เขตคลองเตย กทม. ใช้อาวุธปืนยิงถล่มนายไมเคิล เดอคูชา นักธุรกิจชาวอินเดียเสียชีวิต ส่วนนางชามาส ซากิซ่า ราเกษ ภรรยาและนายวิจิตร ดาคาม พี่ชายคนตายบาดเจ็บสาหัส โดยมือปืนชาวอินเดียเหล่านี้เดินทางมาจากประเทศอินเดียเพื่อสังหารนายวิจิตร ดาคาม หัวหน้าแก๊งมาเฟียใหญ่ แห่งเมืองบอมเบย์โดยตรง เพราะแค้นที่นายวิจิตรฆ่าฝ่ายตนเองตายไปหลายศพก่อนบินหนีมาตามเมืองไทย หลังเกิดเรื่องทางรัฐบาลอินเดียได้ขอความร่วมมือให้อายัด และส่งตัวนายวิจิตร ดาคาม หรือใช้ชื่อในหนังสือเดินทางว่า นายวีเจ ดาคาม รามาภฤณะ ไว้เป็นผู้ร้ายข้ามแดน กลับไปดำเนินคดีประเทศอินเดียฐานกระทำความผิดหลายข้อหา แต่เนื่องจากนายวิจิตรได้รับบาดเจ็บรักษาตัวอยู่ที่รพ.สมิติเวช และต้องถูกคุม.ดำเนินคดีข้อหาหลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายก่อน ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงมีคำสั่งให้อายัดตัว พร้อมส่งเจ้าหน้าที่ ตำรวจเฝ้าประกบผู้ต้องหาอย่างใกล้ชิด แต่ปรากฏว่า นายวิจิตรสามารถหลบหนีออกจากโรงพยาบาลไปได้ ทั้งๆ ที่มีตำรวจเฝ้ารอบห้อง เมื่อเวลาประมาณ 9.00 น. วันที่ 24 พ.ย. 2543 โดยสน.ทองหล่อ รับแจ้งจากตำรวจ ซึ่งทำหน้าที่เฝ้านายวิจิตรว่าผู้ต้องหาหลบหนีออกจากห้อง พักไปแล้ว

เรื่องนี้ได้เป็นข่าวยี่ดื่อยี่มาจนตลอดเดือน ธ.ค. 2543 กล่าวคือในวันที่ 25 พ.ย. หลังเกิดเหตุการณ์หลบหนีของมาเฟียวิจิตร ได้มีนายศิริชัย ปิยะพิเชษฐกุล อดีตทนายความประจำตัวนายวิจิตร ได้นำเทปบันทึกเสียงการสนทนากับนายวิจิตรมาเปิดโปงว่าการหลบหนีในครั้งนี้ใช้เงินไปจำนวนถึง 25 ล้านบาท เพื่อวิ่งเต้นกับ "นายตำรวจระดับบิ๊ก" เพื่อให้เปิดทางสะดวก ทำให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องมีความร้อนตัว มีการประชุมเครียด วันที่ 26 พ.ย. ที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยพล.ต.อ.พรศักดิ์ คุ้มศิริกุลย์ ผบ.ตร. พร้อมด้วย พล.ต.อ.สันต์ ศรีตานนท์ รอง ผบ.ตร. ได้เรียกประชุมนายตำรวจที่เกี่ยวข้องกับการหายตัวไปของมาเฟียอินเดีย อาทิ พล.ต.ท.เหมมราช ธารีไทย ผบช.สท. พล.ต.ต.จรงค์ จุฑานนท์ รอง ผบช.น. รักษาการ ผบช.น. พล.ต.ต.อำนาจ ดิษฐทวี รอง ผบช.น. พล.ต.ต.กฤษฎา พันธุ์ขันธ์ ผบก.น.5 พล.ต.ต.อัศวิน ชวัญเมือง ผบก.ป. รวมทั้งฝ่ายสืบสวนของ สท.ม. กองปราบฯ กก.สส.น.5 และ สน.ทองหล่อ ใช้เวลาประชุมกว่า 2 ชั่วโมง และมอบหมายให้ พล.ต.อ.สันต์ ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่ามีเงื่อนงำอย่างไร

มีรายงานด้วยว่า ผบ.ตร.ได้ย้ายในที่ประชุม ให้หาผู้รับผิดชอบการหลบหนีของมาเฟียแขกให้ได้ และตั้งข้อสังเกตว่า เหตุใด สท.ม. ไม่ยอมแจ้งให้ตำรวจห้องที่ทราบถึงหนังสือด่วนที่สุด ตามที่กระทรวงการต่างประเทศแจ้งไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติเมื่อวันที่ 14 พ.ย. และผ่านไปถึง ผบช.สท.ม. เมื่อวันที่ 17 พ.ย. ก่อนส่งต่อไปยัง กก.5 ตม. หน่วยงานที่รับผิดชอบนายวิจิตรโดยตรงในวันที่ 20 พ.ย.ว่า นายวิจิตร อยู่ในฐานะผู้ร้ายข้ามแดนรอส่งตัวกลับประเทศอินเดีย เพื่อจะได้ตีตัวรอลำไช้นายวิจิตรตามระเบียบ

ต่อมาในวันที่ 27 พ.ย. พล.ต.อ.พรศักดิ์ คุ้มศิริกุลย์ ผบ.ตร. ได้มีคำสั่งให้ข้าราชการตำรวจ ที่เกี่ยวข้องกับการหายตัวของนายวิจิตร ดาคาม รวมทั้งสิ้น 9 นาย ออกจากราชการไว้ก่อน เนื่องจากถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงเกี่ยวกับความประพฤติ หรือพฤติ การณ์อันไม่น่าไว้วางใจ อันเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวน พร้อมกับแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนฐานกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดย เลินเล่นในหน้าที่ เป็นเหตุให้บุคคลที่ทางารอินเดียต้องการตัว ตามที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้อายัดไว้หลบหนี และในวันเดียวกันนี้ พล.ต.ท.เหมมราช ธารีไทย ผบช.สท.ม. ได้เรียกประชุมนายตำรวจตั้งแต่ระดับ ผบก.ของ สท.ม.ทั้งหมดรวม 8 นาย เพื่อหารือในประเด็นที่ถูก ระบุว่า มี "นายพล" ของ สท.ม.บางคนรับเงินสินบนจำนวน 25 ล้านบาทจากนายวิจิตร พร้อมกับหาผู้รับผิดชอบในกรณีที่นายวิจิตรหลบหนี โดย ให้ตั้งกรรมการตรวจสอบเป็นการด่วน ขณะเดียวกันก็มอบหมายให้ พล.ต.ต.สันต์ มีพันธ์ ผบก.ต.ม.3 รวบรวมพยานหลักฐาน ดำเนินการ ฟ้องร้อง ฐานหมิ่นประมาท เนื่องจากเป็นเรื่องที่ปราศจากมูลความจริง สร้างความเสื่อมเสียแก่ สท.ม

วันที่ 29 พ.ย. นายศิริชัย ได้เข้ามอบตัวที่ สน.ทุ่งมหาเมฆ ในคดีหมิ่นประมาท 8 นายพลของ สท.ม. ยืนยันว่าตนทำหน้าที่พลเมือง ดี โดยหลังจากที่ได้ประกันตัวเรียบร้อยแล้ว นายศิริชัยก็ได้ตัดสินใจเปิดเผยตัวนายพลของ สท.ม.ที่พัวพันสินบนฉาว ว่า "นี่เป็นคำตอบสุดท้าย ที่สื่อมวลชนรอทั้ง พล.ต.ต.ที่ผมระบุ ก็คือ พล.ต.ต.เกริกพงศ์ พุกประยูร ซึ่งมีหลักฐานอย่างแน่นอน นอกจากนี้ยังมีอีกหรือไม่ ก็ต้องดูหลักฐาน ที่ผมกำลังรวบรวมอยู่ ผมยืนยัน ว่าถ้าเกริกพงศ์ไม่ติดคุกผมก็ติดคุก" (ไทยรัฐ 24-301243)

เหตุการณ์ในช่วงเดือน ธ.ค. แม้ว่าจะมีรายงานข่าวว่านายวิจิตรได้ออกมาให้สัมภาษณ์ผ่านสำนักข่าวต่างประเทศระบุว่าไม่ได้ติดสินบน 25 ล้านให้เจ้าหน้าที่ไทยแต่อย่างใดก็ตาม แต่ก็ยังมีการดำเนินการสอบสวนคำพยานที่มีจำนวนหลายสิบคนต่อไป รวมทั้งการตรวจสอบขั้นตอนการสั่งการของผู้บังคับบัญชาของแต่ละหน่วยงาน เช่นกองการต่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกองบัญชาการตำรวจนครบาล รวมทั้งยังได้มีการตั้งประเด็นพัวพันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นอีก เช่น การกักตัวนายวิจิตรระหว่างวันที่ 3-5 ต.ค. เป็นการกระทำโดยมิชอบหรือไม่ เพราะผิด พ.ร.บ.คนเข้าเมืองพ.ศ. 2522 มาตรา 20 ที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีสิทธิกักคนต่างด้าวไว้ เพื่อสอบสวนไม่เกิน 48 ชั่วโมง หากมีเหตุจำเป็นต้องกักเกินกว่ากำหนดให้ยื่นคำร้องขออำนาจศาล ในการกักตัว แต่การกระทำของ สท.ม. ที่กักตัวนายวิจิตรไว้ กลับเป็นการกักตัวโดยมิชอบ เกินกำหนดระยะเวลาและไม่เคยทำเรื่องยื่นร้องต่อศาลตามกฎหมาย (ไทยรัฐ 12-13, 19-241243)

ภาคผนวก

รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการข่าวสารทิศทางประเทศ

(โดยการอุดหนุนของ สกว.)

1. **นายอนุช อภาภิรม** ตำแหน่งหัวหน้าโครงการฯ เป็นนักคิดนักเขียนและนักวิจัยอิสระ เคยทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด และสำนักพิมพ์สวัสดิ์ เคยเป็นที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร สมัยของนาย มารุต นุนนาค และได้เป็นประธานคณะกรรมการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้า และเป็นรองประธานฝ่ายโครงการมูลนิธิโลกสีเขียวฯ ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา
2. **นางวิสมัย อภาภิรม** ตำแหน่งบรรณาธิการประจำโครงการฯ มีประสบการณ์ในวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ กว่าสี่สิบปี เคยเป็นบรรณาธิการสังเคราะห์รายงานจากสนาม ในโครงการแสวงหารูปแบบการพัฒนาระดับท้องถิ่นของรัฐ เคยเป็นบรรณาธิการวารสารประมวลข้อมูลข่าว “สารสนเทศ” และบรรณาธิการโครงการสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียวฯ เป็นผู้แปลหนังสือชื่อ Mission Possible ของ เคน บลองชาร์ด
3. **นางสาวชิลวิ มาคดาสิณา ฮอลลิงก้า** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เคยทำงานเป็นอาจารย์ประจำและหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนอานวยศิลป์ อาจารย์ประจำและหัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาไทยคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยคณาสวัสดิ์ มหาสารคาม และเคยเป็นนักวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด และบริษัทต้นอ่อน-แกรมมี่ จำกัด
4. **นางสาวปรานี ขัติยศ** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโท เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นนักวิจัยประจำศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์ และประจำกองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลงานวิทยานิพนธ์ และบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหลายเล่ม
5. **นางสาวสะไบทิพย์ พันธุ์อุทัย** ตำแหน่งธุรการบัญชี จบปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิชาเอก โสตทัศน์ศึกษา โทสื่อสารมวลชน เคยทำงานร่วมกับฝ่ายรวบรวมข้อมูลงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มสื่อศิลป์ ถ่ายภาพงานรับปริญญาต่างๆ รวบรวมข้อมูลลูกค้า บริษัทเอ-ทีมแอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด เคยประจำกองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์อนาคต บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด เคยเป็นนักข่าว Rewriter ติดต่อ ผลิตรายการ บริษัทไทยสกายเทเลวิชั่น จำกัด
6. **นางสาวเขาวนันท เชษฐรัตน์** นักเขียนรับเชิญ จบปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาโสตทัศน์ศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานประจำกองบรรณาธิการ บรรณาธิการและที่ปรึกษารบรรณาธิการนิตยสารมีชื่อหลายฉบับ เคยเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการถ่ายภาพและภาพยนตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ประมาณ 12 ปี ก่อนที่จะผันตัวเองออกมาเป็นอาจารย์พิเศษ และทำงานเป็นนักเขียนนักแปลอิสระในปัจจุบัน
7. **นางสาวแสงเสรี อภาภิรม** ผู้ช่วยวิจัย จบปริญญาตรีสาขา Finance : Investment & Banking; California State University, Fullerton, U.S.A ประสบการณ์ทำงาน 1 ปีประจำแผนก FX Operation, Global Risk Mgmt. Div., และ 1 ปี ตำแหน่ง Trader, Global Market Div., ธนาคาร Chase Manhattan, กรุงเทพฯ
8. **Mr. Samuel Srethapakdi**, Translator, BA.,Economic, Brown University, U.S.A